

VILNIAUS UNIVERSITETAS
LITUANISTINIŲ STUDIJŲ KATEDRA

Joris Kazlauskas
Taikomosios kalbotyros studijų kryptis

Vyrų ir moterų emocijų raiška socialiniame tinkle *Facebook*

Magistro darbas

Darbo vadovė doc. dr. Loreta Vaicekauskienė

Vilnius, 2017

Joris Kazlauskas, *Vyrų ir moterų emocijų raiška socialiniame tinkle Facebook*. Magistro darbas, vadovė Loreta Vaicekauskienė, Vilniaus universitetas, Lituanistinių studijų katedra, 2017, 94 p.

Raktažodžiai: leksinė emocijų raiška, grafinė emocijų raiška, Facebook'o įrašai, genderlektas, lytis.

ANOTACIJA

Darbe nagrinėjama lietuviakalbių vyrų ir moterų leksinė ir grafinė emocijų raiška Facebook'e. Analizuojama tūkstantis darbo autoriaus Facebook'o draugų įrašų. Darbo tikslas – palyginti Lietuvos vyrų ir moterų leksinę ir grafinę emocijų raišką, taip pat jos ypatybes kitų bendruomenių atžvilgiu. Siekiama atsakyti į šiuos probleminius klausimus: kurios emocijos būdingesnės moterims, kurios – vyrams, ir kurios vienodai būdingos abiem lytims; kurie emocijų raiškos bruožai būdingi atskirai moterims ir atskirai vyrams, kurie – abiem lytims; ar lietuvių vartotojai renkasi kitokias nei kitų bendruomenių emocijų raiškos strategijas. Tyrimo medžiagą sudarė penki šimtai vyrų paskelbtų įrašų ir penki šimtai moterų paskelbtų įrašų. Iš viso informantais pasirinkta šimtas dažniausiai įrašus skelbiančių darbo autoriaus Facebook'o draugų (penkiasdešimt vyrų ir penkiasdešimt moterų). Tirta po dešimt kiekvieno informantų įrašų, paskelbtų 2016 m. lapkričio 31 d. ir seniau. Analizuota leksinė ir grafinė džiaugsmo, pykčio ir liūdesio raiška. Leksinei raiškai tirti pasirinkti daiktavardžiai, dažniausiai vartojami būdvardžiai, jaustukai iš ištiktukai, ironiją žymintys žodžiai ir dainų žodžių citatos; grafinei raiškai – raidžių kartojimo žodyje, viso žodžio ar frazės rašymo didžiosiomis raidėmis, skyrybos ženklų (šauktukų ir taškų), jausmaženklių vartojimo atvejai. Apibendrinant rezultatus galima teigti, kad Facebook'as įvardytinas kaip elektroninė džiaugsmo raiškos terpė, nes dažniausiai jame reikšta emocija buvo džiaugsmas. Vis dėlto moterų džiaugsmą reiškė kiek dažniau nei vyrai. Liūdesys reikštas vienodu dažnumu, o pyktį dažniau reiškė vyrai. Išskirtiniai, dažniausiai moterims būdingi leksinės emocijų raiškos bruožai yra šie: dažna deminutyvinių daiktavardžių formų, žmonių ryšius ir laiką parodančių daiktavardžių, taip pat ir jaustukų bei ištiktukų vartoseną. Dažniausiai moterims būdingi grafinės emocijų raiškos bruožai yra žymiai dažnesnis nei būdingas vyrams raidžių žodyje kartojimas ir dažnesnė bei įvairesnė jausmaženklių vartoseną. Tipiški vyrams emocijų raiškos bruožai – įvykius (asmeninius įvykius ir viešus renginius) įvardijančių daiktavardžių ir ironijos demonstruojant pyktį vartoseną. Tiek vyrams, tiek moterims būdingas gana dažnas polinkis svarbiausius teksto žodžius parašyti visą žodį rašant didžiosiomis raidėmis, kelis kartus vienas po kito pakartoti skyrybos ženklus, dažnai vartoti standartiniais laikomus jausmaženklus. Šis tyrimas gali padėti teorinius ir praktinius pamatus tolesniems vyrų ir moterų emocijų raiškos socialiniame tinkle Facebook tyrimams.

TURINYS

1. ĮVADAS	4
1. TEORINĖS TYRIMO PRIELAIIDOS	8
1.1. Genderlekto tyrimai	8
1.2. Emocijų raiškos vyrų ir moterų kalboje ypatumai.....	10
1.3. Elektroninis diskursas ir Facebook'as	13
2. LEKŠINĖ IR GRAFINĖ EMOCIJŲ RAIŠKOS ANALIZĖ	16
2.1. Lekšinė emocijų raiška.....	16
2.1.1. Daiktavardžiai	17
2.1.2. Būdvardžiai ir būdorieveiksmiai	33
2.1.3. Jaustukai ir išiktukai.....	46
2.1.4. Dainų žodžių citatos	50
2.1.5. Ironiją žymintys žodžiai ir frazės.....	54
2.2. Grafinė emocijų raiška	58
2.2.1. Raidžių kartojimas	58
2.2.2. Didžiosios raidės	61
2.2.3. Skyrybos ženklų kartojimas.....	65
2.2.4. Jausmaženkliai	70
IŠVADOS	89
LITERATŪRA.....	91

1. ĮVADAS

Socialinis tinklas Facebook – pasaulyje plačiai naudojamas, reikalingas tiek asmeniniam bendravimui, tiek darbo, studijų reikalams, tiek ir versle. Pastaruoju metu daugėja Facebook'o kalbos tyrimų, ši kalba taip pat tirama ir lyties aspektu: gilinamasi, kokiomis temomis diskutuoja skirtingų lyčių žmonės, kokius žodžius jie dažniausiai vartoja, kokias rodo emocijas (Park ir kt. 2016), kokias emocijas demonstruoja Facebook'o komentaruose konkrečiomis politinėmis temomis (Varkulevičiūtė 2017). Taip pat tirama emocijų raiška lyties aspektu internetinėje erdvėje apskritai (Wolf 2000; Derks ir kt. 2008; Churches ir kt. 2014; Kavanagh 2016). Vis dėlto tyrimų, kuriuose būtų koncentruojamasi vien į leksinę ir grafinę vyrų bei moterų emocijų raišką skelbiant Facebook'o įrašus įvairiomis temomis (tiek ir aktualiomis visuomenei, tiek ir asmeninėmis), kol kas nėra. Tad šis tyrimas naujas tuo, kad jame plačiau nei kituose darbuose tirama būtent asmeniniuose Facebook'o įrašuose matoma leksinė ir grafinė emocijų raiška. Be to, nauja ir tai, kad lyties aspektu tiriami lietuviakalbių Facebook'o įrašai.

Taigi šio tyrimo **objektas** – lietuvių vyrų ir moterų leksinė (daiktavardžiai, būdvardžiai ir būdo prieveiksmiai, jaustukai ir išiktukai, dainų žodžių citatos, ironija) ir grafinė (raidžių žodyje kartojimas, didžiųjų raidžių rašymas, šauktukų ir daugtaškių kartojimas, jausmaženklių rašymas) emocijų raiška skelbiant įrašus Facebook'e.

Tyrimo **tikslas** – palyginti Lietuvos vyrų ir moterų leksinę ir grafinę emocijų raišką, taip pat jos ypatybes kitų bendruomenių atžvilgiu. **Uždaviniai:**

- 1) išsiaiškinti, kurios emocijos būdingesnės moterims, kurios – vyrams, ir kurios vienodai būdingos abiem lytims,
- 2) išskirti atskirai moterims ir atskirai vyrams būdingus, taip pat ir kartu abiem lytims būdingus leksinės ir grafinės emocijų raiškos bruožus,
- 3) gautus duomenis palyginti su kitur atliktų tyrimų rezultatais, iširti, ar lietuvių vartotojai renkasi kitokias nei kitų bendruomenių emocijų raiškos strategijas.

Darbe keliama **hipotezė**: moterys Facebook'e yra gerokai emocingesnės nei vyrai. Žvelgiant į dažniausiai Park ir kt. (2016) tyrimo medžiagoje vyrų ir moterų vartotus žodžius ir grafinius simbolius matyti, kad daug daugiau emocijas parodančių žodžių ir simbolių vartojo moterys (Park ir kt. 2016: 9–10), tad minėto tyrimo rezultato pagrindu spėjama, kad taip pat elgtis bus linkę ir šio darbo informantai – lietuviakalbiai vyrai ir moterys.

Nemažai dėmesio skiriama šiame tinklalapyje pastebimam daugiakalbystės reiškiniui, kai vienas ir tas pats asmuo, priklausomai nuo Facebook'o įrašų skelbimo konteksto, skirtinguose įrašuose vartoja skirtingas kalbas (Leppänen ir kt. 2012; Sharma ir kt. 2012). Šis reiškinys taip pat

tiriamas ir lyties aspektu (Androutsopoulos 2015). Be to, tiriama kaip vyrai ir moterys reaguoja į savo mylimųjų Facebook'o statuso atnaujinimus (Fleuriet ir kt. 2014).

Atlikta ir keletas vyrų bei moterų emocijų raiškos Facebook'e tyrimų. Park ir kt. (2016: 7, 9), tyrę anglakalbių savo tyrimo informantų Facebook'o įrašus, pastebėjo, kad vienas iš moterims tipišku kalbos bruožu yra teigiamas emocijas parodančių žodžių ir jausmaženklių vartojimas. Vienos švedų internetinės naujienų svetainės Facebook'o komentarus tyrusi Varkulevičiūtė (2017) pastebėjo, kad vyrai yra emocingesni komentuodami straipsnius apie pabėgėlių krizę, o moterys – komentuodamos straipsnius apie abortus. Vis dėlto Park (2016) darbe emocijų raiška analizuojama gana siaurai, t. y. ji yra tik vienas iš daugelio tyrimo aspektų, o Varkulevičiūtė (2017) koncentruojasi į emocijų raišką tik komentaruose politinėmis temomis. Platesnių tyrimų, kuriuose būtų koncentruojamasi būtent į emocijų raišką Facebook'o įrašuose įvairiomis (tiek globaliomis, tiek asmeninėmis įrašų autoriams) temomis, kol kas nėra. Taigi šis tyrimas naujas tuo, kas jame į emocijų raišką yra koncentruojamasi, be to, tirti pasirinkti įrašai, kurių temos yra labai įvairios. Darbas naujas ir tuo, kad emocijų raiškos aspektu tiriami būtent lietuviakalbių Facebook'o įrašai.

Tyrimo metodika

Darbe taikyti 1) kiekybinės ir 2) kokybinės turinio analizės metodai.

Leksinei raiškai tirti pasirinkti daiktavardžiai, dažniausi būdvardžiai ir būdorieveiksmiai, jautukai ir išiktukai, dainų žodžių citatų ir ironijos vartojimas. Atmesti keiksmažodžiai, nes jų visoje tiriamoje medžiagoje pasitaikė tik penki.

Grafinei raiškai tirti pasirinkta žodžių rašymas didžiosiomis raidėmis, raidžių viename žodyje pakartojimas (dvi ir daugiau iš eilės), skyrybos ženklų (šauktukų ir taškų) kartojimas (du ar daugiau iš eilės), jausmaženklių vartojimas (jausmaženklių pavartojimo atskiru atveju laikyti ir kaip vienas atvejis skaičiuoti tie atvejai, kai buvo pavartotas vienas toks pats arba keli tokie patys vienas po kito iš eilės einantys jausmaženkliai). Sąmoningai atmestas klaustukų kartojimas, nes visoje tyrimo medžiagoje jie buvo pakartoti tik dvylika kartų.

Tyrimo medžiaga – du Facebook'o įrašų tekstynai: moterų paskelbtų 500 įrašų tekstynas ir vyrų paskelbtų 500 įrašų tekstynas. Iš viso analizuota dažniausiai Facebook'e įrašus skelbiančių 100-o darbo autoriaus draugų paskelbti įrašai: 50-ies moterų ir 50-ies vyrų. Iš kiekvieno draugo Facebook'o anketos atrinkta po 10 įrašų. Įrašai atrinkti pagal jų paskelbimo laiko ir turinio kriterijus:

1) Įrašų paskelbimo laiko kriterijai. Iš visų 570 darbo autoriaus Facebook'o draugų informantais pasirinkti tie, kurie įrašus skelbia dažniausiai. Atrinkti ne vėlesni kaip 2016 m. lapkričio 30 d. paskelbti įrašai. Pastebėtina, kad nors ir iš visų 570 darbo autoriaus draugų informantais pasirinkti tie, kurie įrašus skelbia dažniausiai, tyrimui atrinktų draugų 10 įrašų

paskelbimo laikotarpis gerokai skiriasi: dažniausiai įrašus skelbiantis į tyrimą papuokęs draugas 10 savo įrašų paskelbė per 6 dienas (seniausio jo įrašo data – 2016 m. lapkričio 25 d.), rečiausiai įrašus skelbiantis į tyrimą papuokęs draugas 10 savo įrašų paskelbė beveik puse metų (seniausio jo įrašo data – 2014 m. birželio 8 d.).

2) Įrašų turinio kriterijai. Atrinkti tie įrašai, kuriuose yra koks nors paties įrašo autoriaus parašytas tekstas: jeigu įrašė nėra jokio teksto, o tik dalijamasi koku nors turiniu (nuotrauka, vaizdo įrašu, Facebook'o renginiu ar ir pan.), tokie įrašai į tyrimą neįtraukti. Jei įrašą sudaro tik vienas ar keli jausmaženkliai, be žodinio teksto, tokie įrašai taip pat neatrinkti. Be to, neatrinkti ir tie įrašai, kuriuose yra cituojamos kokios nors įžymaus žmogaus mintys (išskyrus dainų žodžius), bet savo teksto, be citatos, autorius nepateikia.

Visus tyrimo informantus jo autorius pažįsta asmeniškai, o pačiame darbe, laikantis mokslo etikos reikalavimų, informantų tapatybė yra paslėpta. Facebook'o įrašų pavyzdžiuose esančiose nuotraukose informantų ir kitų žmonių veidai užtušuoti. Taip pat slepiant informantų tapatybes kiekvienas į tekstyną įtrauktas įrašas turi savo kodą, prasidedantį M arba V raide (raidė M žymi, kad įrašo autorė yra moteris, V – kad vyras), toliau eina skaičius nuo 1 iki 50 (skaičius žymi įrašo autoriaus numerį vyrų arba moterų įrašų tekстыne), dar toliau po taško eina skaičius nuo 1 iki 10 (šis skaičius žymi įrašo numerį iš visų vieno konkretaus įrašo autoriaus įrašų). Pavyzdžiui, kodas M11.2 reiškia, kad įrašo autorė yra moteris, kad ji yra vienuolikta moterų, kurių įrašai tiriami, sąrašė ir kad tai yra antras iš 10-ies šios moters paskelbtų į šio tyrimo medžiagą patekusių įrašų.

Šiame darbe tirta trijų dažniausiai Facebook'e pasitaikančių emocijų raiška: džiaugsmo, pykčio ir liūdesio. Tyrimui emocijos atrinktos remiantis Plutchik (2001: 349) *emocijų ratu*, kuriame išskiriamos aštuonios pagrindinės žmonių reiškiamos emocijos: džiaugsmas, pyktis, liūdesys, pasibjaurėjimas, smalsumas, viltis, baimė, nuostaba. Analizuojant šio magistro darbo medžiagą pastebėta, kad pasibjaurėjimas, smalsumas, viltis, baimė ir nuostaba yra reiškiamos ypač retai, tad šio tyrimo medžiaga yra per maža patikimoms išvadoms apie šių emocijų raišką daryti, taigi nuspręsta apsiriboti trimis pagrindinėmis dažniausiai reiškiamomis emocijomis: džiaugsmu, pykčiu ir liūdesiu. Kokios emocijos reiškiamos kiekviename įrašė, nustatyta pagal įrašo tekste esančius emocijas žyminčius žodžius, frazes, grafinius ženklus, taip pat ir pagal turinį, kuriuo įrašė yra dalijamasi.

Šis darbas susideda iš dviejų tyrimo dalių: teorinių tyrimo prielaidų ir leksinės bei grafinės emocijų raiškos analizės rezultatų. Teorinių tyrimo prielaidų dalyje aptariami ankstesni Lietuvos ir užsienio tyrėjų darbai, susiję su genderlektu, elektroniniu diskursu, vyrų ir moterų emocijų raiška elektroninėje erdvėje. Leksinės ir grafinės emocijų raiškos analizė skaidoma į du skirsnius: leksinės ir grafinės emocijų raiškos. Darbas baigiamas išvadomis ir literatūros sąrašu.

Taigi šiuo darbu siekiama dar labiau praplėsti lyčių kalbos Facebook'e, taip pat ir šiame tinkle reiškiamų emocijų tyrimų lauką, sumažinti Facebook'e vartojamos lietuvių kalbos tyrimų trūkumą, be to, šis darbas galėtų būti paskata tolesniems lyčių emocijų raiškos ir Facebook'e vartojamos kalbos tyrimams.

1. TEORINĖS TYRIMO PRIELAIDOS

1.1. Genderlekto tyrimai

Pirmiausia reikia apibrėžti pačią *genderlekto* sąvoką. Genderlektas yra susijęs su *gender* (lyties) sąvoka. Teigiama, kad *gender* yra ne vyras ar moteris kaip biologinė lytis, o vyrų ir moterų atliekami socialiniai vaidmenys visuomenėje, nes „*gender* nėra tai, ką mes atsinešame gimdami, ir ne tai, ką mes turime, bet tai, ką mes atliekame“ (West ir Zimmerman 1987: 137). Atlikti *vyrišką* ar *moterišką* vaidmenis reiškia kurti ne natūralius, ne biologinius, o socialinius skirtumus tarp berniukų ir mergaičių, vyrų ir moterų (West ir Zimmerman 1987: 137). Gender yra tai, kaip save išreiškiame visuomenėje, o to kiekvienas iš mūsų pradeda mokytis dar vaikystėje (Galinskaitė 2011: 11).

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad biologinė lytis ne visada lemia asmens kalbėseną: vyrai ne visada kalbės *vyriškai*, o moterys – ne visada *moteriškai*. Genderlektas, kaip ir pati kalba, nėra įgimtas: jis susiformuoja bręstant asmenybei. Egzistuoja realių atvejų, kad vaikystėje daugiausia tarp moterų augusio jaunuolio kalboje galima girdėti labai daug *moteriškais* laikomų fonetinių ir prozodinių bruožų. Be to, kiekvieno asmens genderlekto bruožams įtaką daro ir jo socialinė aplinka, ir, svarbiausia, jo socialinės tapatybės pasirinkimai, kuriuos lemia ne vien tapatinimasis su moteriška ar vyriška gimine, bet ir su mikrolygmens socialinėmis kategorijomis. Pavyzdžiui, kalbėdama apie paaugles, Vaicekauskienė savo tyrime (2014) atskiria vadinamųjų *fyfy* ir *moksliukių* kalbinius bruožus.

Kalbininkai į genderlektą dėmesį ėmė kreipti ne taip seniai – praėjusio amžiaus 8-ajame dešimtmetyje. Coates (2008: 4) išskiria tris tokio gana vėlyvo domėjimosi lyčių diskursu priežastis. Pirmosios dvi priežastys yra susijusios su pačia kalbotyra – dialektologijos ir sociolingvistikos šakų raida, trečioji – su visuomenės santvarka.

1) Tradicinės dialektologijos tyrimuose tipišku kokios nors tarmės atstovu laikytas senyvo amžiaus vyras, gyvenantis kaime ir jame praleidęs didžiąją savo gyvenimo dalį. Toks informantų pasirinkimas lėmė, kad tiek keičiančių gyvenamąją vietą, tiek jaunų, tiek ir miestiečių respondentų kalba tirta daug rečiau. Be to, kadangi tirti daugiausia vyrai, į moterų kalbėseną kreiptas kur kas mažesnis dėmesys, tad nebuvo pakankamai medžiagos abiejų lyčių diskursui lyginti.

2) Sociolingvistams ėmus labiau domėtis nestandartinės, t. y. ne bendrinės, kalbos atmainomis, dėmesį pradėta kreipti į, kaip vadina Coates (2008: 4), mažumų kalbą. Mažumomis laikytos įvairių profesijų, etninių mažumų, amžiaus grupių (ypač paauglių) atstovai. Vis dėlto vyrai ir moterys atskiromis mažumomis nelaikyti: atliekant ankstyvuosius sociolingvistikos tyrimus

tyrimus respondentai pagal lyties kategoriją skiriami būdavo labai retai. Tokie tyrimų metodai vėlgi neleido lyginti vyrų ir moterų kalbinių bruožų.

3) Ilgą laiką vyrai buvo laikomi visuomenės branduoliu. Tuo metu moterys buvo periferijoje. Valstybių valdovai, karvedžiai, religiniai autoritetai nuo senų laikų daugiausia buvo vyrai. Išsilavinimą ir profesijas taip pat dažniausia įgydavo vyrai. Mažesnėse bendruomenėse, pavyzdžiui, šeimose, jie taip pat būdavo viršesni už moteris. Visuomenėje dominuojant patriarchatui, daugiau dėmesio į vyrus kreipta ir lingvistikos srityje – jų kalba tyrinėta daug dažniau nei moterų. Tik apie moterų kalbą pradėjus rašyti Lakoff (1973) įvyko tam tikras lūžis – nuo to laiko ir kiti sociolingvistai ėmė domėtis moterų kalba (Coates 2008 :5).

Genderlekto tyrimų metodus sąlygoja skirtingi mokslininkų požiūriai į vyrų ir moterų diskursą. Coates (2008) išskiria tokius pagrindinius požiūrius: 1) deficitinį (trūkumą), 2) dominacinį, 3) diferentinį, 4) dinaminį arba socialinio konstrukto.

Pirmuosius du požiūrius, žiūrint iš šių dienų perspektyvos, galima laikyti diskriminaciniais moterų atžvilgiu. Deficitiniu, arba trūkumu, požiūriu, moterų kalba laikoma ne tokia turtinga kaip vyrų, t. y. turinti trūkumą. Moterys daug dažniau vartoja, šio požiūrio atstovų teigimu, „tuščius“ pasakymus: *charming* (liet. ‚žavus‘), *divine* (liet. ‚dieviškas‘), *nice* (liet. ‚geras‘). Be to, teigiama, kad moterų intonacijos yra dažnai yra „perdėtos“, „išpūstos“ (Lakoff 1973). Vis dėlto reikia pastebėti, kad modernėjant gyvenimui ir kovojant su lytine diskriminacija šis požiūris tapo nebepopuliarus.

Gana panašus į trūkumą yra dominacinis požiūris. Jo atstovai vyrų kalbą pripažįsta kaip viršesnę, dominuojančią moterų kalbos atžvilgiu. Šiuo atveju didesnis dėmesys kreipiamas į pokalbį, nes požiūriui atstovaujančių tyrėjų darbuose pastebėta, kad pokalbio metu vyrai yra viršesni. Apibūdindami tokias nuostatas, West ir Zimmerman (1987) teigia, kad „galios parodymas“ yra lygus „lyties parodymui“, t. y. galia yra tapatinama su vyriškumu.

XX a. 8-ajame dešimtmetyje ėmus populiarėti feministinėms idėjoms, atsirado naujas – diferencinis – požiūris. Jo atstovai teigia, kad vyrai ir moterys priklauso skirtingoms subkultūroms. Imta akcentuoti, kad moterys turi kitokią nei vyrai psichologiją ir kitokias nuostatas dėl darbo, meilės, šeimyninio gyvenimo. Kalbininkai atrado tam metui naują – moterų – kalbos atmainą, taip pat ir naują – moterų kalbos – tyrimų lauką.

Pačiu naujausiu – dinaminio arba socialinių konstrukto – požiūriu akcentuojama tai, kas jau yra minėta šio skyriaus pradžioje: vyriška arba moteriška kalba nėra duotybė, ji neatsiranda gimstant ir su biologine lytimi: vyriška arba moteriška kalba susiformuoja bręstant asmenybei ir atliekant tam tikrus socialinius vaidmenis, t. y. kalba yra socialinis konstruktas. Vadinas, vyrų ir moterų kalbėjimą reikia gretinti ne su buvimu vyru ar moterimi (*being gender*), o su vyrišku ar moterišku elgesiu (*doing gender*) (West ir Zimmerman 1987).

Šiame magistro darbe yra remiamasi dinaminiu arba socialinių konstruktų požiūriu: siekiama išskirti tipiško vyriško ir tipiško moteriško elgesio reiškiant emocijas Facebook'e bruožus.

1.2. Emocijų raiškos vyrų ir moterų kalboje ypatumai

Kai kuriuos vyrų ir moterų emocijų raiškos bruožus pastebėjo jau patys pirmieji genderlektoto tyrėjai. Tarp Lakoff (1973) išvardytų tipišku moterų kalbai ypatybių keletas buvo susiję ir su emocijų raiška:

1) kylanti intonacija vartojant konstatuojamuosius sakinius: *it's really good?* (liet. „ar tai tikrai gerai?“),

2) „tuštieji“ emocijas reiškiantys būdvardžiai (*empty adjectives*): *divine* (liet. „dieviškas“), *charming* (liet. „žavingas“), *cute* (liet. „mielas“),

3) pabrėžiamieji žodžiai, tokie kaip *just* (liet. „kaip tik“) ar *so* (liet. „taip“),

4) retesnis keiksmazodžių vartojimas,

5) pabrėžiamosios intonacijos vartojimas: *it was a brilliant performance* (liet. „tai buvo nuostabus pasirodymas“).

Lakoff (1973) išskirtus tipiškus moterims kalbos bruožus galima gretinti ir su elektroninėje erdvėje vyrų ir moterų reiškiamomis emocijomis. Didžiausiu ir svarbiausiu vyrų ir moterų kalbos elektroninėje terpėje tyrimu tikriausiai laikytinas Park ir kt. (2016) vyrų ir moterų kalbos tyrimas. Tyrimo medžiaga išsiskiria savo platumu: tirta 2007–2013 m. 68 228 informantų daugiau nei 10 mln. Facebook'e paskelbtų įrašų. Pastebėta, kad tipiškas moteriškos kalbos Facebook'e bruožas – teigiamų emocijų reiškimas (Park 2016: 7). Kaip ir Lakoff (1975) šnekamosios kalbos medžiagoje, taip ir šio tyrimo kalbos elektroninėje erdvėje medžiagoje moterys gerokai dažniau nei vyrai buvo linkusios vartoti būdvardžius: Park (2016: 7, 9) tirtuose įrašuose moterys dažnai vartojo tokius būdvardžius kaip *excellent* (liet. „puikus“), *happy* (liet. „laimingas“), *excited* (liet. „laimingas“), *nice* (liet. „gražus, puikus“), *wonderful* (liet. „nuostabus“). Be to, tiek Lakoff (1975), tiek Park (2016: 10), tiek ir Colston ir Lee (2004: 301) pastebi, kad kalbėdami apie neigiamus dalykus ir reikšdami neigiamas emocijas vyrai gerokai dažniau nei moterys vartoja ironiją. Šiame magistro darbe taip pat analizuojama emocijas reiškiančių būdvardžių bei ironijos vartoseną.

Su ankstyvaisiais Lakoff (1973) šnekamosios vyrų ir moterų kalbos tyrimais galima gretinti net ir grafinę emocijų raišką elektroninėje erdvėje, t. y. kai kurie grafinės raiškos bruožai elektroniame diskurse žymi Lakoff (1973) minimus pabrėžiamuosius žodžius ir pabrėžiamąją intonaciją. Vienas iš būdų pabrėžti žodžius ar intonaciją – žodyje kartoti raides. Tiriant anglakalbių Facebook'o įrašus pastebėta, kad raidžių kartojimas būdingesnis moterims: tarp dažniausiai kartotų žodžių buvo ir tokie kaip *soo*, *sooo*, *soooo*, *sooooo*, *awww*, *goodd*, *dayy*, *funn*, *todayy*, *alll*, *yayy*

(Park ir kt. 2016: 9). Lietuviakalbėje elektroninėje erdvėje taip pat pastebėtina, kad raides dažniau kartoja moterys: naudodamosi programa Skype paauglės merginos dažniau nei vaikinai tokiu būdu imituoja ne tik pabrėžiamąją, bet ir šaukiamąją intonaciją (pvz., *ziauuuuuriai, padeeeeeeeeeeeeek, yraaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa*) (Meškerevičiūtė 2010: 46), be to, raidžių kartojimas siekiant išskirti reikšminį žodį yra tipiškas virtualios mamų bendruomenės bruožas (pvz., *tieek vandenuko išgerta, laaabai jau šiltai atrodo*) (Bulbukienė 2009: 100).

Dar vienas būdas elektroniniame diskurse pabrėžti intonaciją – visą žodį arba frazę rašyti didžiosiomis raidėmis. Naudodamosi Skype’u tai vėl dažniau daro merginos (pvz., *PLZ ZMONES AR GYVULIUKAI, AS NE BLODINE, JOS, IDOM AUS, SORRY*) (Meškerevičiūtė 2010: 45), tai yra ir virtualiosios „mamų“ bendruomenės bruožas (pvz., *TIK PRIMAITINIMAS, IR VEL, JAU*) (Bulbukienė 2009: 101).

Šiai bendruomenei būdingas ir dar vienas grafinės emocijų raiškos bruožas – skyrybos ženklų kartojimas. Skyrybos čia ženklai „kartojami siekiant sustiprinti skyrybos ženklo atliekamą funkciją, taip išreiškiami nuostaba, atrodo, lyg būtų šaukiama, kalbama susimąščiusiu balsu ir pan.“ (pvz., *ar dabar visad jau eina pats??????????, AAAAAA!!!, nesvarbu.....*) (Bulbukienė 2009: 100–101). Vis dėlto pastebėtina, kad Skype’o programoje skyrybos ženklus gana dažnai kartoja tiek paauglės merginos (pvz., *ai..., nesamone!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!*), tiek ir vaikinai (pvz., *nu !!*) (Meškerevičiūtė 2010: 45–46).

Minėtos grafinės emocijų raiškos priemonės tiriamos ir šiame magistro darbe: siekiama išsiaiškinti, kaip grafinėmis priemonėmis Facebook’e emocijas reiškia lietuviakalbiai vyrai ir moterys.

Atskirai panagrinėti verta ir dar vieną elektroniniam diskursui būdingą grafinės emocijų raiškos būdą – jausmaženklų vartojimą. Įvairūs mokslininkai skiria įvairius tikslus, kurių siekiama elektroniniame diskurse vartojant jausmaženklus. Vis dėlto pripažįstama, kad svarbiausias jausmaženklų vartojimo tikslas – parodyti emocijas (Derks ir kt. 2008: 100). Nemaža dalis Wolf (2000: 832) minimų jausmaženklų vartojimo situacijų taip pat yra susijusios su emocijomis:

- 1) šaipantis, tyčiojantis,
- 2) juokaujant,
- 3) atsiprašant, prisiimant kaltę,
- 4) rodant liūdesį,
- 5) rodant nusiminimą,
- 6) rodant sumišimą, susipainiojimą,
- 7) solidarizuojantis su pašnekovu, jį palaikant,
- 8) dėkojant.

Derks, Bos ir Grumbkov (2008: 100) įvardija dar daugiau jausmaženklų vartojimo situacijų:

- 1) ironizuojant,
- 2) pabrėžiant žinutėje, įrašė ar komentare aptariamo dalyko svarbą,
- 3) sustiprinti žinute, įrašu ar komentaru siunčiamą žinią,

Kaip ir minėtuose tyrimuose, taip ir šiame magistro darbe emocijų raiškos, taip pat ir jausmaženklų vartojimo, analizė yra neatsiejama nuo konkrečių emocijų raiškos Facebook'o įrašuose situacijų: žvelgiama į įrašus, kuriuose yra ir juokaujama, šaipomasi, ironizuojama, ir rodomas liūdesys bei nusiminimas, taip pat pasitaikė nemažai įrašų, kuriuose yra dėkojama (pavyzdžiui, Facebook'o draugams už gimtadienio sveikinimus ar artimiesiems už dovanas). Šiame darbe ieškoma ir tokių jausmaženklų, kurie grafiškai pabrėžia įrašė aptariamo dalyko svarbą ar įrašu siunčiamą žinią.

Savo magistro darbe Meškerevičiūtė (2010: 49) pastebėjo, kad jausmaženkliai nurodo kodą, kaip reikia interpretuoti išsakytą mintį. Kaip jau minėta, kartais pasakyta mintis jausmaženkliais yra sustiprinama (Derks, Bos ir Grumbkov 2008: 100; Bulbukienė 2009: 101–102), tačiau kartais juos naudojant sakomas dalykas yra sušvelninamas (Skovholt 2014). Šio magistro darbo medžiagoje taip pat pasitaikė tokių įrašų, kai žinutės tekstas, iš pirmo žvilgsnio, yra piktas ar ironiškas, tačiau jausmaženkliais (besišypsančiu veiduku, besijuokiančiu veiduku ar akį merkiančiu veiduku) įrašo autorius parodo, kad įrašu adresatų arba jame aptariamų žmonių atžvilgiu yra siunčiama draugiška žinutė.

Yra nemažai tyrimų, kuriuose aiškintasi, kaip jausmaženklus vartoja skirtingų lyčių žmonės. Daugelyje šių darbų pastebėta, kad juos dažniau vartoti yra linkusios moterys. Tiriant anglakalbių Facebook'o įrašus pastebėta, kad tarp dažniausiai tirtų vyrų vartotų žodžių ir simbolių jausmaženklų nebuvo, o moterys labai dažnai net keletą: <3; ☺, =], : (, : d, ;), : p, : '), ; d. (Park ir kt. 2016: 9–10). Meškerevičiūtės (2010: 47–56) magistro darbe taip pat matoma, kad jausmaženklus Skype'e dažniau už paauglius vaikus vartojo paauglės merginos. O Bulbukienė (2009: 101–102) savo magistro darbe pastebi, kad jausmaženkliai yra tipiškas virtualios „mamų“ bendruomenės emocijų raiškos bruožas.

Vis dėlto reikia pastebėti, kad jausmaženklų vartosena lyties atžvilgiu labai priklauso nuo teksto temos ir nuo jo adresato. Štai Varkulevičiūtė (2017), tyrusi švedų komentarus vienos internetinės naujienų svetainės Facebook'e, pastebėjo, kad vyrai kiek dažniau jausmaženklus vartojo po straipsnių apie migrantų krizę nuorodomis. Wolf (2000) tyrė, kaip jausmaženkliai vartojami internetiniuose forumuose, kuriuose diskutuoja 1) tik vyrai, 2) tik moterys, 3) ir vyrai, ir moterys. Mokslininkė pastebėjo, kad tuose forumuose, kur diskutuoja tik vyrai, jausmaženkliai vartojami vangiai, t. y. vyrai, susirašinėdami tarpusavyje, vartoja mažai jausmaženklų. Forumuose, kuriuose susirašinėja tik moterys, jausmaženkliai vartojami dažnai: tai reiškia, kad, tarpusavyje susirašinėdamos, moterys jausmaženklus yra linkusios vartoti. Tačiau forumuose, kuriuose vyrai

diskutuoja su moterimis, vyrai, paveikti moterų, jausmaženklis ima vartoti daug dažniau (Wolf 2000: 832). O kokiose situacijose, kokias emocijas reiškdami ir kiek jausmaženklių vyrai ir moterys vartoja lietuviškame Facebook'e, bus aiškinamasi šiame darbe.

1.3. Elektroninis diskursas ir Facebook'as

Crystal (2006: 274; 2009: 3–11) elektroninį diskursą įvardija kaip atskirą kalbos atmainą. Tai kalbos atmaina, turinti tiek rašytinės, tiek sakininės kalbos bruožų ir vartojama „rašant tekstus elektroninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, mobiliuoju telefonu, kompiuteriu, <...> interneto erdvėje“ (Mačiulytė 2011).

Ryklienė (2000: 100) taip pat pabrėžia, kad elektroniniame diskurse nėra tokių sakininės kalbos bruožų kaip pertraukimas, patikslinimas, įsiterpimas (Ryklienė 2000: 100). Vis dėlto Mačiulytė (2011: 14) atkreipia dėmesį, kad elektroninis diskursas laikui bėgant labai smarkiai keičiasi, kad „šiandieninė situacija yra pasikeitusi, nes atsirado kitos ED galimybės, pavyzdžiui, Skype'o programa, kurios vartotojai gali pertraukti, patikslinti, raštu įsiterpti į pašnekovo tekstą, todėl turbūt galima teigti, kad aptariamu požiūriu ED dar labiau priartėja prie sakininio diskurso“ (Mačiulytė 2011: 14). Yra ir dar keli elektroniniam diskursui būdingi sakininės kalbos bruožai: spontaniškas, neformalus rašymas vartojant trumpas frazes, pasitaisymus, pertarus, elipses, inversiją, neoficialiąją leksiką, trumpinant žodžius (Ryklienė 2000: 100).

Mačiulytė savo magistro darbe (2010: 8) įvardija štai šias elektroninio diskurso sritis:

- 1) literatūra elektroniniu pavidalu,
- 2) spauda elektroniniu pavidalu,
- 3) internetinių straipsnių komentarai,
- 4) pokalbių svetainės,
- 5) pažinčių svetainės,
- 6) tinklaraščiai,
- 7) pokalbiai Skype'o programa,
- 8) pokalbiai socialiniuose tinkluose.

Šiame darbe analizuojamos medžiagos šaltinį – Facebook'ą – būtų galima priskirti net kelioms iš šių sričių. Visų pirma, tai yra socialinis tinklas, tačiau iš dalies Facebook'ą galima laikyti ir pažinčių svetaine (neretai žmonės vieni su kitais susipažįsta bendraudami per šį socialinį tinklalapį, be to, yra kuriamos specialios viešos arba uždaros Facebook'o grupės, skirtos būtent naujų pažinčių ieškantiems žmonėms). Taip dėl galimybės bendrauti žinutėmis, Facebook laikytinas ir pokalbių svetaine. Naudodamiesi šiuo socialiniu tinklalapiu, jo vartotojai gali su kitais Facebook bendruomenės nariais dalytis įvairia kitose interneto svetainėse skelbiama informacija: tiek

literatūra elektroniniu pavidalu, tiek spauda elektroniniu pavidalu, tiek ir tinklaraščių turiniu. Kitaip sakant, Facebook dažnai tampa antriniu įvairios informacijos šaltiniu, t. y. dalijantis jame pateikiamos nuorodos į pirminius šaltinius. Tai matyti ir daugelyje šiame darbe analizuojamų Facebook'o įrašų – šalia įrašų autorių tekstų pateikiamos ir nuotraukų, vaizdo įrašų, straipsnių ir kt. nuorodos.

Surdokaitė (2011) savo magistro darbe kaip žanrą yra aptarusi Facebook'o komentarus ir juos apibrėžia kaip „naują atskirą konkrečių tekstų komentarų rūšies porūšį“ (Surdokaitė 2011, 79), kuriam būdingi šie žanriniai bruožai:

- 1) atskira vieta (socialinis tinklas),
- 2) nesinchroninis laikas,
- 3) įvairaus amžiaus, lyties, socialinės padėties, išsilavinimo, profesinės veiklos, tautybės dalyviai,
- 4) įvairūs bendravimo tikslai,
- 5) tik iš konteksto suprantamas turinys,
- 6) dialogiškumas,
- 7) individuali vartotojų pasirenkama kalbinė raiška (Surdokaitė 2011, 77–78).

Kalbėdama apie internetinių straipsnių komentarus, Marcinkevičienė (2006, 57–59) išskiria panašius jų bruožus:

- 1) komentario priklausymas nuo keleriopo konteksto,
- 2) spindulinė komentarų visumos struktūra (centre yra straipsnis, o nuo jo driekiasi trumpesni ar ilgesni komentarai);
- 3) įvairialypė atskirų komentarų paskirtis,
- 4) daugialypio turinio sąsajos straipsnio tema,
- 5) komentarų daugiabalsiškumas,
- 6) būdinga kasdienė šnekamoji kalba,
- 7) diskurso bendruomenės savitumas.

Visus šiuos bruožus galima priskirti ir Facebook'o komentarams. Pasak Marcinkevičienės (2008, 133), elektroninių tekstų komentaras – tai trumpa ar ilgesnė interaktyvi replika apie komentuojamo teksto turinį, autorių ar tekste minimus dalykus. Facebook atveju komentuojamas tekstas gali būti tinkle paskelbtas įrašas, įrašo komentaras (t. y. gali būti komentuojami patys komentarai), komentuojamas gali būti įrašo ar komentario autorius, įrašė arba komentare paminėti dalykai.

Šiek tiek panašūs į komentarus yra ir Facebook'o įrašai – būtent jie ir yra šio tyrimo medžiaga. Įrašuose Facebook'o vartotojas gali parašyti norimą tekstą, pasidalyti norimu turiniu (nuotraukomis, vaizdo įrašais, straipsniais, kvietimais į renginius, Facebook'o terpėje žaidžiamų

žaidimų rezultatais, norimomis interneto nuorodomis, taip pat ir kitų Facebook'o vartotojų įrašais). Pagal tai, ar įrašė jo autorius parašė kokį nors tekstą ir ar paskelbė kokį nors turinį, įrašus galima skirstyti į tris grupes: 1) sudarytus tik iš įrašo autoriaus parašyto teksto, kai nesidalijama jokių papildomu turiniu, 2) sudarytus tik iš besidalijamo turinio, kai nėra jokio įrašo autoriaus teksto, 3) sudaryto ir iš teksto, ir iš besidalijamo turinio. Kai yra dalijamasi kokiu nors turiniu ir šalia įrašo autorius parašo kokį nors tekstą, šis tekstas funkcionuoja kaip dalijamasi turiniu komentaras.

Įrašus jų autoriai gali skelbti savo pačių asmeninėse Facebook'o sienose, taip ir savo Facebook'o draugų (jeigu draugai šio socialinio tinklo privatumo nustatymuose nėra užblokavę tokios galimybės), Facebook'o grupių sienose.

Kai kurie Facebook'o įrašams būdingi žanriniai bruožai yra panašūs Facebook'o komentarų ar internetinių straipsnių komentarų (Surdokaitė 2011, 77–78; Marcinkevičienė 2006, 57–59):

1) Įvairūs įrašų rašymo tikslai: asmeninių nuotraukų, asmeninių vaizdo įrašų skelbimas, dalijimasis internetinėmis nuorodomis, nuomonės kokiu nors klausimu išsakymas, emocijų parodymas, reakcijos į skelbiamą turinį parodymas, dalijimasis kitų Facebook'o vartotojų (privatių asmenų, puslapių ar grupių) įrašais, noras ką nors pasveikinti, padėkoti, paskviesti į renginį ar paskatinti kitus ką nors daryti.

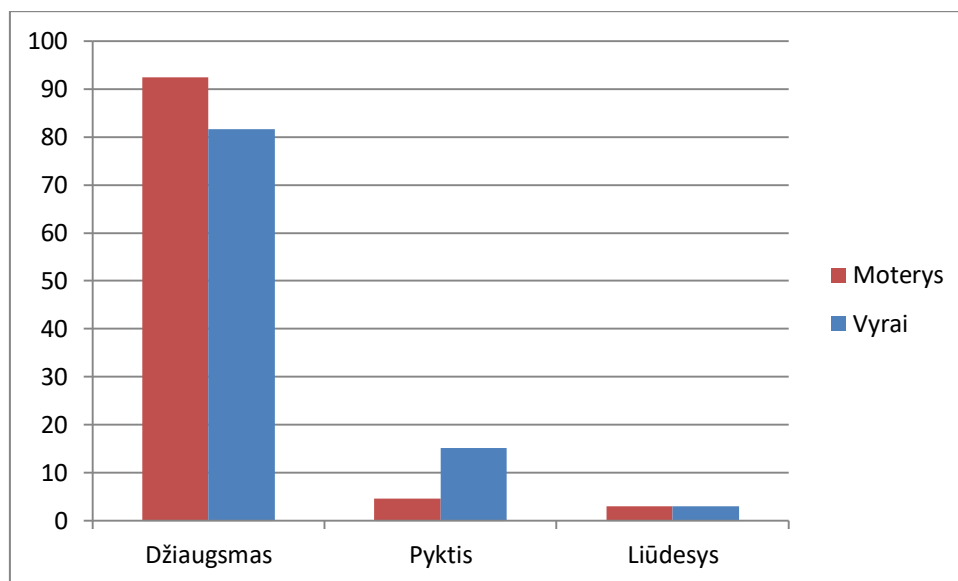
2) Dažnai įrašų turinys, kaip ir komentarų, yra suprantamas iš konteksto.

3) Dialogiškumas: įrašus kiti Facebook'o vartotojai ir pats įrašo autorius gali komentuoti, į įrašus galima reaguoti paspaudžiant specialius emocijoms į įrašą skirtus mygtukus: *Patinka* (prie įrašo spaudžiantys šį mygtuką parodo, kad jiems patinka šis įrašas), *Myliu* (parodoma, kad įrašas arba jo turinys spaudžiančiajam šį mygtuką sukelia meilės jausmą), *Cha cha* (parodoma, kad įrašas kelia juoką), *Liūdi* (parodoma, kad įrašas kelia liūdesį), *Piktas* (parodoma, kad įrašas kelia pyktį).

4) Įvairi kalbinė raiška: priklausomai nuo įrašo tikslų, besidalijamo turinio, įrašo autoriaus ir potencialių adresatų yra vartojama įvairi kalbinė raiška. Čia kalba gali turėti tiek rašytinės, tiek sakytinės, tiek oficialios, tiek neoficialios kalbos bruožų.

2. LEKŠINĖ IR GRAFINĖ EMOCIJŲ RAIŠKOS ANALIZĖ

Šiame darbe pagal leksinius grafinius bruožus analizuota trijų emocijų – džiaugsmo, liūdesio ir pyktio – raiška Facebook'e. Kokios emocijos reiškiamos kiekviename įrašė, nustatyta pagal įrašo tekste esančius emocijas žyminčius žodžius, frazes, grafinius ženklus, taip pat ir pagal turinį, kuriuo įrašė yra dalijamasi. 1 paveikslėlyje pateikiama, kiek kokių emocijų šio tyrimo medžiagoje vartojo vyrai ir moterys.

1 pav. *Vyrų ir moterų reiškiamos emocijos*

Lentelėje matyti, kad šio tyrimo medžiagoje dažniausiai reikšta emocija buvo džiaugsmas. Šiek tiek dažniau ją reišė moterys (92,4 proc. moterų ir 81,6 proc. vyrų). Tačiau vyrai daug dažniau reišė pyktį (4,6 proc. moterų ir 15,2 proc. vyrų). Liūdesys buvo reištas vienodu dažnumu (3 proc. moterų ir 3 proc. vyrų). Tokias tendencijas galima sieti su pačia Facebook'terpe: ji yra skirta būtent džiaugsmui reišti, įrašai čia dažniausiai skelbiami norint pasidžiaugti, savo džiaugsmu pasidalyti su draugais, Facebook'o terpė nėra skirta nei pykčiui, nei liūdesiui.

Toliau šiame darbe analizuojama leksinė emocijų raiška.

2.1. Leksinė emocijų raiška

Leksinė emocijų raiška šiame darbe analizuota pagal daiktavardžių, būdvardžių ir iš jų padaromų būdorieveiksmių, jaustukų bei išiktukų, dainų žodžių citatų bei ironijos vartosena.

2.1.1. Daiktavardžiai

Dažnai emocijoms reikšti vartojama kalbos dalis yra daiktavardis. Išanalizavus šio tyrimo medžiagą emocijoms reikšti vartojamus daiktavardžius galima suskirstyti į 4 pagrindines grupes: deminutyvus, žmonių ryšius žyminčius daiktavardžius, laiką žyminčius daiktavardžius ir įvykius žyminčius daiktavardžius. Toliau šiame poskyryje analizuojama kiekviena iš šių grupių.

2.1.1.1. Deminutyvai

Šio tyrimo medžiagoje deminutyvinių emocijas reiškiančių daiktavardžių labai daug nevirtota, tačiau iš tiek, kiek vartota, matyti, kad šiek tiek daugiau nei vyrai jų vartojo moterys: moterų vartojamų rasta 15, vyrų – 8. Pastebėtina, kad deminutyvai šio tyrimo medžiagoje vartoti reiškiant tik džiaugsmą – ne pyktį, ne liūdesį ir ne kitas šiame tyrime atmestas Plutchik (2001: 349) emocijų rate esančias emocijas.

Mamukas! 🥰👉

M35.1

Dažniausiai deminutyviniai daiktavardžiai vartojami įvardijant žmones situacijose, kai jų atžvilgiu rodoma teigiama, džiaugsminga emocija. Pavyzdyje M35.1 mergina yra paskelbusi savo mamos nuotrauką ir užrašiusi *Mamukas*.

Mūsų mergytė grįžo 😊

M40.9

Pavyzdyje M40.9 matyti alų geriančios susitikusios draugės. Susitikimas vyksta vienos iš draugių grįžimo iš užsienio proga, tad virš nuotraukos parašyta *Mūsų mergytė grįžo*. Čia mergyte yra vadinama grįžusi draugė.

Deminutyviniais daiktavardžiais vieni kitus vadina ir vyrai, nors ir kiek rečiau nei moterys.

Broliau Tenoriuku nuotykiškai Lenkijoje!!! 😊 #bemagis

V35.7

Pavyzdyje V35.7 yra nusifotografavę du broliai dainininkai, turintys tenoro balsus. Virš nuotraukos džiugiai parašyta *Broliau Tenoriuku nuotykiškai Lenkijoje*. Džiugesį čia parodo ir užrašo gale padėti keturi šauktukai. Pastebėtina, kad žodis *Tenoriuku* yra parašytas didžiąja raide, tad galima kelti prielaidą, kad *Tenoriukai* yra šių brolių pravardė.

Su braliuku.)

V43.4

Pavyzdyje V43.4 yra nusifotografavę du broliai, o įrašo autorius virš nuotraukos tiesiog parašė *Su braliuku*. Pastebėtina, kad čia yra parašytas žodis *braliuku*, o *braliukais* lietuviai pastaruoju metu vadina latvius, tačiau įrašo autorius šį žodį stilistiškai žaismingai pavartojo savo artimam santykiui su broliu nusakyti. Galima būtų spėti, kad žodžio *braliuku* vartojimas yra susijęs ir su tarpe, tačiau įrašo autorius yra žemaitis, o žemaičiai raidės O į A nepaverčia.

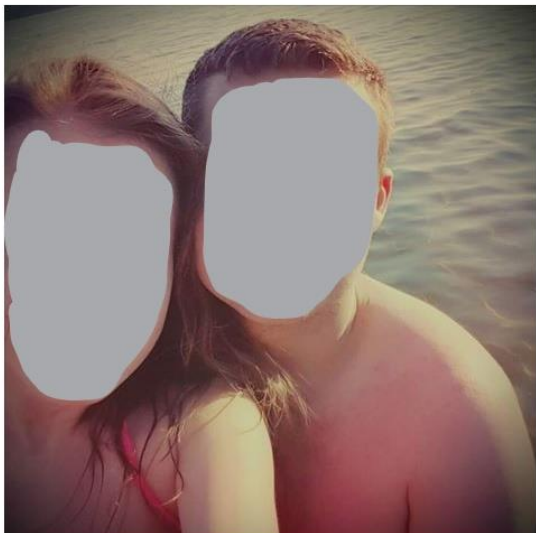
Sakau, kad senukas dar turi parako 😊

V15.2

Pavyzdyje V15.2 vyras deminutyviniu daiktavardžiu įvardija pats save: jis save pavadina *senuku*. Įrašo nuotraukoje pavaizduotas jo autoriaus sunkiosios atletikos varžybose pelnytas medalis, o užrašė parašyta *Sakau, kad senukas dar turi parako*. Senuku vyras save vadina tikriausiai saviironiškai, nes jis pats yra palyginti jauno amžiaus – 25–30 m., – tačiau jau turintis gana nemažą sunkiaatlečio patirtį.

Debesėliai:)*

M21.6

Pasitaikė atvejis, kai įrašė su savo vaikinų ežere nusifotografavusi mergina save ir vaikiną pavadino deminutyvu *debesėliai* (M21.6). Galima spėti, kad toks žodis parinktas dėl to, kad nuotrauka daryta tokiu metu, kai danguje matėsi debesys, tačiau tikrasis tokio užrašo motyvas lieka neaiškus. Taigi aiškiai matyti polinkis Facebook'o įrašuose kalbant apie artimus žmones vartoti deminutyvines daiktavardžių formas. Šis bruožas Facebook'o kalbą sieja su šnekamąja.

Kai kada deminutyvinių daiktavardžių formas vartojamos rašant ne tik apie artimus žmones, bet ir apie savo augintinius.

Žinau kad užspaminau jau visą snukaknygę bet paspaminsiu paskutinį kartą :D Štai šii mažylė paskutinė dar liko be šeimininkų. Mieliausia šunyteeee!!! Daug negalvokit, bus didelis džiaugsmelis namuose. Aš turiu tris džiaugsmelius ir esu labai laiminga! Tad PASIDALINKIT prašau dar su savo draugais. Jums šimts karmos taškų! Rašykite man į pm. Kaunas ♥

M3.8

Pavyzdyje M3.8 siūloma pirkti maža kalytė yra vadinama *mažyle* ir *šunyte*. Šiame įrašė deminutyvinių formos gali būti vartojamos dėl dviejų priežasčių: dėl pačios kalytės mažumo, mielumo ir dėl to, kad norima ją įsiūlyti savo Facebook'o draugams, o įsiūlyti yra lengviau maloniai kalbant apie siūlomą dalyką, taip siekiant potencialiems pirkėjams sukelti teigiamas emocijas ir didesnę norą pirkti.

Deminutyvais tiek moterys, tiek ir vyrai kartais įvardija ir negyvus dalykus.

M8.4

Pavyzdyje M8.4 mergina, dalydamasi renginiu, savo Facebook'o draugus kviečia į roko grupių *Fire It Up* ir *Radiatoriai* koncertą, parašydama *Hou hou, kas nerandat veiklos sivaakar, atlekit paklausyt rokelio!* Deminutyvu *rokelis* čia yra norima paskatinti draugus ateiti į koncertą, kuris yra susijęs su geromis emocijomis. Tačiau šiuo atveju deminutyvinę formą vėl iš dalies galima sieti artimu žmogumi: grupės *Radiatoriai* vokalistas yra įrašo autorės vaikinai, tad muziką įvardyti *rokeliu*, kaip jai miela, geras emocijas keliančia muzika, galėjo paskatinti ir artimas merginos ryšys su muzikantu.

V25.5

Pavyzdyje V25.5 vyras dalijasi ant Vilniuje esančio restorano *Keulė rūkė* sienos esančiu piešiniu, kuriame vaizduojami besibučiuojantys Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas ir JAV prezidentas Donaldas Trumpas. Virš nuotraukos džiaugsmingai parašyta: *Checkin'am maisteli su kolektyvu*. Galima suprasti, kad *maistelis* buvo ragaujamas būtent restorane *Keulė rūkė*. Galima kelti prielaidą, kad deminutyvinė forma *maistelis* čia vartojama dėl įrašą paskelbuso vaikinai noro, kad pats įrašas skambėtų paprastai ir nerūpestingai.

Apibendrinant galima teigti, kad moterys deminutyvinių daiktavardžių formų Facebook'e vartoja daugiau, tačiau nėra taip, kad jų visiškai nevengtų ir vyrai. Lyginant su Park (2016: 9) Facebook'e vartojamos anglų kalbos tyrimu taip pat galima matyti, kad moterys malonybinius

daiktavardžius taip pat yra linkusios vartoti daug dažniau nei vyrai: daiktavardžiai *babe*, *baby* (liet. ‚mažylis, brangusis‘), *puppy* (liet. ‚mažylis‘) apskritai buvo vieni iš dažniausių, kuriuos Facebook’e vartojo tirtos anglakalbės moterys. Galima daryti išvadą, kad šis kalbos tarp lyčių skirtumas yra būdingas ne tik lietuvių, bet daliai kitų kalbų, tad šį polinkį galima laikyti universaliu. Tai, kad deminutyviniai daiktavardžiai vartojami daugiausia džiaugsmui reikšti, parodo pačių deminutyvų, kaip kalbą padarančių švelnesnę, mielesnę, geras emocijas keliančią, taip pat ir neformalesnę, įtaigesnę, bruožą.

2.1.1.2. Žmonių ryšiai

Šis grupė yra gana glaudžiai susijusi su deminutyvinių daiktavardžio formų grupe. Vis dėlto žmonių ryšius nusakančius emocijas parodančius daiktavardžius verta paanalizuoti ir atskirai, nes tokie daiktavardžiai Facebook’e ne visada būna deminutyviniai, be to, ši grupė, kalbant apie emocijas parodančius daiktavardžius iš kitų išsiskiria gana ryškiai. Pastebėtina, kad žmonių ryšius parodantys daiktavardžiai vėl dažniau vartoti moterų: moterys tokių žodžių pavartojo 18, vyrai 8.

Tiriamoje medžiagoje vieni dažniausiai vartotų žmonių ryšių nusakančių daiktavardžių buvo susiję su draugyste: prasidedantys lietuviška šaknimi *draug-* ir angliški *friend*, *friends*, *friendship*. Tokia tendencija yra sietina su pačiu Facebook’u: tai yra socialinis tinklas, siejantis draugus, įrašais yra dalijamasi su draugais, be to, ir pačių įrašų tekstuose labai dažnai yra minimi draugai, nuotraukose taip pat dažnai fotografuojamasi su draugais, vaizdo įrašuose – nusifilmuojama su draugais.

#friendsforlife ❤️

M18.8

Pavyzdyje M18.8 matyti įrašo autorės nuotrauka su savo drauge, o virš nuotraukos užrašas – #friendsforlife¹ (liet. ‚draugėsamžiams‘).

Artimi ryšiai kartais rodomi ir tarp vienas nuo kito gana toli gyvenančių draugų. Tokia tendencija taip pat yra susijusi su pačia virtualia Facebook'o terpe: bendraujant joje nėra svarbus fizinis žmonių atstumas, bendrauti, dalytis įrašais, rodyti žmonių ryšius galima su bet kur esančiais draugais.

There are no borders for Friendship !

M38.8

Pavyzdyje M38.10 matyti dviejų merginų, nusifotografavusių Jungtinių Tautų stendo nuotrauka ir virš nuotraukos esantis užrašas *There are no borders for Friendship* (liet. ‚Draugystei nėra sienų‘). Atkreiptinas dėmesys, kad žodis *Friendship* parašytas didžiąja raide, veikiausiai siekiant pabrėžti, parodyti, kad autorei svarbi yra draugystė su nuotraukoje esančia mergina.

Kaip vaikystėj, taip ir dabar. 😊 Šventėm ne Jonines, o draugystėj!

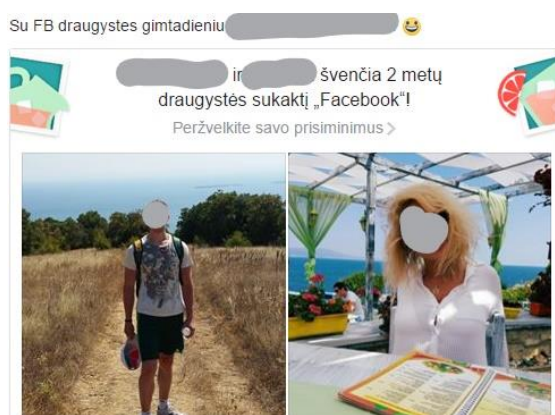

M30.4

¹ Pastebėtina, kad Facebook'o vartotojai įrašuose gana dažnai vartoja anglų kalbą. Kadangi Facebook'as yra daugiakalbė terpė, daugelis jo vartotojų turi ir užsieniečių draugų, tad angliški žodžiai ir frazės yra tarsi tam tikra užsieniečiams draugams skirta nuoroda, apie ką yra kalbama. Be to, anglų kalba parodo ir įrašų autorių socialinį statusą, kaip anglų kalbą mokančių arba su anglų kalbą dažnai vartojančiais žmonėmis susitapatusių asmenų. Dar vienas tipiškas bruožas – grotazių vartojimas. Grotazių tekstuose yra susiejamas su kitais tekstais, kuriuose yra pavartotos tokios pačios grotazių (paspaudus ant grotazių galima matyti kitus kitų Facebook'o vartotojų įrašus, kuriuose yra tokios pačios grotazių). Taip įrašų autoriai save tapatina su tas grotazių vartojančiais žmonėmis, taip pat grotazių dažnai pažymi, kas įrašė yra svarbiausia, kokią žinią įrašas neša.

Pavyzdyje M30.4 žodis *draugystė* išskirtas ne grafiškai, o sugretinant semantiškai: įrašė matyti keturių draugų (trijų merginų ir vieno vaikinų) nuotrauka, nufotografuota Joninių metu, virš nuotraukos parašyta: *Kaip ir vaikystėj, taip ir dabar. ☺ Šventėm ne Jonines, o draugystę.* Galima spėti, kad antru įrašo sakiniu mergina norėjo pabrėžti, kad svarbiausia nuotraukos darymo metu jai buvo ne susitikimo proga – Joninės, o tai, kad susitiko artimi, kaip matyti iš pirmo įrašo sakinio, vaikystės draugai.

Pastebėtina, kad būna atvejų, kai paskata vartoti žodį *draugystė* kyla iš pačios socialinio tinklo funkcijos, kai dviem, gana artimai Facebook’u bendraujantiems žmonėms yra primenama apie judviejų draugystės šiame socialiniame tinkle sukaktį.

V50.1

Vienas iš tokių pavyzdžių – įrašas V50.1, kuriame matyti, kad vienas vaikinų ir viena mergina švenčia judviejų draugystės Facebook’e dvejų metų sukaktį, o vaikinų virš šio įrašo, kreipdamasis į merginą, dar prirašo: *Su FB draugystes gimtadieniu.*

Šio tyrimo medžiagoje vieną kartą buvo pavartotas ir žodžio *draugai* sinonimas *bičiuliai*. Tame pačiame įrašė matoma ir kodų kaita, kai po tekstu lietuvių kalba atsiranda angliškų tekstas, o jame – angliškų žodžio *friends* sinonimas *fellas*.

Sveiki, bičiuliai, dėkui visiems už gražius ir nuoširdžius sveikinimus. Sveikinimų turinys kasmet keičiasi ir jį vis rimtesni ir rimtesni. Priimsiu tai kaip patį didžiausią gimtadieninį komplimentą 😊 Ačiū!

Hey fellas, thank you very much for your decision to waste a couple of minutes of your life in order to tell me something nice due to my bday. All of them were nice and worth to be read over and over. The most popular trend this year was to wish more challenges. I will take it as a box of candies and enjoy it meanwhile going over these challenges. Cheers! 😊

V2.10

Juos viename ir tame pačiame įrašė (V2.10) pavartojo vaikinų. Įrašas buvo džiaugsminga padėka už gimtadienio sveikinimus.

Facebook'e mėgstama rodant geras emocijas pademonstruoti ir šeimos narių ryšius. Deminutyviniai tokius ryšius rodantys daiktavardžiai aptarti ankstesniame poskyryje. Tačiau pasitaikė ir ne deminutyvinių tokių žodžių pavyzdžių.

Brangioji mano Sese,
Labai, labai sveikinu ir be galo džiaugiuosi, kad prieš 25 metus atkeliavai į šį pasaulį! Nors tai dar vienas Tavo gimtadienis, kuomet nesame kartu ir negalime jo paminėti "seseriškai", labai tikiuosi, kad ateityje tokių atvejų pasitaikys vis mažiau.
Savo palinkėjimus ir kitas mintis parašiau atvirutėje, tad nepamiršk pasitikrinti pašto dėžutės šią savaitę! : "Labai Tavęs pasilgau, myliu ir laikiu mūsų pasimatymai!"

M38.1

Vienas tokių matyti pavyzdyje M38.1. Jame – dvi džiaugsmingai viena į kitą žiūrinčios seserys, kurių viena yra įrašo autorė. Įrašas pradedamas kreipiniu *Brangioji mano Sese*, įrašo autorei sveikinant savo seserį gimimo dienos proga. Vėl pastebėtina, kad žodis *Sese* yra parašytas didžiąja raide, taip įrašo autorei parodant, kad jai jos sesuo yra labai svarbus žmogus. Be to, įrašė vartojama frazė *paminėti "seseriškai"*, seserims švenčiant kartu. Įdomu tai, kad čia žodis *seseriškai* yra išskirtas kabutėmis. Taip gali būti dėl to, kad šį žodį įrašo autorė laiko neįprastą, būdingą jos pačios individualiai kalbai, be to, šis žodis grafiškai išskirtas gali būti dar ir todėl, kad norėta parodyti, kad jis yra labai svarbus pačiai įrašo autorei.

Apibendrinant galima teigti, kad džiaugsmą parodančius žmonių ryšius nusakančius daiktavardžius vartoja abiejų lyčių socialinio tinklo Facebook vartotojai, nors gerokai dažniau tai daro moterys. Tokia pati tendencija pastebima ir anglų kalbos Facebook'e tyrimuose. Park ir kt. (2016: 7, 9–10) tyrimo medžiagoje artimus socialinius ryšius nusakančių žodžių vartojimas apskritai buvo vienas iš būdingiausių moterų kalbai Facebook'e bruožų: tarp dažniausiai moterų vartotų žodžių buvo *sister* (liet. ‚sesuo‘), *daughter* (liet. ‚dukra‘), *nephew* (liet. ‚sūnėnas‘), *brother* (liet. ‚brolis‘) *family* (liet. ‚šeima‘), *friends* (liet. ‚draugai‘). Taigi galima teigti, kad lyčių kalbos skirtumas yra universalus.

2.1.1.3. Laikas

Facebook'as turi tokią savybę, kad teigiamas emocijas (šio tyrimo atveju – džiaugsmą) tinklo vartotojai išreiškia netgi vartodami laiką nusakančius daiktavardžius: savaitės dienų, savaitės dalių,

metų laikų, paros meto pavadinimus. Šio tyrimo medžiagoje tokius daiktavardžius nežymiai dažniau vartojo moterys: jos tokių žodžių pavartojo 18, vyrai – 12 kartų.

Labas rytas, šeštadieni! 😊 #enjoymoment #walking

M33.8

Pavyzdyje M33.8 matyti merginos daryta gamtovaizdžio su pieva, upe ir mišku nuotrauka, daryta jai ryte išėjus pasivaikščioti. Tekste virš nuotraukos užrašyta *Labas rytas, šeštadieni!* :D #enjoymoment #walking. (liet. ‚#mėgaukisakimirka‘, ‚#pasivaikščiojimas‘). Savaitės diena – šeštadienis – šiame įrašė yra netgi suasmeninamas: su juo, atėjus rytui, yra džiaugsmingai pasisveikinama. Taip įrašo autorė parodo, kad šeštadienis yra jos mėgstama savaitės diena, kelianti jai didelį džiugesį, ypač, kai ji mato gražų gamtovaizdį.

Labas rytas:))

M43.3

Noras su savo Facebook'o draugais pasidalyti gražiu ryto vaizdu matyti ir pavyzdyje M43.3. Šio įrašo nuotraukoje matyti kaimo sodybos vaizdas su tvenkiniu, dekoraciniais akmenimis ir toliau esančiu mišku. Užrašu virš nuotraukos *Labas rytas* įrašo autorė džiaugsmingai pasisveikina su savo Facebook'o draugais, taip pat pademonstruodama, kur jinais pasitinka rytą.

Savaitgalį pradedam!

V13.6

Džiaugsmingas yra įrašas V13.6. Šio įrašo autorius – didžėjus. Čia matyti jo paties, esančio klube prie didžėjaus pulto, nuotrauka, o virš jos užrašas *Savaitgalį pradedam!* Savaitgalis čia akcentuojamas kaip džiaugsmingas pramogų naktiniuose klubuose metas.

Šiame darbe anksčiau pastebėta, kad moterys mėgsta vartoti deminutyvines daiktavardžių formas. Viena mergina tokiomis formomis įvardijo savaitės dieną ir metų laiką.

Pirmadieniukas 😊

M43.5

Pavyzdyje M43.5 matyti šios merginos, esančios savo darbovietėje – grožio salone – nuotrauka ir užrašas *Pirmadieniukas* ;). Galima spėti, kad mergina šiuo įrašu nori parodyti, kaip pradeda darbo savaitę. Džiaugsmingumas, taip pat ir draugiškumas savo Facebook'o draugams čia parodomas pačia deminutyvine forma iš jausmaženkliau – akį merkiančiu veiduku (akies mirktelėjimas dažnai yra suprantamas kaip draugiškumo ženklas).

pavasarelis 😊

M43.10

Džiaugsmingumas ir draugiškumas deminutyvine forma ir akį merkiančiu veiduku yra parodomas ir kitame tos pačios merginos įrašė – M43.10. Čia matyti dviejų nuotraukų (pačios merginos su saulės akiniais ir kavos deserto puodelio lauko kavinėje) koliažas ir virš jo esantis užrašas *pavasarelis ;)*). Čia mergina džiaugiasi atėjusiu pavasariu, saulėtu, pavasarišku oru. Vis dėlto, kol kas negalima daryti išvados, kad merginos apskritai yra linkusios deminutyvinėmis formomis vadinti laiką nusakančius daiktavardžius, nes abu šio tyrimo medžiagoje esančius tokius žodžius pavartojo viena ir ta pati mergina. Šįkart matyti, kad toks rašymo būdas yra vienas iš šios merginos idiolekto bruožų. Kad šiuo atžvilgiu būtų galima daryti išvadas apie moterų kalbėseną Facebook'e apskritai, reikia platesnių tyrimų su gausesne tiriamąja medžiaga.

Apibendrinant galima teigti, kad Facebook'e egzistuoja polinkis džiaugtis laisvadieniais, atostogomis ar kitomis žmones džiuginančiomis dienomis ir šias teigiamas emocijas reikšti laiką nusakančiais daiktavardžiais. Už vyrus tai dažniau daro moterys. Park (2016: 9) tyrime į dažniausiai moterų vartotų žodžių sąrašą patenka du tokie daiktavardžiai: *arternoon* (liet. *popietė*) ir *sunday* (liet. *sekmadienis*). Tarp dažniausiai vyrų vartotų žodžių laiką nusakančių daiktavardžių minimame tyrime nėra (Park 2016: 10). Taigi galima daryti prielaidą, kad moterų polinkis kalbėti apie laisvadinius ar kitas jas džiuginančias dienas vartojant tokius žodžius yra universalus, ne vienai kalbai būdingas genderlekto požymis.

2.1.1.4. Įvykiai

Nemaža dalis emocijas parodančių daiktavardžių šio tyrimo medžiagoje įvardija įvairius įvykius: asmeninius įrašų autoriams ir viešus renginius. Kalbant apie skirtingų lyčių vartojamus žodžius, šį kartą matyti kiek kitokios tendencijos: įvykius įvardijančių daiktavardžių šio tyrimo medžiagoje beveik dvigubai dažniau nei moterys vartojo vyrai: moterys 8 kartus, vyrai – 15 kartų.

Gimtadieni !! 🥳

V9.3

Pavyzdyje V9.3 matyti dviejų vaikinų su mergina nuotraukų koliažas su virš jo esančiu užrašu *Gimtadieni !!* :*. Nuotrauką vaikinai įkėlė savo merginos gimimo dienos proga. Dviem šauktukais ir jausmaženkliais – bučiniu – vaikinai parodo, kad džiaugiasi šia švente ir savo artimus jausmus merginai. Beje, vienoje iš dviejų koliaže esančių nuotraukų vaikinai merginą bučiuoja, tad galima kelti prielaidą, kad bučinį jausmaženklėje įrašo autorius sąmoningai susiejo su bučiniu nuotraukoje.

Pasitaikė gana daug vaikinų įrašų, kuriuose jie skelbia nuotraukas iš viešų renginių, kuriuose jie patys dalyvauja, o pačius renginius virš nuotraukų džiaugsmingai įvardija.

#veiksme #vingioparkas #dainųšventė

V28.5

#TyrėjųNaktis

V31.3

#colorparty

V43.2

Pavyzdyje V28.5 matyti Vilniaus Vingio parko stadione nusifotografavusių dviejų vaikinių nuotrauka. Vienose iš virš nors nuotraukos esančių grotazymių parašyta *#dainųšventė* – šiomis grotazymėmis yra įvardijamas renginys, kuriuo abu vaikinai džiaugiasi. Pavyzdyje V31.3 matyti mokslinį pranešimą skaitantis vaikinai, o virš nuotraukos taip pat grotazymėmis parašyta *#TyrėjųNaktis*. Šiomis grotazymėmis įrašo autorius parodo, kad jis džiaugiasi dalyvaudamas viename iš Tyrėjų nakties renginių. Grotazymės su renginio pavadinimu yra ir V43.2 pavyzdyje: čia matyti su mergina šalia spalvotų piešinių nusifotografavęs vaikinai, o su grotazymėmis parašytas įrašas yra *#colorparty* (liet. ‚#spalvųvakarėlis‘). Galima pastebėti tendenciją, kad vaikinai socialiniame tinkle Facebook renginius įvardijančius daiktavardžius gana dažnai yra linkę rašyti su grotazymėmis: tai parodo, kad jiems tie renginiai yra labai svarbūs, taip pat ir jų norą, kad juos pačius Facebook'o draugai sietų su tais renginiais.

Meilės diena #wedding ❤️

M19.8

Pavyzdyje M19.8 įrašo autorė, būdama pamergė vestuvėse, yra nusifotografavusi su savo drauge nuotaka. Tekste virš nuotraukos parašyta *Meilės diena #wedding*. Čia angliškai (žodžiu *wedding*) yra įvardijamos vestuvės, o lietuviškai jos pavadinamos *Meilės diena*.

Galima daryti išvadą, kad iš lietuvių Facebook'e džiaugtis įvykiais, dalytis informacija apie juos kartu vartojant ir įvykius įvardijančius daiktavardžius labiau linkę vyrai. Tačiau to negalima pasakyti apie anglakalbius Facebook'o vartotojus: įvykiais dažniau džiaugėsi ir juos nusakančius žodžius Park (2016: 9–10) tyrime daug dažniau už vyrus vartojo anglakalbės moterys, pavyzdžiui, vieni dažniausių jų pavartotų žodžių buvo *birthday* (liet. *gimtadienis*), *christmas* (liet. *Kalėdos*), *xmas* (žodžio *Christmas* trumpinys). Taigi vyrų ir moterų džiaugsmo raiška kalbant apie įvykius tarp skirtingų kalbų skiriasi ir kol nėra platesnių tyrimų, jos universalios vadinti negalima.

2.1.1.5. Teigiamą vertinimą nurodantys daiktavardžiai

Analizuojant šio tyrimo medžiagą pasitaikė ir pavienių, prieš iš tai išvardytoms grupėms nepriskirtinų teigiamas emocijas parodančių ir teigiamą konotaciją turinčių daiktavardžių, pvz., *vinis*, *modelis*, *kostmosas*.

Pavyzdyje M5.4 mergina dalijasi gif'u² – ištrauka iš filmo *Vienas namuose*, kai pagrindinis veikėjas berniukas prekybos centre sutinka vyrą, kurį vaidino naujai išrinktas JAV prezidentas Donaldas Trumpas, iš paklausia, kur yra išėjimas iš Amerikos. Šį gif'o mergina juokdamasi užrašė *Šiandienos vinis*. Iš įrašo matyti, kad stipriausią emociją čia skleidžia teigiamai emociškai konotuotas žodis *vinis*.

² Gif'as – besikartojanti kokio nors vaizdo įrašo ištrauka, ją žiūrintiems dažnai nešanti kokią nors žinią.

Nu modelis mūsų šuva... 😊👍 Tadas Vaitkunas

M45.10

Pavyzdyje M45.10 mergina dalijasi vaizdo įrašu, nufilmuotu gyvūnų kirpykloje. Vaizdo įrašė matyti nufilmuotas merginos šuo prieš jį apkerpant ir jį apkirpus. Virš video mergina parašė *Nu modelis mūsų šuva* ir jos pažymėjo savo vaikina, kaip antrąjį šuns šeimininką. Teigiama emocija – džiaugsmas – parodomas šunį pavadinant teigiamai emociškai konotuoju žodžiu *modelis*.

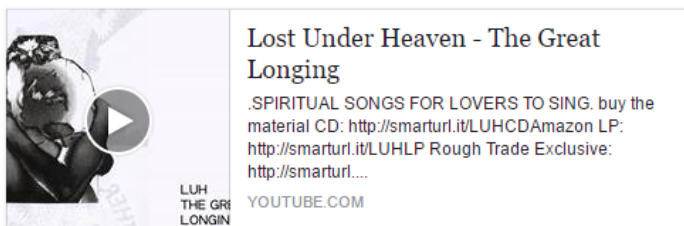
<https://www.facebook.com/artlove.vn/videos/933378696715604/>
Kostmosas nuo pat ryto.

V12.7

Pavyzdyje V12.7 vyras dalijasi vaizdo įrašu, kuriame drabužiai, sudėlioti taip, kad primintų žmogaus kūną (bet jokio žmogaus vaizdo įrašė nėra – tik drabužiai) groja muzikos instrumentais. Virš vaizdo įrašo vyras parašė *Kostmosas nuo pat ryto*. Kostmosu čia yra vadinamas pats vaizdo klipas (jaunimo slenge žodis *kosmosas* dažnai reiškia nesuprantamą, galvą susukantį, o kartais ir labai įdomų dalyką), tad galima spėti, kad ir šis vaizdo įrašas įrašo autoriui yra įdomus, gal kažkiek susukantis galvą ir, spėtina, keliantis teigiamas emocijas, susidomėjimą.

Kablys mėnesiui

V5.8

Pavyzdyje V5.8 vaikas dalijasi muzikiniu vaizdo įrašu ir užrašo *Kablys mėnesiui*. Čia stipriausią emociją skleidžia žodis kablys. Jaunimo slenge *kabliu* vadinamas pagaunantis, labai patikęs

dalykas, kurį norisi vis kartoti ir kartoti, šiuo atveju tai – muzikinis kūrinys, kurį įrašo autoriui norisi vėl ir vėl žiūrėti.

Pastebėtina, kad tiek vyrai, tiek moterys šios grupės daiktavardžius vartoja panašiu dažnumu.

Apibendrinant emocijas reiškiančių daiktavardžių analizę galima daryti išvadą, kad dažniausiai tokie daiktavardžiai reiškia teigiamas emocijas. Moterys turi polinkį dvigubai dažniau nei vyrai vartoti deminutyvines daiktavardžių formas, taip pat ir žmonių ryšius bei laiką įvardijančius daiktavardžius. Šios tendencijos yra būdingos ne tik lietuvių kalbai: panašiuose anglų kalbos tyrimuose pastebimi tokie patys polinkiai (Park ir kt. 2016: 9–10). Skirtumas tarp kalbų pastebėtas tik išanalizavus įvykius (asmeninius įrašų autorių gyvenimo įvykius ar viešus renginius) įvardijančius daiktavardžius: iš lietuvių Facebook'o vartotojų tokius daiktavardžius dažniau vartoja vyrai, o iš anglakalbių – moterys.

2.1.2. Būdvardžiai ir būdo prieveiksmiai

Facebook'e emocijoms parodyti dažnai vartojami būdvardžiai ir būdo prieveiksmiai. Išanalizavus tiriamus įrašus galima išskirti 9 pagrindinius, dažniausiai vartojamus būdvardžius ir iš jų padaromus būdo prieveiksmius: *geras*, *gražus*, *įdomus*, *puikus*, *smagus*, *naujas*, *nuostabus*, *tobulas*, *mielas*.

Daugiausiai tiek vyrai, tiek ir moterys vartoja būdvardį *geras*. Paaiškėjo, kad lietuviškus vertinamuosius žodžius su šaknimi *ger-* ir jų angliškus variantus *good* ir *best* tiek moterys, tiek vyrai vartojo panašiu dažnumu: moterys 18 kartų, vyrai – 16. Toliau pateikiami vartosenos pavyzdžiai:

gera psichodelika

M20.5

Thank you for all good people I met in Choralies, you make this festival more special. 😊

M22.5

Geriausioj parduotuvej pakvipo geriausiom Kaledom 😊

V2.1

Geriausio bitlų albumo 50-as gimtadienis

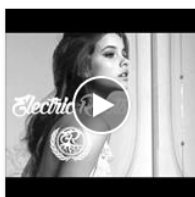
Why "Revolver" still matters: The 50th anniversary of a Beatles masterpiece

The band's 1966 album was so eclectic it seems on the verge of exploding

SALON.COM

V16.9

Senas geras Robert Miles 😊 (music)

Robert Miles - Children (DJ Villain Remix)

Robert Miles - Children (DJ Villain Remix) Follow

Robert Miles:

<https://www.facebook.com/robertmilespage?fref=ts>

<https://soundcloud.com/salt-records> Follow E...

YOUTUBE.COM

V25.1

Pavyzdyje M20.5 moteris dalijasi vaizdo įrašu, kuriame muzikos instrumentais groja afrikietės moterys. Įrašo autorei jų grojama muzika atrodo panaši į psichodelinę, tad įrašė parašoma *gera psichodelika*. Angliškai parašytame pavyzdyje M22.5 grojanti mergina gerais pavadina į jos koncertą atėjusius žmones ir jiems pasako komplimentą, kad jie festivalį, kuriame ji dalyvavo, padarė ypatingą. Viename pavyzdyje – V2.1 – vaikinai netgi sužaidžia su žodžiu *geriausias*: prie nuotraukos, kurioje matyti Prahoje esančios parduotuvės užrašas *Prague's best Christmas Shop* (liet. „geriausia Prahos kalėdinė parduotuvė“), jis parašo: *Geriausioj parduotuvėj pakvipo*

geriausiom Kalėdom. Pavyzdžiuose V16.9 ir V25.1 gera vadinama muzika: V16.9 vaikinai dalijasi straipsniu apie grupės *The Beatles* albumo *Revolvers* išleidimo 50-metį šį albumą pavadindamas *geriausiu bitlų albumu*, o V25.1 dalijamasi atlikėjo *Robert Miles* kūrinio *Children* remiksu, *Robert Miles* pavadinant *senu geru*.

Kitas dažnai vartojamas būdvardis, iš kurio padaromi ir būdo prieveiksmiai, yra *gražus, nuostabus*. Tiesa, čia ryškėja skirtumas tarp vaikinų ir merginų: merginos savo Facebook'o įrašuose jį anglišką žodį *beautiful* pavartojo 10 kartų, o vaikinai – 3.

Vieną gražią dieną

M26.10

Norėjau gražaus fono. 😊

M3.1

#beautifulgothicarchitecture

M36.6

Ir iš aukštai žiūrint Vilnius gražus 😊

V31.10

Pavyzdyje M26.10 mergina dalijasi pobūvio, kuriame dalyvavo ji ir jos draugas, nuotrauka, džiaugdama parašydama gana dažnai lietuvių pasakose vartojamą kolokaciją *Vieną gražią dieną*. Pavyzdyje M3.1 matyti miške nusifotografavusios merginos nuotrauka, o virš nuotraukos – aplinką, kurioje nufotografuota nuotrauka, apibūdinantis įrašas *Norėjau gražaus fono* – čia gražiu fonu nuotraukai yra vadinama pati aplinka. Angliškai parašytame M36.6 pavyzdyje mergina yra įkėlus Vilniaus Šventos Onos bažnyčios nuotrauką, o virš nuotraukos parašiusi grotažymes *#beautifulgothicarchitecture*, (liet. ‚#nuostabigotikinėarchitektūra‘). Pavyzdys 31.10 yra vaikinų: skelbiama viename Vilniaus dangoraižyje fotografuota nuotrauka, kurioje matyti naktinė Neris, miesto centro ir Senamiesčio panorama, o gražiu yra vadinamas pats Vilnius – įrašė parašyta *Ir iš aukštai žiūrint Vilnius gražus*. Analizuojant šį tekstą matyti prezupozicija, kad Vilnius vaikinui visada yra gražus.

Kitas dažnai pasitaikęs būdvardis su iš jo padaromais būdorieveiksmiais – *įdomus* ir anglišką jo atitikmuo *interesting*. Moterys ir vyrai jį vartojo tokiu pačiu dažnumu – po 4 kartus. Įdomiu dažniausiai yra vadinamas turinys, kuriuo yra dalijamasi Facebook'o įrašė.

Ačiū Edita Rudminaitė ir Gediminas Kasparavičius už įdomius pašnekesius!

Ką prasmingo galima nuveikti Kaune?

Pokalbis apie kultūrą ir kultūrinių edukacijų prasmę su Gediminu Kasparavičiumi ir Edita Raudminaitė.

BERNARDINA.LT

M13.6

Interesting story and perfect soundtrack.

M32.9

Gal kažkam jau senai žinomas, bet pačio tik dabar atrastas puslapis. Labai įdomus R. Laužiko komentarai. Nuorodos į XIX-XX a. kulinarijos receptų knygas.

V11.10

Pavyzdyje M32.9 jo autorė žurnalistė dėkoja savo pašnekovams, iš kurių ėmė interviu, už įdomius pašnekesius. Žodžiu įdomius yra išreiškiama padėka ir pasakomas komplimentas. Minėtame angliškai parašytame M32.9 pavyzdyje mergina dalijasi nuoroda į televizijos serialą *Vinyl*. Serialą anglų kalba ji apibūdina kaip *įdomią istoriją ir puikų garso takelį*. Pavyzdyje V11.10 vaikinai dalijasi istoriko Rimvydo Laužiko straipsniu ir jo komentarus vadina *įdomiais*.

Dar vienas dažnai pasitaikantis būdvardis su iš jo išvedamais būdo prielinksniais yra *puikus*. Vyrai ir moterys jį vartojo panašiu dažnumu: moterys 6 kartus (2 kartus žodžius su lietuviška šaknimi *puik-* ir 2 kartus anglišką atitikmenį *perfect*), vyrai – 7 kartus (jie vartojo tik lietuviškus žodžius su šaknimi *puik-*).

Su puikiais sniego traškesiais po batais ir žandus kandančiu šaltuku į grojaraščius sugrįžta Frankas!

Frank Sinatra - That's life (ProleteR tribute) EP edit
Composed by D.Kay / K.Gordon Produced, mixed and arranged by ProleteR Taken from "Tribute to the Masters Vol.1" available in free download <http://proleter.bandcamp.com/album/tribute-to-the-masters-v>

M16.3

Puikiai!!!

V32.8

Kaip visada puikus Rokiškis Rabinovičius

Ričardas Savukynas
2016 m. liepos 3 d. · © Sekti

Šiandien atėjo ellė liberalams. Kitu kampu, bet kad cypčioti imtų. Verkite, brangieji liberalai, verkite dabar. Ir teisingitės.

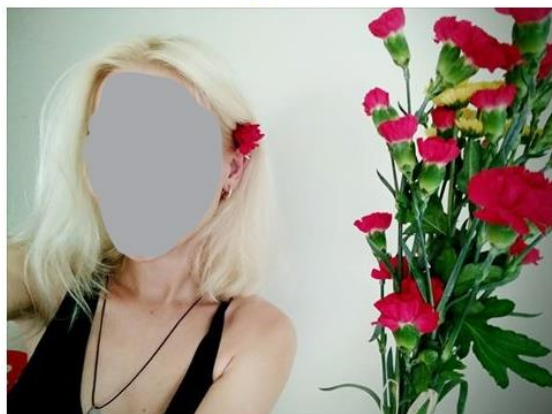
Brangūs liberalai, šiandien aš drošiu jus
Kai aš drožiau Algirdą Butkevičių už jo disertaciją, buvo daug isterikavimų kažkokių, kad aš čia esu kažkokiai konservas ir dėl to vargšą ministrą pirmininką draikau. Kai padrožiau konservus už jų šeimyninius klievesius, prasidėjo...

V45.8

Pavyzdyje M16.3 mergina dalijasi Frenko Sinatros daina *That's life*. Puikiais ji vadina žiemos pradžios *sniego traškesius po batais* (taip ji nusako metą, kada į jos grojaraščius sugrįžta šio atlikėjo muzika). Pavyzdyje V32.8 vaikas dalijasi vaizdo klipu, kuriame nufilmuotos Lietuvos įžymybės ragina balsuoti 2016 m. Seimo rinkimuose. Vaizdo klipą ir jo idėją įrašo autorius apibūdina vienu žodžiu – būdo prieveiksmiu *puikiai*. Pavyzdyje V45.8 vaikas dalijasi Ričardo Savukyno, kurio viešas pseudonimas yra Rokiškis Rabinovičius, straipsniu. Būdvardžiu *puikus* jis apibūdina patį straipsnio autorių – Rokiškį Rabinovičių, – o žodžiais *kaip visada* sukuria prezupoziciją, kad jam Rokiškis Rabinovičius visada yra puikus.

Dar vienas abiejų lyčių žmonių mėgstamas vartoti būdvardis su iš jo padarytais būdo prieveiksmiais yra *smagus*. Jį vienodu dažnumu (po 5 kartus) šio tyrimo medžiagoje vartojo tiek vyrai, tiek ir moterys.

Kodėl smagu gauti gėlių?
Nes tada ir namie graži vaikštau 😊

M8.8

Oi bus smagu. Kviečiam registruotis. Vietų skaičius ribotas. 😊

KAUNO IX FORTO MUZIEJUS
KAUNO TARDYMO IZOLIATORIUS

„KALĖJIMAS... TADA IR DABAR“

Nemokama dviejų dalių ekskursija
Unikali galimybė detaliau susipažinti su
Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo istorija

Lapkričio 26 d. | Gruodžio 3 d. | Gruodžio 10 d. | Gruodžio 17 d.
ŠEŠTADIENIAIS
11.00 – 15.00 val.

Vietų skaičius ribotas. Būtina išankstinė registracija!

LAP. **Kauno kalėjimas – tada ir dabar (11-26)**
26 d. Šeš 11:00 - Kauno IX forto muziejus - Kaunas, Kauna...

V11.8

Smagus straipsnis, bet paskutinis sakinyš takes it all. Nuostabus referencel
😊

"That is how we like our stars today: fleshy and scarred, like pieces of meat.
Norman Bates, you feel, would have approved. But then these days Bates
would be up on the Oscar stage, thanking his mother."

Hitchcock, the counter-caster
His ambivalent views of the stars reflected ours

1843MAGAZINE.COM

V3.10

Pavyzdyje M8.8 mergina dalijasi nuotrauka, kurioje ji yra nusifotografavusi šalia gėlių puokštės, kurią ji gavo dovanų. Pati mergina nuotraukoje vieną iš puokštės gėlių žiedų yra įsisegusi į savo plaukus. Beasmene būdvardžio forma *smagu* ji nusako jausmą, kai gauna gėlių, klausdama, *Kodėl smagu gauti gėlių?* Į klausimą ji atsako autoironiškai: *Nes tada ir namie graži vaikštau*. Galima daryti prielaidą, kad įrašo autorė turi omenyje, jog namie ją gražią padaro būtent žiedas jos plaukuose iš dovanotos gėlių puokštės. Pavyzdyje V11.8 vaikinai savo Facebook'o draugus kviečia į renginį *Kauno kalėjimas – tada ir dabar*. Norėdamas pakviesti kuo daugiau draugų, įrašo autorius sako, kad renginyje *Oi bus smagu*. Kaip matyti, žodis *smagu* be ekspresinės šiame įrašo atlieka ir apeliacinę funkciją. Pavyzdyje V3.10 vaikinai smagiu vadina jo besidalijamą straipsnį apie Alfred'ą Hitchcock'ą.

Tiek vyrai, tiek moterys vartoja ir būdvardį *naujas*, kartu su iš jo padaromais būdorieveiksmiais. Lietuviškus žodžius su šakinimi *nauj-* abiejų lyčių žmonės pavartojo po 3 kartus, tačiau vyrai be lietuviškų dar tris kartus pavartojo ir angliškus atitikmenis *new* ir *newest*.

Naujas šeimos narys 🐣 🐣 🐣

M35.8

Susipazinkit, mano naujas draugas! 😊

V28.10

Our newest recording

Bernhard Henrik Crusell - Clarinet duo No.2 in D-minor (1821)

Bernhard Henrik Crusell: Clarinet duo No.2 in D-minor (1821) Mov.I: Allegro agitato ma non troppo Mov.II: Siciliano 4:38 Mov.III: Rondo alla Svedese 6:40 Cla...

YOUTUBE.COM

V37.8

Iš pavyzdžių galima matyti, kad būdvardis *naujas* gana dažnai vartojamas kalbant apie gyvūnus. Pavyzdyje M35.8 mergina dalijasi nuotrauka su ką tik įsigyta kanarėle, pavadindama ją *nauju šeimos nariu*. O vaikinai įrašo autorius V28.10 miške nufotografuotą paukščiuką vadina savo *nauju draugu*. Pavyzdyje V37.8 muzikuojantis vaikinai dalijasi naujausiu vaizdo įrašu, kuriame duetu groja jis ir dar vienas vaikinai. Šiame Facebook'o įrašė parašyta *Our newest recording* (liet. ‚Naujausias mūsų įrašas‘).

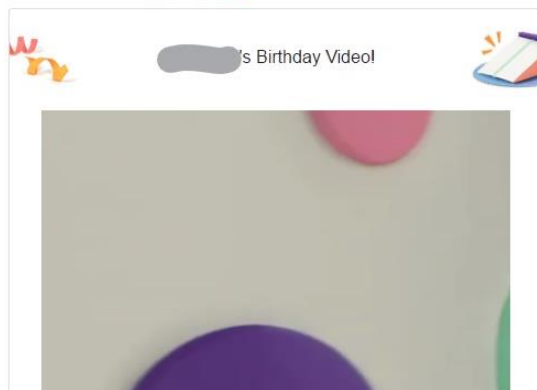
Kaip matyti, anksčiau minėtus būdvardžius *geras*, *gražus*, *įdomus*, *puikus*, *smagus*, *naujas* ir iš jų padarytus būdorieveiksmius šiame tyrime analizuotoje medžiagoje vartojo tiek vyrai, tiek ir moterys, taigi minėtus būdvardžius galima vadinti tipiškais abiejų lyčių kalbai reiškiant džiaugsmą Facebook'e. Tačiau pastebėta, kad kitus būdvardžius – *nuostabus*, *tobulas* ir *mielas* – vartojo tik moterys. Visus šiuos būdvardžius moterys pavartojo po 3 kartus, tad jie laikytini tipiška džiaugsmą reiškiančia moteriška kalba Facebook'e. Toliau analizuojami žodžio *nuostabus* vartosenos pavyzdžiai.

Aš nežinau kas, kaip, kodėl, nuo ko šios nuostabios gėlės, bet aš esu dėkinga Tau, žmogau, kad ir kas Tu bebūtum, jog mano veidą papuošei beprotiškai didele šypsena! Tikiuosi, jog sužinosiu, kas Tu ir turėsiu progą padėkoti gyvai! 💕💙

M1.10

Jūs nuostabūs ir džiuginantys! 😊

M23.7

Galima pastebėti, kad pavyzdys M1.10 yra ypač emociškai stiprus. Jame netikėtai iš nežinomo žmogaus rožių puokštę gavusi mergina rodo didžiulį džiaugsmą ir nuostabą, nes ji rašo, kad nežino, *kas kaip ir kodėl* jai padovanojo šias gėles, – ir vadina jas *nuostabiomis*. Šis būdvardis čia pavartotas tikriausiai ir dėl gėlių puokštės didumo, rožių gražumo, ir dėl to, kad nuostabą kelia dovanos netikėtumas, be to, nuostabiai jaustis verčia ir intriga, nes neaišku, kas merginas šias gėles padovanojo. Pavyzdyje M23.7 mergina dalijasi paties Facebook'e automatiškai sukurto jos gimimo dienai skirtu vaizdo įrašu, o draugus, kurie patenka į tą įrašą dėl artimų santykių džiaugsmingai vadina *nuostabiais*.

Pastebėta, kad žodį *tobulas* merginos dažniausiai vartoja kalbėdamos apie muziką.

#ilasinomine #tobulaskoncertas #pasaulysupistaitobulam

M9.2

Pavyzdyje M9.2 dalijamasi nuotrauka iš lietuvių atlikėjų Lilo ir Inominės koncerto. Žodis *tobulas* šiame yra pavartotas net 2 kartus: grotažymėse pats koncertas yra vadinamas tobulu, taip pat ir cituojami vienos šių atlikėjų dainos žodžiai: *#pasaulysupistaitobulam*.

Taip pat vien tik merginos vartojo ir būdvardį *mielas*.

nėra nieko mieliau, kai pakviečia "draugauti" švedišką barzdyla metalistėlis (40-50 metų), kurio profilis nusėtas kačių fotkėm 😊

M20.10

Dun dun, saltukas dun dun dun, drauguzi mielas leisk vidun! 😊😊 Visi Mažieji mūsų draugai, kviečiame į šventę! 😊😊😊😊

Mieli vaikučiai ir tėveliai!!!

Kviečiame visus į Kalėdinę eglutę vaikų žaidimų kambaryje „Mauglis ir vaikai“

GRUODŽIO 29d. 17val.

Jūsų laukia linksma programa su Seniu Šalčiu bei Snieguole. Daug žaisime, dainuosime, šoksime. Gera nuotaika- garantuota!

M24.10

Pavyzdyje M20.10 metalo muziką mėgstanti mergina šiek tiek ironiškai rašo, kad *nėra nieko mieliau, kai pakviečia "draugauti" švedišką barzdyla metalistėlis (40-50 metų), kurio profilis nusėtas kačių fotkėm*. Mielumas čia suprantamas ir kaip sutampantys interesai (metalo muzika) ir

kaip kačių nuotraukos, tarsi tam tikras mielumo simbolis. Pavyzdyje M24.10 mergina vaikus kviečia į kalėdinį renginį, juos pavadindama *draugužiais mielais*.

Kaip matyti, dažniausiai būdvardžiais ir būdo prieveiksmiais yra reiškiamas teigiama emocija – džiaugsmas. Tačiau apskritai socialiniame tinkle Facebook reiškiamas ne tik džiaugsmas, bet ir neigiamos emocijos – liūdesys ir pyktis. Analizuojant būdvardžius pastebėta, kad dažniausiai jos yra reiškiamos beasmeniais būdvardžiais: liūdesys – *gaila* ir *liūdna*, pyktis – *pikta*. Tačiau kadangi pyktis ir liūdesys yra daug rečiau Facebook'e pasitaikančios emocijos, šie būdvardžiai taip pat vartojami gerokai už rečiau už džiaugsmą reiškiančius būdvardžius. Štai būdvardis *gaila* buvo pavartotas 2 kartus: vieną kartą jį pavartojo mergina, vieną kartą – vaikinai.

Pelėsiams ir kerpėm apaugęs suvokimas apie ateitį. IR čia labai tiktų viena frazė iš istorijos pamokos: "kai civilizacija prarandą gelmę atba savivoką tada žlunga". Mielai mano dėstytojai ir mokytojai, gerbiu jus už tai, kad perduodate man žinias, net tokios niūrios kasdienybės akivaizdoje! Taip pat, visiems užiantiems ai kokie "lievi" pas mus univerai va ten kitur tai geri, galima tik atsakyti va ten kitur suvokimas apie universitetą ir jo egzistenciją yra visai kitoks. #menas #AukštasisMokslas #univeras #Švietimas Ir išvis na kada bus pas mus 'ant svieto' suvokta, kad tik išsilavinusi tauta gali lygiuotis į pasaulines tautas. Gaila, kai visa švietimo sistema laikosi ant savo darbo altruistų, kurių gretos vis mažėja, nes visi esam biologinės butybės ir norime valgyti kiekvieną dieną, ne tik per šventes. #HightWayToHell #NoFuture

A. Maldeikienė. Kaip nusipjauti galvą?

Ar sutiktumėte valandą dirbti už 3,57 euro? Ir per mėnesį į rankas gauti net 515 eurų?

DELFI.LT

M23.3

Sąžiningai - dar niekad nebuvo taip gaila mirus žmogui.

Mirė filosofas L. Donskis - LRT

Trečiadienio rytą mirė filosofas, kultūros kritikas, buvęs Europos Parlamento narys Leonidas Donskis. Šią žinią DELFI patvirtino artimi jo šeimos draugai.

LRT.LT

V33.8

Pavyzdyje M23.3 komentuodama ekonomistės ir Seimo narės Aušros Maldeikienės straipsnį *Kaip nusipjauti galvą?* mergina būdvardį *gaila* vartoja kalbėdama apie Lietuvos švietimo sistemą: *Gaila, kad visa švietimo sistema laikosi ant savo darbo altruistų, kurių gretos vis mažėja*. Pavyzdyje V33.8 įrašo autorius dalijasi straipsniu apie filosofo Leonido Donskio mirtį. Žodis *gaila* šiame įrašė yra pabrėžiamas: įrašo autorius atkreipia dėmesį, kad šį žodį vartoja *sąžiningai*, rašydamas, kad *Sąžiningai – dar niekad nebuvo taip gaila mirus žmogui*.

Du kartus pavartotas ir beasmenis būdvardis *liūdna*. Abu kartus jį pavartojo merginos.

Peržvelgiau svajones...

lėlės, traktoriai, lego, muzikinės kolonėlės, dronai ir t.t. - ok

bet kaip suspaudžia širdį, kai vaiko svajonė yra žieminiai batai, žieminė striukė ar sportbačiai... 😞 labai liūdna.

Vaikų svajonės - Išpildykime vaikų svajones

Projekto "Vaikų svajonės" metu renkame vaikų, augančių socialinės rizikos bei socialinių įgūdžių stokojančiose šeimose, norus ir svajones, publikuojame jas projekto tinklapyje ir sudarome sąlygas geros valios žmonėms jas įgyvendinti. Skaityti toliau

VAIKUSVAJONES.LT

M17.6

Tik 3 kaip liūdnaaaa... 😊❤️

M3.6

Pavyzdyje M17.6 dalijamasi tinklalapio www.vaikusvajones.lt straipsniu, kuriame rašoma, apie ką svajoja vaikai. Komentuodama straipsnį, mergina žodžius *labai liūdna* vartoja kalbėdama apie neturtingai gyvenančių vaikų svajones. Savo liūdesį ji pabrėžia frazeologizmu suspaudžia širdį: *bet kaip suspaudžia širdį, kai vaiko svajonė yra žieminiai batai, žieminė striukė ar sportbačiai*. Pastebėtina, kad savo įrašo tekste ji sukuria priešpriešą tarp neturtingai ir pasiturinčiai gyvenančių vaikų svajonių. Kalbėdama apie pasiturinčių vaikų svajones, ji anglišku žodžiu *ok* parodo, kad dėl jų neliūdi: *lėlės, traktoriai, lego, muzikinės kolonėlės ir t.t. – ok*.

Reikia atkreipti dėmesį, kad tai, ar įrašu M3.6 yra reiškiamas liūdesys, yra diskutuotina. Pats įrašo turinys yra ne liūdnas, o džiugus: įrašo autorė dalijasi, kad ji su viena savo Facebook'o drauge švenčia trejų metų sukaktį, kai jos yra draugės šiame socialiniame tinkle. Įrašo tekste rašoma: *Tik 3*

kaip liūdnaaa... Galima kelti prielaidą, kad mergina šiuo tekstu reiškia ne liūdesį, o nuostabą, kad tik 3 metus ji su savo drauge draugauja Facebook'e, nes paprastai tokio tipo įrašai yra džiaugsmingi. Be to, žodis liūdnaaa parašytas su trim pasikartojančiomis A raidėmis, o raidžių kartojimas rašant šiame socialiniame tinklalapyje paprastai reiškia džiaugsmą, be to, ir teksto pabaigoje vartojami jausmaženkliai (besijuokiantis veidelis ir širdutė) paprastai taip pat simbolizuoja džiaugsmą, o ne liūdesį. Taigi galima daryti prielaidą, kad šiame įrašė yra reiškiamas džiaugmas arba bent jau džiaugsmas, persipynęs su liūdesiu.

Du kartus pavartotas ir beasmenis būdvardis pikta: 1 kartą jį pavartojo moteris, 1 – vyras.

Kodėl tas tavo kaimynas, kuris netinkamu laiku garsiai užkaičia sektor gaza, ruki vierh arba mg international niekada neužleidžia ko nors normalaus? Tikrai nebūtų taip pikta, jei 3 nakties Fredis paklaustų ar čia tikras gyvenimas ar tik fantazija, arba pusę 7 ryto Džimas paprašytų nurodų į kitą barą, bet taip niekada nebūna. visada esi priverstas klausyt kokio nors iki išprotėjimo bumsinčio tūpo briedo. Mūsiškiai šitos rūšies kaimynai matyt turi tik vieną kompaktą, nes šiokiadienių naktys arba šeštadienių rytai nuo pusės 8 visada prasideda nuo Black Eyed Peas - where is the love. aš dabar išgirštu tuos pirmus akordus, kaip will.i.am sako: what's wrong with the world, mama? ir man norisi daužyt daiktus ir rékt. rimtai. o po to seka visoki how deep is your love ausų vėžiai, ištisa Donny Montell diskografija ir zip fm. Jus labai sunku atsekt, kaimynai, nes kažkur apačioj gyvenat, o ten rakinama laiptinė. tad jei netyčia skaitot, aš būtent to ir klausiu: where is the love ??!! WHERE IS THE LOVE??!??

M4.9

Tas fenomenas, kai tu ilgą laiką žmogų globoji, augini, auklėjai, o po to ima darytis pavydu ir pikta, kad tas žmogus jau išaugo, išsiauklėjo, išstobulėjo gerokai labiau, negu tu...

V34.3

Pavyzdyje M4.9 matyti ypač didelis pyktis. Mergina pyksta ant savo kaimynų, kurie naktimis ir rytais garsiai groja jai nepatinkančią muziką. Pyktis yra nusakomas tiesiogiai (*tikrai nebūtų taip pikta*) ir netiesiogiai (grojama muzika vadinama *ausų vėžiais, iki išprotėjimo bumsinčiu tūpu briedu*). Pavyzdžio V34.3 kontekstą, lyginant su pavyzdžiu M4.9, suprasti yra sunkiau. Vaikinas rašo, kad ima darytis pavydu ir pikta, kai auklėjamas žmogus tampa labiau išsiauklėjęs už tą, kuris jį auklėjo. Galima tik spėti, ar įrašo autorius pats kažką auklėjo ir globojo, ar jis buvo auklėjamas ir globojamas, ar įrašė autorius apie save iš viso nekalba.

Apibendrinant vyrų ir moterų būdvardžių ir būdorieveiksmių vartojimą reiškiant emocijas Facebook'e, galima teigti, kad daugiau būdvardžių tokiose situacijose vartoja moterys. Daugiausia būdvardžiais yra reiškiamas džiaugsmas. Pats dažniausias abiejų lyčių vartojamas būdvardis su išpadaromais būdorieveiksmiais yra *geras*. Rečiau tiek vyrų, tiek moterų yra vartojami būdvardžiai *gražus, įdomus, puikus, smagus, naujas* ir iš jų padaromirieveiksmiai. Būdvardžius *mielas, tobulas* ir *nuostabus* šio tyrimo medžiagoje pavartojo tik moterys. Daug rečiau vartojami liūdesį ir pyktį reiškiantys būdvardžiai: liūdesį reiškiantis *gaila* po vieną kartą buvo pavartotas vaikinų ir merginų, pyktį reiškiantį *pikta* taip pat po vieną kartą pavartojo vaikinai ir merginos, o liūdesį reiškiantis liūdna du kartus buvo pavartotas merginų, nors dėl vieno iš šių dviejų pavartojimo

atvejų (pavyzdžio M3.6) yra diskutuotina, ar tame įrašė pagrindinė emocija iš tikrųjų buvo liūdesys. Lyginant su anglakalbių Facebook'o vartotojų duomenimis, galima pastebėti, kad tarp dažniausiai vyrų vartotų žodžių emocijas reiškiančių žodžių būdvardžių nepasitaikė iš viso. Tarp dažniausiai vartotų moterų žodžių tokių būdvardžių pasireiškė keletas: *wonderful* (liet. „nuostabus“), *amazing* (liet. „nuostabus“), *grateful* (liet. „puikus“), *great* (liet. „puikus“), *beautiful* (liet. „gražus“). Taigi tendenciją, kad moterys vartoja daugiau emocijas parodančių būdvardžių, galima laikyti universalia, būdinga ne vienai kalbai.

2.1.3. Jaustukai ir išiktukai

Jaustukus ir išiktukus dažniau už vyrus vartoja moterys. Moterys juos vartoja tik džiaugsmui reikšti. Kadangi, kaip jau minėta šio skyriaus pradžioje, vyrai dažniau už moteris reiškia pyktį, pasitaikė atvejų, kai jie ir jaustukus bei išiktukus vartojo pykčiui, tiksliau, šio tyrimo atveju, piktdžiugai parodyti:

Trakst. Taip skyla japono svajones!! Sveikinam!

V6.4

Pavyzdyje V6.2 matyti kelių vaikinų nuotrauką po tarptautinių bokso varžybų. Vienas iš tų vaikinų pats dalyvavo tose rungtynėse ir laimėjo prieš savo varžovą japoną. Įrašo tekste yra vartojamas išiktukas *trakst*. Kitame sakinyje yra paaiškina šio išiktuko reikšmė šiame įrašė: *Taip skyla japono svajones!!* Galima daryti prielaidą, kad šiose bokso rungtynėse lietuvis japonui sulaužė kaulą, todėl ir čia piktdžiugiškai ir yra vartojamas skilimą, lūžimą reiškiantis išiktukas, metaforiškai paaiškinant, kad galbūt skilo ne tik kaulas, bet ir svajonės.

Uhahahahahaha sovietinės gnydos ir gnydinai pasijuto įžeisti. :DDD

V26.6

Pavyzdžio V26.6 autorius dalijasi straipsniu, kuriame rašoma, kad mokytojai pasipiktino anksčiau publikuotu žurnalisto ir humoristo Algio Ramanausko straipsniu. Savo straipsnyje Algis Ramanauskas neigiamai atsiliepė apie kai kuriuos mokytojus. Jaustuku *Uhahahahahaha* įrašo autorius pikdžiugiškai reaguoja į mokytojų pyktį ir pritaria Algiui Ramanauskui juos pavadindamas *sovietinėmis gnydomis ir gnydinais*.

Verta atkreipti dėmesį ir į dėkojant vartojamą jaustuką, t. y. *aciu*. Tiriant šio darbo medžiagą pastebėta, kad moterys dėkoja dvigubai dažniau nei vyrai. Žodžiai *aciu* arba *aciu* pavartoti 5 vyrų ir 13 moterų įrašų, be to, moterys vartojo ir veiksmažodį *dėkoju*, o vyrai šio žodžio nepavartojo nė karto. Žemiau pateikiami žodžių *aciu* ir *aciu* vartojimo pavyzdžiai:

Ačiū, mielieji, kad pasveikinote! 😊💕 Patys brangiausieji mano!❤️

M42.8

Labai ačiū už sveikinimus! Siunčiu visiem didžiausią bučkį 😊

M21.5

Bakalauras baigtas! AČIŲ Mielajai Dėstytojai už daug itin įdomių, neįprastų, naujų emocijų kupinus metus!)

M21.10

Džiugu gauti dovanų tokius marškinėlius. Didelis Ačiū Kauno Karininkų Ramovei!

V11.1

Pavyzdžiuose M42.8 ir M21.5 moterys dėkoja už gimtadienio sveikinimus. M21.5 adresatai yra visi įrašo autorę pasveikinę Facebook'o draugai, jiems atsidėkodama mergina rašo, kad siunčia *visiem dideliasią bučkį*, taip virtualiai imituodama realų dėkojimą bučiuojant. Po M42.8 įrašo tekstu yra nufotografuotos gimtadienio proga gautos gėlės. Galima daryti prielaidą, kad mergina visų pirma šiuo įrašu dėkoja tiems, kurie ją pasveikino įteikdami šias gėles. Ar mergina kartu dėkoja ir pasveikinusiems Facebook draugams, lieka neaišku. Vis dėlto tradicija padėkoti už gimtadienio sveikinimus tarp Lietuvos Facebook'o vartotojų egzistuoja. Analizuojant šio tyrimo medžiagą pastebėta, kad už vyrus dažniau linkusios dėkoti moterys. Tačiau kol kas negalima daryti prielaidos, ar taip yra visą laiką. Visų pirma, įrašų su padėkomis už gimtadienio sveikinimus šio tyrimo medžiagoje yra nedaug, nes daugelio tirtų įrašų autorių gimimo dienos buvo nesutapo su tiriamų įrašų paskelbimo laikotarpiu, be to, ne visi vyrai ir ne visos moterys Facebook'e dėkoja už gimtadienio sveikinimus.

Pavyzdžiuose M21.10 ir V11.1 yra kitokios padėkos. M21.10 mergina dėkoja savo dėstytojai, kuri jai dėstė bakalauro studijų metu. O V11.1 vaikinai dėkoja Kauno karininkų ramovei dovanų gautus marškinėlius.

Didesnių skirtumų tarp vyrų ir moterų jaustukų ir ištiktukų vartosenos nepastebėta. Dažniausiai jaustukais ir ištiktukais įrašuose komentuojamas pasidalytos nuotraukos ar vaizdo įrašo turinys:

Vauu!

M31.5

Statkevičius yra WOW!! 😍😍
Nenustoja stebinti!! 😄

M29.5

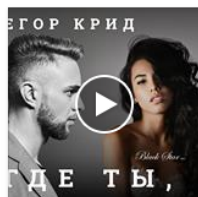
Hahahahahaha like me !! 😂😂😂

Tag someone who is bat-shit crazy
and ready for Christmas

M18.3

Вамт!!!

Тимати feat. Егор Крид - Где ты, где я (премьера клипа, 2016)

Скачивай альбом "Олимп" в iTunes:
<http://apple.co/1WaTzaR> Премьера фильма о туре "Олимп" состоится в сентябре. Смотри тизер к фильму: <https://youtu.be/E7VBYO...>

YOUTUBE.COM

V15.4

Pavyzdyje M31.5 mergina jaustuku *Vau!!!* džiaugsmingai nustebusi reaguoja į vienoje kavinėje jai atneštus desertus, kurie pavaizduoti įrašė besidalijamoje nuotraukoje. Pavyzdyje M29.5 vartojamas tas pats jaustukas, tik šįkart parašytas V raidė pakeista į W (pastebėtina, kad kai kurie tie patys

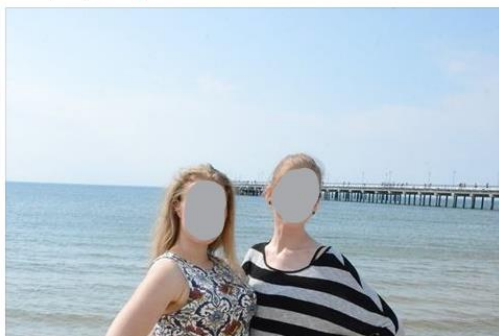
jaustukai ir ištiktukai Facebook'o vartotojų kartais rašomi vartojant raidę V, kartais – W). Šiame įrašė žodžiu WOW yra apibūdinamas dizaineris Juozas Statkevičius, o įrašė dalijamasi vaizdo įrašu iš naujausios šio dizainerio drabužių kolekcijos pristatymo. Pavyzdyje M18.3 dalijamasi vaizdo įrašu, kuriame šoka laukiantis Kalėdų vaikas. Šio įrašo autorė jaustuku *Hahahahahaha* ir angliškais žodžiais *like me* (liet. *kaip aš*) parodo, kad ji taip pat jaučiasi laukdama Kalėdų. Pavyzdyje V15.4 vyras besidžiaugdama dalijasi Rusijos dainininkų Timati ir Egor Krid daina, o ištiktuku *Bamt!!!* parodo, kad jam ši daina labai patinka. Galima būtų manyti, kad šis trenksmą nusakantis ištiktukas parodo dainos trankumą, tačiau ši daina iš tikrųjų nėra tranki.

Apibendrinant galima teigti, kad jaustukai dažniausiai yra vartojami parodydami džiaugsmą. Dažniausiai juos vartoja moterys, tačiau vyrai dažniau už jas jaustukus rašo rodydami pyktį.

2.1.4. Dainų žodžių citatos

Nors šiam tyrimui Facebook'o įrašai, kuriuose yra vien tik įvairių grožinės literatūros kūrinių, tautosakos ir žymių pasakymų citatos, nebuvo rinkti, rasta nemažai įrašų, kuriuose yra cituojami lietuviškų ir užsienietiškų dainų žodžiai. Pastebėta, kad tokios citatos taip pat parodo įrašų autorių emocijas, be to, kai kurios trumpos frazės iš dainų žodžių yra tapusios džiaugsmą reiškiančiomis ir žmonių kalboje dažnai vartojamomis kolokacijomis – būtent dėl to ir dėl stipraus emocinio krūvio dainų žodžių citatos buvo pasirinktos tirti šiame tyrime. Vyrai tyrimo medžiagoje dainų žodžius citavo 4, moterys – 6 kartus. Dažniausiai tokiomis citatomis reiškiamas džiaugsmas. Toliau pateikiami šių citatų pavyzdžiai.

O mes prie jūros... ❤️

M40.7

O mes prie jūros !!!!

V30.3

O aš nuvažiuosiu prie jūros, o gal ne? ❤️

M3.5

Ooooo aš nuvažiuosiu prie jūros!..❤️💋🥰😘

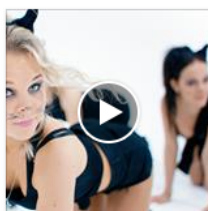
M42.7

И может любовь поможет,

В реальность превратить волшебный сон, в котором только мы вдвоем..!

Algimantas Balčius Reda Stundžytė visad primins jus 😊❤️

Rodyti vertimą

Alexander Rybak - "Котик" / "Kotik"
(Official Music Video)

Александр РЫБАК - "Котик" Режиссер: Рустам Романов Музыка: А. Рыбак Сл.: А.Рыбак; Я. Ракин
Get "котик" from iTunes :<http://smarturl.it/Kotik-iTunes>
Google ...

YOUTUBE.COM

M3.9

Kaldedu nakti tyli.. 😊😊

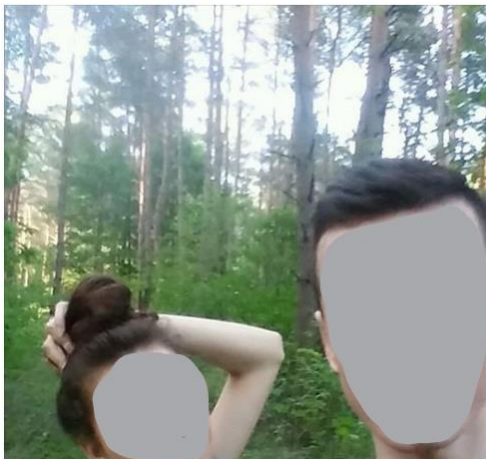
V15.9

Kur einam mes su knysliuku neklusinekit mus 😊🙌 #dog #kaunas
#oldtown #weekend #walk #chill #goodvibes #lithuania #follow #your
#dreams #noworries

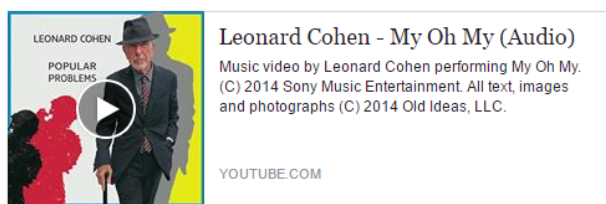
V25.8

Pro klevaa, pro rugius...
#150kmSpringChallenge iveiktas 2 kartus!
3 menesiai, 301.2km, 49 begimai ^.^

V18.9

My oh my oh, Leonard... ♡ 🎵

M8.2

Kaip matyti iš pavyzdžių, daugiausia citatos rašomos tuose įrašuose, kuriuose dalijamasi asmeninėmis, dažniausiai su pramogomis susijusiomis įrašų autorių nuotraukomis. Ypač dažnai cituojami su jūra susijusių dainų žodžiai. Net du kartus (vienos moters ir vieno vyro) yra pacituoti lietuvių grupės *Biplan* dainos žodžiai *O mes prie jūros*: Pavyzdyje M40.7 prie Palangos jūros tilto yra nusifotografavusios dvi merginos, pavyzdyje V30.3 šie žodžiai cituojami virš dviejų automobilyje sėdinčių vaikinių (tikriausiai važiuojančių prie jūros) nuotraukos. Taip pat du kartus buvo pacituoti lietuvių dainininkės Džordanos Butkutės dainos žodžiai *O aš nuvažiuosiu prie jūros, o gal ne*. Pavyzdyje M3.5 matyti važiavimas prie jūros (įrašo autorė su savo draugais nusifotografavo aukščiausiam autostrados Kaunas–Klaipėda taške), o M42.7 pavyzdžio nuotraukoje prie jos yra trijų įrašo autorės prie jūros darytų nuotraukų koliažas.

Pavyzdyje M3.9 cituojami baltarusių dainininko Aleksanderio Rybako dainos *Komuk* žodžiai. Įrašo autorei šie žodžiai primena du įrašė paminėtus jos draugus. Pavyzdyje V15.9 įrašo autorius cituoja dainos *Kalėdų naktį tylią* žodžius, tačiau nuotrauka po citata yra visai ne kalėdinė – joje matyti įrašo autoriaus remontuojamo automobilio nuotraukų koliažas. Galima spėti, kad įrašo autorius savo automobilį remontavo kalėdiniu laikotarpiu, tad ir buvo žaismingai parinkta ši citata. Be to, žaismingumą sustiprina po citatos du kartus pakartotas jausmaženklis – besijuokiantis veidukas. Pavyzdyje V25.8 cituojami dainos iš animacinio filmuko apie meškiuką Mikę Pūkuotuką žodžiai *Kur einam mes su Knysliuku, neklausinėkit mus*. Nuotraukoje matyti koliažas, kuriame yra įrašo autoriaus ir jo draugės, besivaikščiojančių su šunimi, nuotraukos. Knysliuku šiame įrašė tikriausiai yra vadinamas pats šuo, o ir įrašas, ir daina yra apie pasivaikščiojimą, tikriausiai todėl ir yra parinkta ši citata. Pavyzdyje V18.9 matyti miške nusifotografavę vaikas ir mergina. Įrašas yra susijęs su bėgimu: nuotraukoje pora yra su sportine apranga, o įrašo tekste skaičiais parašyti poros bėgimo pasiekimai. Prieš parašant pasiekimus yra pacituoti lietuvių dainininkų Brolių Frankonių žodžiai *Pro klevaa, pro rugius...* Pastebėtina, kad citatos pabaigoje yra padėtas daugtaškis, o žodis *klevaa* parašyta su dviem A raidėmis. Galima daryti prielaidą, kad taip įrašo autorius grafiškai norėjo pabrėžti dainos intonaciją.

Kaip matyti iš aptartų pavyzdžių, dažniausia dainų žodžiais reiškiamą emociją yra džiaugsmas. Tačiau viena mergina cituodama dainos žodžius parodė ir liūdesį. Įrašas M8.3 buvo paskelbtas mirus dainininkui Leonardui Koenui. Jame buvo pasidalyta jo daina *My oh My*, o įrašo tekste, perfrazuodama dainos žodžius, mergina parašė *My oh my oh, Leonard...* Šalia padėti

jausmaženkliai (širdutė ir natos) rodo, kad įrašo autorė labai mėgsta Leonardo Koeno muziką ir kad jai yra labai liūdna dėl dainininko mirties.

Apibendrinant galima teigti, kad dažniausiai Facebook'o įrašuose dainų žodžiai cituojami reiškiant džiaugsmą. Vyrai ir moterys, bent jau šiame tyrimo medžiagoje, tai daro panašiu dažnumu. Ypač dažnai dainų žodžiai cituojami su pramogomis (šio tyrimo atveju – su poilsiu prie jūros) susijusiuose įrašuose.

2.1.5. Ironiją žymintys žodžiai ir frazės

Dar viena iš kitų savo dažnumu išsiskirianti Facebook'e vartojama leksinė raiškos priemonė yra ironija. Pastebėtina, kad kitaip negu daugelis kitų leksinių raiškos priemonių, ši dažniau yra vartojama vyrų, be to, ji tradiciškai žymi ne džiaugsmą, kaip kitos emocijų raiškos priemonės, o kritiką. Toliau yra analizuojama keletas ironijos pavyzdžių.

Kas tas greitis 😊 as juk moku vairuot 😊 man taip nebus 😊

V6.1

Pavyzdyje V6.1 vaikas dalijasi vaizdo įrašu, kuriame sudėta daug dėl neatsargaus vairavimo įvykusių avarijų vaizdo įrašų. Vaikinas piktai ironiškai komentuoja šį įrašą: *Kas tas greitis 😊 as juk moku vairuot 😊 man taip nebus 😊*. Šiais žodžiais įrašo autorius pasišaipo iš per daug drąsiai ir neatsargiai vairuojančių, per gerai apie savo vairavimo įgūdžius mėstančių vairuotojų, bandydamas imituoti jų pačių mintis apie savo vairavimą.

Lėtas internetas mane erzina, bet, kai šiandien gavau atsakymą į laišką, rašytą vasario 8 d., su tekstu „mano „laters“ folderis, kuriame nugulė tavo laiškas, baisaus lėtumo“, tai kažkaip gal metas naudoti internetą ne iš 1992 m.?

V23.3

V23.3 pavyzdyje vaikas ironizuodamas pyksta dėl lėto interneto, esančio toje vietoje, į kurią įrašo autorius yra nukeliavęs. Savo pyktį jis parodo žodžiais *Lėtas internetas mane erzina*, o ironija, netgi sarkazmas, jaučiamas žodžiuose *tai kažkaip gal metas naudoti internetą ne iš 1992 m.?* Šia ironija

parodoma, kad įrašo paskelbimo laikotarpiu vietoje, kurioje lankėsi įrašo autorius, internetas buvo panašaus lėto greičio, kaip ir laikotarpiu, kada internetas pasaulyje pradėtas naudoti.

Jei Audronės Pitrėnienės kosmetika būtų bent kažkiek liuminescentinė, ji galėtų būti Apšvietimo ministre.
#medinis #glowinthedark

V3.2

#karbauskiui

V5.6

Analizuojant šio tyrimo medžiagą pastebėta, kad gana dažnai ironija yra vartojama skelbiant įrašus, susijusius su politinėmis aktualijomis. Pavyzdyje V3.2 vaikas, žaisdamas žodžių reikšmėmis, šaiposi iš tuometinės Švietimo ir mokslo ministrės Audronės Pitrėnienės. Įrašo autorius atkreipia dėmesį, kad ministrė mėgsta labai ryškų makiažą, todėl ironizuoja, kad *Jei Audronės Pitrėnienės kosmetika būtų bent kažkiek liuminescentinė, ji galėtų būti Apšvietimo ministre*. Čia yra sužaidžiama su tos pačios šaknies žodžiais *švietimo* ir *apšvietimo*. Pavyzdyje V5.6 dalijamasi iš viršaus nufotografuoto alaus bokalo nuotrauka. Bokalas yra padėtas ant padėkliuko, ant kurio užrašyta *GERAS ALUS STABDO EMIGRACIJA*. Virš nuotraukos parašytos grotazymės *#karbauskiui*. Šiuo įrašu yra ironizuojamos Seimo nario Ramūno Karbauskio politinės nuostatos: visų pirma, šis Seimo narys įrašo paskelbimo metu siūlė gana drastiškus įstatymų projektus, kuriais būtų kovojama su dideliu alkoholio vartojimu Lietuvoje, antra, Ramūnas Karbauskis siūlo įvairiais, kartais ir visuomenėje gana kontraversiškai vertinamais būdais mažinti emigraciją. Šiuo įrašu yra ironiškai tarsi kreipiamasi į Seimo narį, kad vienas dalykas, su kuriuo jis kovoja (alkoholio vartojimas) gali pagelbėti įgyvendinant kitą politinį tikslą (mažinant emigraciją).

nu gerai, dabar jau paskutinis šita tema.
Kadangi net turiu diplomą, įrodantį, jog galiu mokyti rašymo, jaučiu pareigą padėti kolegoms menininkams ateinančius ketverius metus nebadauti.
SKELBIU: rengiu kursus, kuriuose sužinosite kaip teisingai parašyti partijos lyderį šlovinančias poemas, Naisių vasarą idealizuojančias pjeses bei serialų ir filmų scenarijus, didžią žemdirbio valią išaukštinančius eilėraščius bei prozos kūrinius, kuriuose dominuotų gaivinantis arimo kvapas ir niekingi užsieniuose išsimokslinę bajorai, pamiršę motulės duonos skonį.
Kursų kaina: 1val. - 1 hektaras.
Susidomėjęsijei siųskit savo baudžiauninką ar ten kokį kvieslį su vašku užantspauduotu laišku, nes su PM man nelabai jau nuo dabar

M4.7

Jeį jums kada atrodė, kad jūsų sekmadienis prastas, tai prisiminkite, jog (beveik tusciose) Visagino rinkimų apylinkėse sėdi žmonės ir 13 valandų klausosi rusiško popso. Kol rinkimų biuleteniuose šviečia darbo partijos ir tvarkos/teisingumo kandidatų vardai.

M34.3

Su politika susijusių ironiškų įrašų paskelbė ir moterys. Pavyzdyje M4.7 taip pat yra šaipomasi iš jau minėto Seimo nario Ramūno Karbauskio, taip pat iš jo vadovaujamos politinės partijos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos. Šiame įrašė mergina piktai juokaudama siūlo pagelbėti menininkams, rengdama kursus, kaip *teisingai parašyti* politinius literatūros kūrinius. Įvairiomis frazėmis yra šaipomasi iš šios politinės partijos vertybių: *Naisių vasarą idealizuojančias pjeses* (*Naisių vasara* yra serialas, kurio kūrimas yra finansuotas partijos lyderio Ramūno Karbauskio ir kuriame yra rodomas kaimo žmonių gyvenimas), *didžią žemdirbio valią išaukštinančius* (šioje politinėje partijoje yra daug žemdirbių, be to, žemdirbystę, ūkininkavimą kaip vertybes akcentuoja ir pati partija), *niekingi užsieniuose išsimokslinę bajorai, pamiršę motulės duonos skonį* (čia šaipomasi iš partijos siekių mažinti emigraciją, ironizuojant, kad užsienyje mokosi bajorai (XIX a. pab. – XX a. pr. Lietuvoje būta priešpriešos tarp Lietuvoje gyvenusių ir lietuviškumą labai skatinusių valstiečių ir užsienyje besimokiusių, kitas kultūras kartais perimdavusių bajorų, tad ir čia ironiškai padaroma priešprieša tarp minimos partijos ir užsienyje gyvenančių, užsienyje besimokančių lietuvių)). Fraze *partijos lyderį šlovinančias poemas* įrašo autorė pabrėžia, kad ši partija jai primena sovietmetį, kai įvairiais literatūros kūrinių buvo šlovinami Komunistų partijos lyderiai. Sakiniu *Susidomėjęsijei siųskit savo baudžiauninką ar ten kokį kvieslį su vašku užantspauduotu laišku, nes su PM man nelabai jau nuo dabar* mergina ironizuoja, kad į Seimą išrinkus šią partiją bus grįžtama prie baudžiavos laikų, kai buvo bendraujama paprastais laiškais ir nebuvo interneto (PM – angliškos frazės *Private Message* (liet. *asmeninė žinutė*) trumpinys, vartojamas įvardijant Facebook'e siunčiamas asmenines žinutes).

Iš politikos yra šaipomasi ir įrašė M34.3. Čia mergina pasakoja apie Seimo rinkimų dieną Visagino rinkimų apylinkėse vykstantį veiksma, kai jose yra klausomasi rusiško popso ir renkama iš Darbo partijos Tvarkos ir teisingumo partijos kandidatų. Reikia pabrėžti, kad įrašo autorė yra Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (konservatorių) partijos narė, o Darbo ir Tvarkos ir teisingumo partijos yra konservatorių partijos politinės oponentės. Rusiškas popsas įrašė yra

minimas antipatriotiškumo simbolis (dažnai rusiškas popsas ir visuomenėje yra gretinamas su antipatriotiškumu). Žodžiais *Jeį jums kada atrodė, kad jūsų sekmadienis prastas*, ironiškai norima pasakyti, kad prastesnio sekmadienio, nei yra Visagino rinkimų apylinkėse, būti negali.

Apibendrinant ironijos vartoseną galima teigti, kad dažniau ją vartoja vyrai, be to, ironija dažnai vartojama skelbiant įrašus politinėmis temomis ir reiškiant pyktį. Pastebėtina, kad vyrai apskritai dažniau Facebook'e rašo apie politiką. Tokia pati tendencija matyti ir Park ir kt. (2016: 9–10) tyrime: anglakalbiai vyrai politinėmis temomis įrašus skelbia dažniau nei anglakalbės moterys, taigi šią tendenciją galima laikyti universaliala, būdinga ne tik lietuvių Facebook'o bendruomenei.

2.2. Grafinė emocijų raiška

Tiriant grafinę emocijų raišką buvo analizuotas raidžių viena po kitos kartojimas, žodžių rašymas didžiosiomis raidėmis, skyrybos ženklų (taškų ir šauktukų) kartojimas ir jausmaženklių vartoseną.

2.2.1. Raidžių kartojimas

Facebook'o įrašuose raides gerokai dažniau kartoja moterys. Pastebėta, kad dažniausiai yra kartojamos balsės: iš 29 atvejų, kai raides kartojė moterys, balsės buvo kartojamos 22 atvejais, priebalsės – 5 atvejais, iš 5 vyrų raidžių kartojimo atvejų balsės buvo kartojamos 3 atvejais, priebalsės – 1 atveju. Taip pat pastebima tendencija kartoti tas raides, kurios yra žodžio pabaigoje: moterys iš visų 29 tai darė 19 atvejų, vyrai – 4 atvejais. Žodžio viduryje moterys raides pakartojė 4 atvejais, vyras – 1 atveju. 1 atveju moteris pakartojė žodžio pradžios raides, 3 atvejais – visas žodis buvo iš pakartotos tos pačios raidės. Analizuojant vyrų įrašus nei raidžių kartojimo žodžio pradžioje, nei žodžių iš pakartotos tos pačios raidės nerasta.

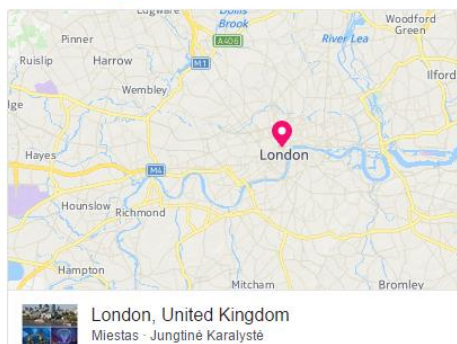
Dažniausiai raidės kartotos reiškiant džiaugsmą. Pastebėtina, kad visų dažniausiai raidės kartojamos jaustukuose. Toliau pateikiami tokios vartosenos pavyzdžiai:

M18.5

Pavyzdyje M18.5 mergina dalijasi vaizdo įrašu, pavadintu *How to make any woman happy* (liet. ‚Kaip bet kurią moterį padaryti laimingą‘), kuriame mažai verkiančiai mergaitei pasiūloma valgyti ir ji iš karto nustoja verkti ir apsidžiaugia. Į šį vaizdo įrašą mergina džiaugsmingai saviironiškai sureaguoja žodžiais *Ohhh Yeah, Thats me ! Hahahaha* (liet. ‚Ohhh Yeah, tai aš ! Hahahaha‘). Kaip matyti, jaustuke *Ohhh* tris kartus parašyta raidė H.

Yeyy pagaliau 😊

M39.7

M39.7 pavyzdyje mergina pažymi, kad ką tik atvyko į Londoną, o virš įrašo parašo *Yeyy pagaliau*. Čia džiaugsmą rodo ir jaustuke *Yeyy* dvi iš eilės parašytos Y raidės.

What a cutie pie! ahhhhh..

M46.4

Pavyzdyje M46.4 mergina dalijasi vaizdo įrašu, kuriame maža mergaitė žaidžia su šuniuku. Virš įrašo džiaugsmingai, išreiškiant susižavėjimą parašyta *What a cutie pie! ahhhhh..* (liet. „Koks mielas mažylis! ahhhhh...“): mažyliu čia vadinamas šuniukas. Džiaugsmą ir susižavėjimą čia dar labiau sustiprina su penkiomis H raidėmis parašytas jaustukas *ahhhhh*.

Vis dėlto raidės kartotos buvo ne tik jaustukuose.

Ką Jūs, peckeliai??? Nugi boise pasiilgouuu! (įsivaizduokit, kad tai nuskambėjo žemaisteškaa) 😊❤️

M1.6

Pavyzdyje M1.6 kartodama raides mergina bando imituoti tarmišką tartį. Nuotraukoje nusifotografavusi su dviem savo žemaičiais draugais, ji bando imituoti žemaitišką balsių kitimą ir galūnių ištesimą (*boise pasiilgouuu* ir *žemaisteškaaa*). Raides ji pakartoja imituodama žemaitiškas galūnes, be to, ji pati įrašė pasako, kad tai yra imitacija (*įsivaizduokit, kad tai nuskambėjo žemaisteškaaa*). Be to, balsių ištesimas šiuo atveju parodo ir džiaugsmingą emociją.

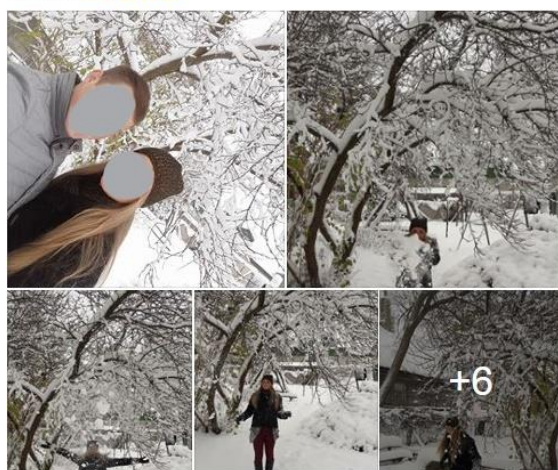
Back to ninetieeeeees! #90's #haddaway

M46.1

Pavyzdyje M46.1 mergina skelbia trumpą savo pačios filmuotą vaizdo įrašų iš kelio 90-ųjų disko muzikos grupių koncerto. Virš nuotraukos parašyta *Back to ninetieeeeees!* (liet. „Atgal į 90-uosius“), o žodis *ninetieeeeees* galūnėje parašytas su penkiomis e raidėmis. Galima spėti, kad šį kartą raides kartojant imituojama ir džiaugsminga intonacija (galima pastebėti, kad šnekamojoje kalboje ką nors džiaugsmingai sušunkant taip pat yra ištesiamos balsės).

Sniilingat! 🌲 🐼 🐼 🐼

M37.6

Džiaugsmingos intonacijos imitaciją galima pastebėti ir M37.6 pavyzdyje: čia mergina skelbia kelių savo ir savo vaikinų nuotraukų apsnigtoje vietovėje koliažią, o virš įrašo parašo *Sniilinga!*, parašydama keturias I raides. Šiuo atveju vėl yra jaučiama džiaugsmingos intonacijos, džiaugsmingo šuktelėjimo imitacija.

Šaikelėė

V18.1

Pavyzdyje V18.1 raides kartoja vaikinai. Nuotraukoje jis yra nusifotografavęs su savo draugais ir virš jos parašęs *Šaikelėė*. Kaip ankstesniuose dviejuose pavyzdžiuose, taip ir čia galima pastebėti džiaugsmingo šūktelėjimo imitaciją.

Taigi kaip matyti, raides dažniau už vyrus kartoja moterys ir dažniausiai raidės kartojamos jaustukuose bei rodant džiaugsmą. Raidžių kartojimas, spėtina, yra susijęs su džiaugsmingos intonacijos, džiaugsmingo šūktelėjimo imitacija. Bulbukienė (2009: 100) sako, kad pagrindinis raidžių kartojimo tikslas yra išryškinti reikšminį žodį, tačiau spėtina, kad šio tyrimo medžiagoje ryškesnis yra noras imituoti intonaciją. Be to, tarp Park (2016: 9) tyrimo medžiagoje tarp dažniausiai moterų vartotų žodžių taip pat yra tokių, kuriose kartojasi raidės: *soo, sooo, sooo* (angl. *taigi*); jaustukai *aww, awww*. Tarp dažniausiai vyrų pavartotų tokių žodžių nebuvo. Tad galima teigti, kad moterų polinkis rašant socialiniame tinkle Facebook žodžiuose kartoti raides yra universalus.

2.2.2. Didžiosios raidės

Didesnį polinkį visą žodį rašyti didžiosiomis raidėmis taip pat turi moterys. Vis dėlto, skirtumas tarp abiejų lyčių šiuo atveju nėra toks ryškus, kaip skirtumas kartojant raides: moterys žodžius su visomis didžiosiomis raidėmis pavartojo 26 atvejais, vyrai – 20 atvejų.

SVARBUI Taip nutiko, kad neturiu jokių kontaktų. Atsiųskit | asmeninę žinutę savo tel. nr. Mano nr. tas pats. Ačiū 😊

M25.7

Dažniausia viso žodžio ar frazės rašymo didžiosiomis raidėmis funkcija – to žodžio ar frazės išryškinimas, išskyrimas iš viso teksto. Įrašė M25.7 mergina rašo, kad dingę visi jos telefono kontaktai ir prašo savo draugų jai atsiųsti savo telefonų numerius. Šiame įrašė didžiosiomis raidėmis parašytas žodis *SVARBU*, taip akcentuojant, kad mergina savo draugams nori perduoti svarbią informaciją.

Jau šiandien ! Lauksiu visų LOFTE ❤️
<https://www.facebook.com/events/849191891877192/>

KOV 30 d. Paramos koncertas „PASAULIS VAIKUI“
Tre 19:30 - LOFTAS - Vilnius
Gabrielė, Dita ir Marijonas

★ Domina

M7.10

Pavyzdyje M7.10 yra didžiosiomis raidėmis išskiriama renginio, į kurį savo Facebook'o draugus kviečia mergina, vieta. Įrašė dalijamasi renginiu *Paramos koncertas „PASAULIS VAIKUI“*, o tekste parašyta *Jau šiandien ! Lauksiu visų LOFTE*. Kaip renginio vieta čia yra išryškinamas Vilniuje esantis pramogų klubas *Loftas*.

MIELIEJIIIIII KONKURSAS JAU EINA | PABAIGA!!! Nepraleiksite progos pasipuošti išskirtiniais "MERUT" aksesuarais, sukurtais tiek VYRAMS, tiek MOTERIMS! DALYVAUKITE KONKURSE IR LAIMĖKITE IŠSIRINKTĄ PAPUOŠALĄ!!!

M37.2

Pavyzdyje M37.2 yra didžiosiomis raidėmis parašytos kelios vieno įrašo vietos. Įrašo autorė nuotraukoje dalijasi vienos firmos kuriamomis apyrankėmis, kurias galima laimėti įrašė minimame konkurse. Įrašė atkreipiamas Facebook'o draugų dėmesys, kad konkursas greitai baigsis (išryškinti žodžiai *MIELIEJIIIIII KONKURSAS JAU EINA | PABAIGA!!!*) išskiriamas papuošalų firmos pavadinimas *MERUT*, akcentuojama, kad papuošalai yra sukurti abiem lytims: atskirai didžiosiomis raidėmis parašomi žodžiai *VYRAMS* ir *MOTERIMS*. Įrašo pabaigoje taip pat didžiosiomis akcentuojamas kvietimas dalyvauti konkurse: *DALYVAUKITE KONKURSE IR LAIMĖKITE IŠSIRINKTĄ PAPUOŠALĄ!!!* Galima teigti, kad ir apskritai viso įrašo tikslas yra paskatinti Facebook'o draugus dalyvauti konkurse, taigi didžiosios raidės be reikiamo teksto išskyrimo čia atlieka ir apeliatyvinę funkciją.

Dėmesio! Kol kas jie pagal reitingus išeis ir turės nemažai mandatų.
PRIVALOM EITI BALSUOTI, kad jų būtų mažiau!

„Darbietė“ prokuratūroje nutarė nebetylėti: iki šiol bijojau įtakingų DP narių

Darbo partijos (DP) centrinės būstinės administratore dirbusi Lina Krapukaitienė sako, kad pavargo nuo daugybę metų besitęsiančio melo, todėl daugiau niekam...

DELFI LT | AUTORIUS: DAINIUS SINKEVIČIUS

V32.5

Apeliatyvinė didžiųjų raidžių rašymo funkcija matoma ir pavyzdyje V32.5. Įrašė vyras dalijasi straipsniu „*Darbietė*“ *prokuratūroje nutarė nebetylėti: iki šiol bijojau įtakingų DP narių*. Įrašo autorius šiuo straipsniu dalijasi kaip įrodymu, kokia bloga yra straipsnyje aprašoma Darbo partija, ir rašo, kad gali būti, jog šita jo nemėgstama partija gali laimėti, tad, kad partija nelaimėtų ir kad jo Facebook'o draugai balsuotų Seimo rinkimuose, didžiosiomis raidėmis išryškina žodžius PRIVALOM EITI BALSUOTI.

MES UŽ ŽALGIRI !!!

V30.5

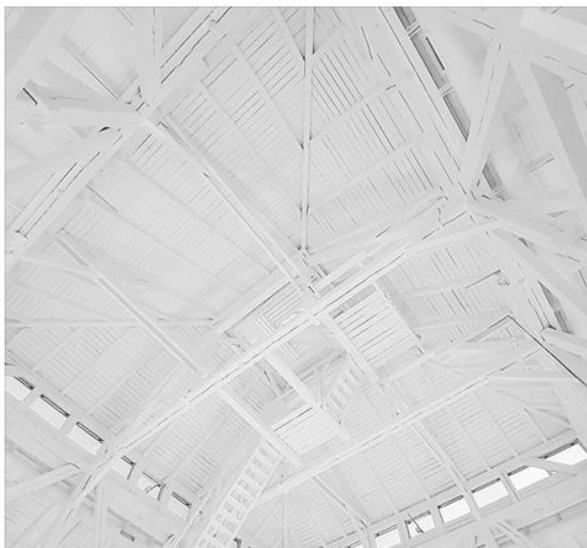
Įrašė V30.5 du vyrai yra nusifotografavę prieš rungtynes, kuriose lošia krepšinio komanda Kauno žalgiris, rankose laikydami šaliką su komandos simbolika. Virš įrašo didžiosiomis raidėmis parašyta *MES UŽ ŽALGIRI*, taip parodant, kaip stipriai vyrai palaiko šią krepšinio komandą.

Pokalbis namie: Močiutė mamai "Kas laimėjo rinkimus?" Mama "Trumpas..."
Močiutė "KAS?!". Mama pakartoja, kad Trumpas
Močiutė "O Jėzus Marija! Kas dabar bus??!!"

V48.10

Pavyzdyje V48.10 vaikiną perpasakoja savo mamos ir močiutės pokalbį JAV prezidentu išrinkus Donaldą Trumpą. Didžiosiomis raidėmis parašytas žodis KAS: jį įrašo autorius yra parašęs kaip močiutės pasakymo citatą, kai ši nustebusi mamos pasitikslino, ar tikrai rinkimus laimėjo Donaldas Trumpas. Čia didžiosiomis raidėmis bandoma imituoti močiutės nustebimo stiprumą.

Labai BALTA

V46.3

Pavyzdyje V46.3 vaikinai skelbia balto pastato lubų nuotrauką, o virš jos užrašo *Labai BALTA*. Žodis balta išryškinamas norint parodyti, kad baltumas įrašo autorių pribloškia ir nustebina ir kad balta spalva tame pastate yra labai svarbi, be to, akcentuojama, kad žodis balta šiame įrašo yra reikšminis.

Taigi galima apibendrinti, kad moterys žodžius didžiosiomis raidėmis rašo šiek tiek dažniau nei vyrai. Tokiu rašymo būdu yra parodomos dažniausiai teigiamos emocijos. Bulbukienė (2009: 100) rašo, kad žodžiai didžiosiomis raidėmis rašomi siekiant parodyti, kas tekste yra itin svarbu, ir imituojant stiprų balsą. Tokias pačias funkcijas galima pastebėti ir šio tyrimo medžiagoje.

2.2.3. Skyrybos ženklų kartojimas

Šauktukus savo Facebook'o įrašuose gana dažnai kartoja tiek vyrai, tiek moterys: šio tyrimo medžiagoje rasti 52 atvejai, kai šauktukus kartojė moterys, ir 43 atvejų, kai šauktukus kartojė vyrai. Kai matyti iš šių skaičių, vyrai vis dėlto šauktukus dėjo rečiau. Dedant šauktukus siekiama imituoti džiaugsmingą šūktelėjimą.

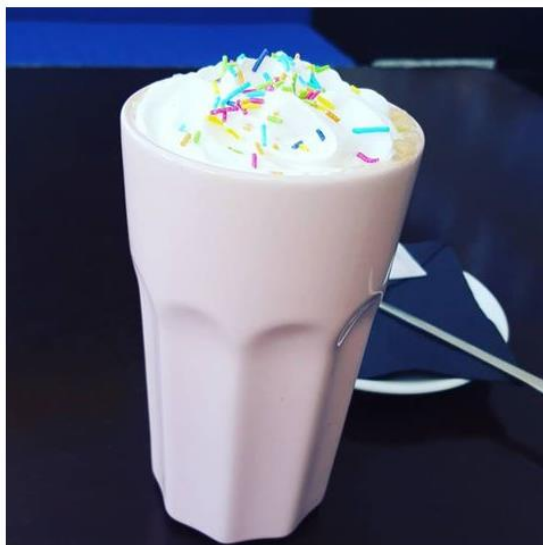
Kartais reikia ir taip. ♥ 24!!

M31.1

Pavyzdyje M31.1 matyti keturių gimtadienį švenčiančios merginos ir jos draugės nuotraukų koliažas, kurių kiekvienoje mergina arba jos draugė iš butelio geria alkoholinį gėrimą. Virš nuotraukos parašyta: *Kartais reikia ir taip. ♥ 24!!* Du šauktukai po skaičiaus 24, simbolizuojančio, kelintas gimtadienis yra švenčiamas, parodo šventės didumą, džiaugsmingumą ir šventimo stiprumą.

#coffeetime !!!

M44.10

Pavyzdyje M44.10 mergina yra nufotografavusi kavos puodelį, o virš užrašo džiaugsmingai užrašiusi *#coffeetime* (liet. *#metaskavai*) ir padėjusi tris šauktukus. Šie šauktukai rodo, kad mergina gerdama kavą labai džiaugiasi ir imituoja džiaugsmingą šūktelėjimą.

So, bought tickets to Ibiza. September 23-29th. Ibiza peeps, see you all soon!! Im so excited!! ♥

M48.9

Pavyzdyje M48.9 mergina džiaugsmingai praneša, kad nusipirko bilietus į Ibizą. Du šauktukus ji padeda net dviejose savo įrašo vietose: parašydama, kad su draugais greitai pasimatys Ibizoje ir parodydama, kad tuo labai džiaugiasi. Šauktukai čia parodo, kad merginos džiaugsmas yra ypač stiprus.

Pavyzdyje V13.8 vaikas didžėjus yra nusifotografavęs apsikabinęs naują garso aparatūrą. Tekste parašyta *Finally!!!* Trys šauktukai čia žymi, kad vaikas, tikriausiai ilgai jos laukęs, labai džiaugiasi gavęs šią garso aparatūrą.

Pavyzdyje V38.3 matyti dviejų nuotraukų iš Vokietijoje esančio pramogų parko *Heide Park* koliažas: vienoje nuotraukoje pavaizduotas atrakcionas, kitoje – atrakcijoje sėdintis vaikas su savo draugu. Užrašu yra įvardijama, kur vaikinai šiuo metu yra – *Heide Park!!!* – ir padėti trys šauktukai. Šauktukai šiuo atveju taip pat simbolizuoja džiaugsmą, vyrams būnant šiame pramogų parke, ir garsų šuktelėjimą. Garsų šuktelėjimą galima tapatinti ir nuotraukų turiniu, nes ekstremalių

atrakcionų parkuose žmonės šūkauja dažnai, tad įrašo šauktukai gali būti aliuzija ir į šaukimą atrakcionų parkuose.

Dzekavoju visiem uz sveikinimus !!! V31.1

Pavyzdys V31.1 yra gana tradicinis, kada dedami šauktukai – tai yra padėka už gimtadienio sveikinimus. Trim šauktukais šiuo atveju imituojamas šūksnis ir parodomas dėkingumo stiprumas.

Daugtaškius socialinio tinklo Facebook vartotojai deda siekdami rašytine forma parodyti susimąstymą, kartais imituoti pauzę. Reikšmingo skirtumo tarp vaikinų ir merginų šiuo požiūriu nėra: šio tyrimo medžiagoje rasti 45 merginių padėti daugtaškiai ir 41 padėtas vaikino. Emocijų atžvilgiu daugtaškiai simbolizuoja tiek neigiamas (liūdesį, pyktį), tiek ir teigiamas emocijas (džiaugsmą).

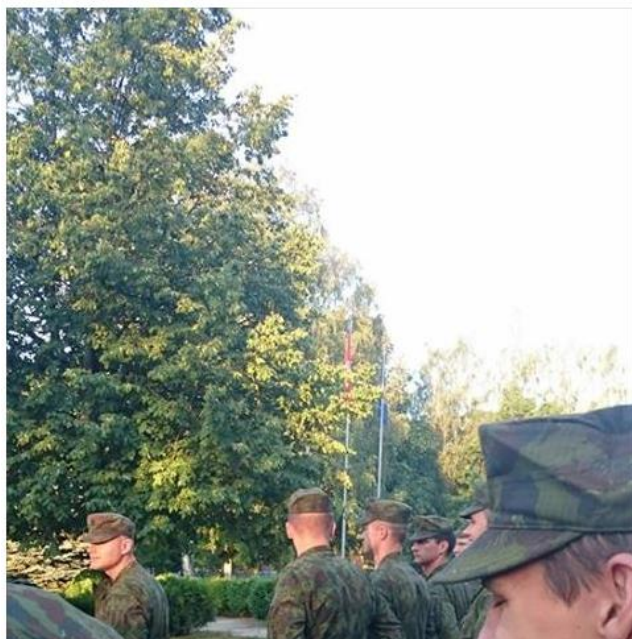
Genialu! Tesiilsi ramybėje...

M21.3

Pavyzdyje M21.3 mergina dalijasi kelias dienas prieš paskelbiant įrašą mirusiam Lietuvos filosofui Leonidui Donskiui atminti skirta nuotrauka, kurioje yra ir jo paties citata *Gyvenimas yra it fortepijonas, kuriuo mes pradedame išgauti autentišką garsą ir priartėjame prie jo skambesio gelmės tada, kai mūsų laikas pasaulyje baigiasi*. Virš nuotraukos mergina parašė *Genialu! Tesiilsi ramybėje...* Daugtaškis šiuo atveju simbolizuoja liūdesį, tylą, be to, liūdesį čia dar labiau sustiprina ir tai, kad skelbti pasirinkta ką tik mirusio žmogaus citata, kurioje užsimenama apie mirtį (*kai mūsų laikas pasaulyje baigiasi*).

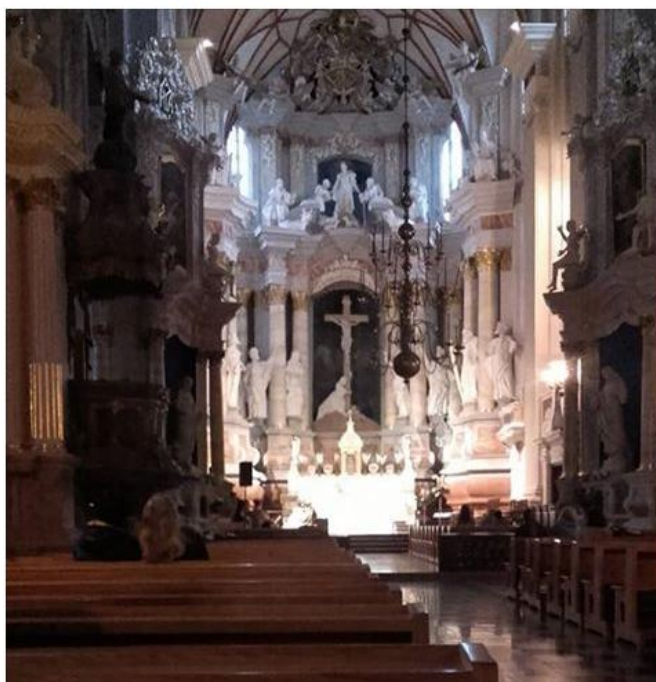
For the last time... 😊

V14.9

Įrašė V14.9 vaikas skelbia nuotrauką, darytą paskutinę dieną jam tarnaujant savanoriu Lietuvos kariuomenėje. Virš nuotraukos parašyta *For the last time...* (liet. *Paskutinį kartą*). Daugtaškis čia taip pat reiškia liūdesį, kad tarnyba kariuomenėje vaikiniui baigiasi. Vis dėlto jausmaženkliis šypsnelė šalia teksto simbolizuoja, kad įrašo autorius iš dalies ir džiaugiasi, kad baigia karo tarnybą.

Kiek daug nuveikta per viena valanda..

V15.5

Įrašė V15.5 vaikinai dalijasi nuotrauka iš vienos bažnyčios vidaus, o virš nuotraukos yra užrašas *Kiek daug nuveikta per viena valanda..* Du taškai šio sakinio gale, spėtina, žymi susimąstymą vaikinui būnant bažnyčioje.

"Populiariosios scenos atstovas"... Įžvelgiu tiek daug visko blogo tokiaime išsireiškime, kad praktiškai doktorantūrą apsiginčiau.

Artūras Orlauskas suvaidino kine – išėjo beveik Komskis

Populiariosios scenos atstovas Artūras Orlauskas sausio 6 d. pasirodys naujoje lietuvių kino komedijoje „Be 5 Min. Vedė“. Komufliažinę aprangą vilkėti jam nieko nauja – juk medžiotojas. O štai šaudyti į puslitrinius taikinius, neatsargiai elgtis su...

ZMONES.LRYTAS.LT | AUTORIUŠ: LRYTAS.LT

M50.2

Pavyzdyje M50.2 matyti daugtaškis pyktį rodančiame įrašė. Mergina čia dalijasi straipsniu, kuriame Lietuvos humoristas Artūras Orlauskas yra vadinamas populiariosios scenos atstovu. Įrašo pradžioje mergina pacituoja žodžius *populiariosios scenos atstovas* ir po jų padėjusi daugtaškį parašo: *Įžvelgiu tiek daug visko blogo tokiaime išsireiškime, kad praktiškai doktorantūrą apsiginčiau.* Įrašo autorės pyktį parodo žodis *blogu*, o daugtaškis čia taip pat reiškia pyktį ir imituoja pauzę, padarytą po citatos.

Apibendrinant galima teigti, kad skyrybos taškų ir šauktukų kartojimas asmeniniuose Facebook'o įrašuose yra būdingas tiek merginoms, tiek ir vaikinams, nors šauktukus merginos kartoja šiek tiek dažniau nei vaikinai. Šauktukų kartojimas dažniausiai parodo džiugesį, taškų – įvairias emocijas (džiugesį, pyktį, liūdesį). Šauktukais yra imituojamas šuktelėjimas, garsesnė intonacija, taškų kartojimu – pauzė, susimąstymą parodanti intonacija.

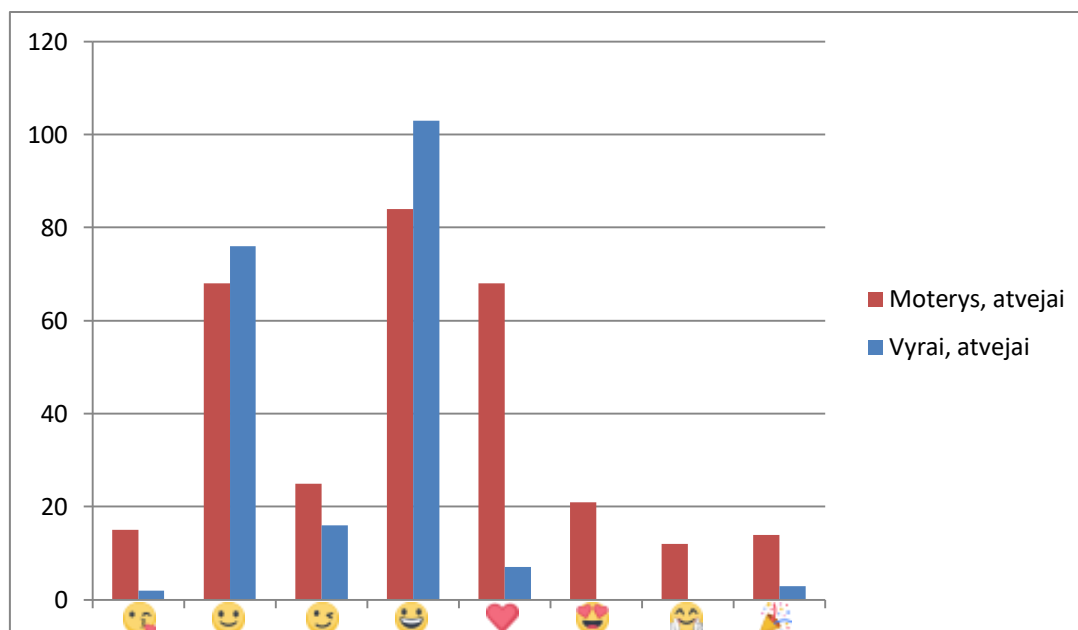
2.2.4. Jausmaženkliai

Vienas iš elektroniniam diskursui būdingų bruožų – jausmaženklių dėjimas. Pagrindinis jausmaženklių vartojimo tikslas – parodyti įvairias emocijas. Socialiniame tinkle Facebook jausmaženklių įvairovė yra labai didelė: iš viso vartotojai gali rinktis iš 863³ įvairių jausmaženklių. Vis dėlto šio tyrimo medžiagoje jausmaženklių buvo pavartota kur mažiau: moterys pavartojo 113

³ Vis dėlto jausmaženklių pasirinkimo galimybės priklauso ir nuo to, kokių aparatų naudojantis yra rašomas Facebook'o įrašas: jeigu kompiuteriu, galima rinktis iš didesnio kiekio jausmaženklių, jeigu mobiliuoju telefonu, pasirinkimo galimybės mažesnės.

skirtingų jausmaženklių, vyrai dar mažiau – 30. Iš visos tyrimo medžiagos su jausmaženkliais buvo 301 moterų parašytas ir 194 vyrų parašyti įrašai. Dažniausiai jausmaženkliai dedami įrašo pabaigoje: moterys taip darė 262 įrašuose, iš vyrų įrašų su jausmaženkliais ne pabaigoje buvo tik vieno įrašo jausmaženkliai: 193 įrašuose jie dėti pabaigoje. Daugelis jausmaženklių tyrimo medžiagoje buvo pavartoti tik po 1 kartą. Dažnai vartotais jausmaženkliais šiame darbe laikomi tie, kurie atskirų lyčių asmenų buvo pavartoti 10 kartų ir daugiau.

2 paveiksle yra pateikiama diagrama, kokius jausmaženkliaus dažniausiai vartojo moterys ir vyrai.

2 pav. Vyrų ir moterų dažniausiai vartoti jausmaženkliai

Moterys dažnai pavartojo 8 jausmaženkliaus: besijuokiantį veiduką 😄 (84 pavartojimo atvejai), besišypsantį veiduką 😊 (68 pavartojimo atvejai), širdutę ❤️ (68 pavartojimo atvejai), akį merkiantį veiduką 😁 (25 pavartojimo atvejai), veiduką su širdutėmis vietoj akių 😂 (21 pavartojimo atvejais), bučiuojantį veiduką 😇 (15 pavartojimo atveju), fejerverkus 🎆 (14 pavartojimo atveju) ir veiduką su iškeltais į viršų nykščiais 😄 (12 pavartojimo atveju). Vyrai dažnai vartojo žymiai mažiau – tik 3 jausmaženkliaus: besijuokiantį veiduką 😄 (103 pavartojimo atvejai), besišypsantį veiduką 😊 (76 pavartojimo atvejai), akį merkiantį veiduką 😁 (16 pavartojimo atveju). Toliau šiame poskyryje aptariamos šių jausmaženklių vartojimo tendencijos.

2.2.4.1. Besijuokiantis veidukas 😄

Šis jausmaženklis Facebook'e yra vartojamas dažniausiai. Pastebėtina, kad vyrai jį vartoja dažniau nei moterys: šio tyrimo medžiagoje rasti 103 vyrų vartojami ir 84 moterų vartojami tokie

jausmaženkliai. Taigi galima matyti, kad, nors vyrų vartojamų jausmaženklių įvairovė yra gerokai mažesnė, dažniausiai savo vartotus konkrečius jausmaženklus jie vartojo netgi dažniau nei moterys. Taip yra todėl, kad moterys panašioms emocijoms reikšti vartoja įvairesnius jausmaženklus, o vyrai dažniausiai renkasi iš kelių pagrindinių. Šis jausmaženklis dažniausiai simbolizuoja juoką arba didelį džiaugsmą.

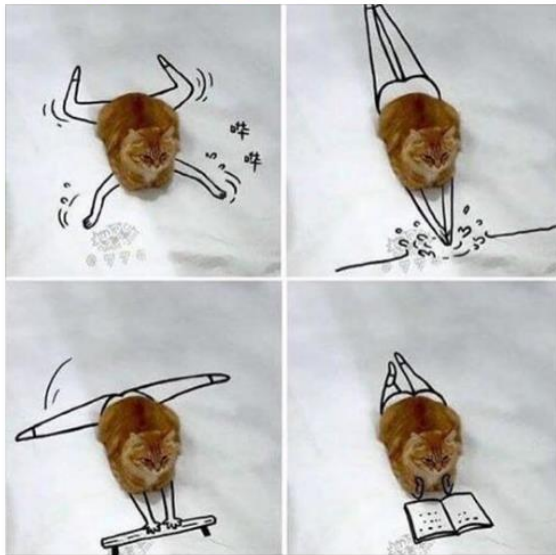
Vieną dieną prie mano namų... 😄😄😄

M33.6

Pavyzdyje M33.6 mergina dalijasi vaizdo įrašu, pavadintu *Cats love food!* (liet. „Katės mėgsta maistą!“). Vaizdo įrašė matyti prie jo filmuotojo namų durų pribėgusių ir maistą puolančių esti kačių būrys. Įrašo autorė virš video parašo *Vieną dieną prie mano namų...* 😄😄😄 ir padeda tris iš eilės besijuokiančius veidukus. Šis įrašas ir jame pavartoti jausmaženkliai parodo merginos juoką ir, tikriausiai, autoironiją, nes, tikėtina, mergina labai mėgsta kates ir juokauja, kad vieną dieną ir prie jos namų gali būti toks pats vaizdas, koks yra ir vaizdo įrašė.

Pačilinkim! 😊 gi pentkadienis 😊

M5.3

Pavyzdys M5.3 – taip pat su kate. Jame matyti 4 nuotraukų su tupinčia kate koliažas: šalia katės pripiešta įvairių piešinių, taip parodant įvairias laisvalaikio leidimo formas, pavyzdžiui, vienoje iš nuotraukų prie katės užpakalio nupieštos ištiestos kojos, o priešais katę knyga, taip sukuriant iliuziją, kad katė, kaip žmogus atsigulusi ant pilvo, skaito knygą. Virš koliažo įrašo autorė yra parašiusi *Pačilinkim! 😊 gi pentkadienis 😊* (žodis *pačilinti* jaunimo slenge reiškia *atsipalaiduoti*). Besijuokiantys veidukai čia padėti dviejose vietose. Jie reiškia čia simbolizuoja juoką, kurį įrašo autorei sukelia nuotraukų koliažas, ir džiaugsmą, kad atėjo penktadienis ir galima atsipalaiduoti.

Truputį Topo Centre apsipirkau 😊

V1.1

Pavyzdyje V1.1 taip yra dviejų nuotraukų koliažas: dešiniojoje nuotraukoje matyti labai ilgas kasos čekis, simbolizuojantis, kad pirktas labai daug prekių, o kairiojoje – čekio viršus, kur yra buitinės technikos parduotuvės *Topo centras* emblema. Virš nuotraukos parašyta *Truputį Topo Centre*

apsipirkau 😊, ironizuojant labai daug prekių pirkusį pirkėją. Besijuokiantis veidukas čia reiškia juoką ir ironiją.

nemokamas maistas pas žavią merginą, kas gali būti geriau? 😊

V20.2

Pavyzdyje V20.2 matyti plovo lėkštė. Nuotrauka yra daryta merginos, po kurios namuose vykusio vakarėlio liko labai daug maisto, todėl ji savo Facebook'o draugus kviečia pasisvečiuoti ir tuo maistu pasivaišinti. Įrašo autorius – vaikinai – dalijasi šia nuotrauka ir virš jos parašo: *nemokamas maistas pas žavią merginą, kas gali būti geriau? 😊* Savo įrašu jis taip pat kviečia pasisvečiuoti merginos, kuriai pasako komplimentą (pavadina žavia) namuose ir pasako, kad retoriniu klausimu pasako, kad nieko už tai negali būti geriau. Besijuokiantis veidukas čia reiškia didelį džiaugsmą ir, tikriausiai, juokavimą, kad ir mergina žavi, ir maistas nemokamas.

kažkas užtrolino NTAKD 😊

V20.1

Pavyzdyje V20.1 vaikinai dalijasi Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (NTAKD) Facebook'o puslapio nuotrauka, kurioje, kažkam įsilaužus į puslapį, matyti kitoks jo pavadinimas: *Narkotikų, tabako, alkoholio ir homoseksualumo kontrolės departamentas*. Įrašo autorius parašo tekstą *kažkas užtrolino NTAKD 😊* (žodis *užtrolino* jaunimo žargone reiškia *pasišaipė*). Šis pasišaipymas įrašo autoriui sukelia juoką, kurį jis parodo ir išryškina besijuokiančiu veiduku.

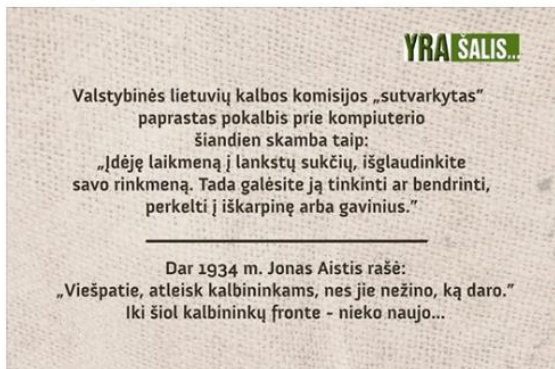
2.2.4.2 Besišypsantis veidukas 😊

Šis jausmaženklis taip pat dažniau nei moterų vartotas vyrų: rasti 76 atvejai, kai jį pavartojo vyrai, ir 68 atvejai, kai pavartojo moterys. Šis jausmaženklis dažniausiai reiškia džiaugsmą, bet taip pat kartais gali simbolizuoti ir pyktį. Taip yra M30.9 pavyzdyje:

Gal kas esate išbandę maisto netoleravimo testą?:)

M17.3

Savikritiški rytai. 😊

M30.9

Įrašė pasidalijama nuotrauka, kurioje pasišaipoma iš Valstybinės lietuvių kalbos komisijos skatinimo vartoti lietuviškus tarptautinių kompiuterinių terminų atitikmenis. Pasišaipoma viename sakinyje parašant daug tokių terminų lietuviškų atitikmenų. Apačioje cituojama rašytojo Jono Aisčio mintis *Viešpatie, atleisk kalbininkams, nes jie nežino, ką daro*, o po citata yra užrašas *Iki šiol kalbininkų fronte – nieko naujo...* Virš nuotraukos citatos autorė yra parašiusi: *Savikritiški rytai* 😊. Reikia atkreipti dėmesį, kad pati įrašo autorė paskelbimo metu studijavo Taikomosios kalbotyros magistrantūrą. Tad žodį *savikritiški* ji pritaikė ir pačiai sau, ir kitiems Lietuvos kalbininkams. Pačiame įrašė jaučiamas šioks toks pyktis (yra cituojama gana pikta Jono Aisčio mintis, komentaras po citata – irgi gana piktas), tad, galima spėti, kad įrašo autorė besišypsančiu veiduku savo pyktį šiek tiek sušvelnina.

Geras jausmas stovėti prie tikro kario 😊

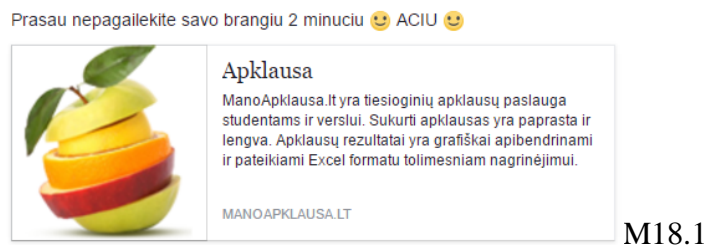
M40.4

Kaip jau minėta, besišypsantis veidukas dedamas ir džiaugsmą parodančiuose įrašuose. Pavyzdyje M40.4 mergina yra nusifotografavusi su kariu šalia tanko ir virš nuotraukos parašiusi *Gera stovėti prie tikro kario* 😊. Džiaugsmą čia parodo žodis gera ir pats besišypsantis veidukas.

Pavyzdyje V4.1 vaikinai dalijasi dainininko George'o Clanton'o albumo *Bleed* vaizdo įrašu ir virš jo parašo *Puikus albumelis isirasyt i automobili* 😊. Džiaugsmas čia išreiškiamas žodžiu *puikus* ir besišypsantiu veiduku.

Pastebima tendencija besišypsantį veiduką dėti prie įrašų, kuriais Facebook'o draugų yra prašoma pagalbos. Ši tendencija būdinga tiek moterims, tiek ir vyrams.

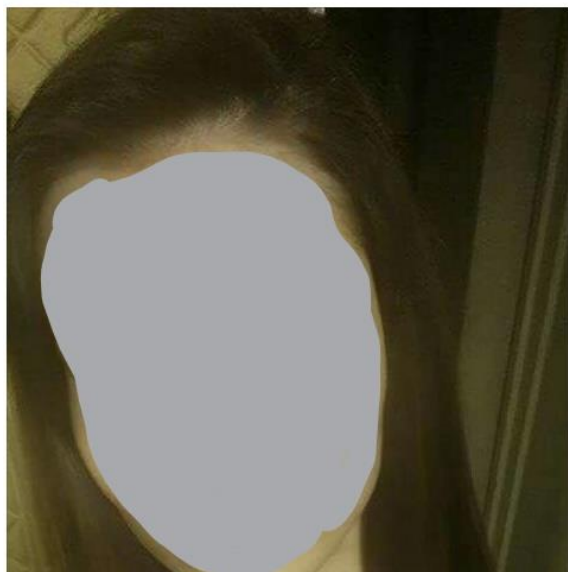
Hey, gal kas nors esate buvę Erasmus praktikoje? Jei taip, reikia jūsų pagalbos 😊 V2.5

Pavyzdyje M18.1 mergina prašo užpildyti internetinę apklausos anketą, dalydamasi anketos nuoroda ir virš jos parašydama *Prasau nepagailekite savo brangiu 2 minuciu* 😊 *aciū* 😊. Prašymas čia parodomas žodžiu *brangiu* (šiuo žodžiu įrašo autorė pasako, kad žmonių, pildančių jos apklausos anketą, sugaištas jai pačiai yra labai brangus), didžiosiomis raidėmis parašytu žodžiu *ACIU* ir dviem besišypsantiems veidukais. Kaip priemonė paskatinti žmones pagelbėti įrašo autoriui besišypsantis veidukas naudojamas ir pavyzdyje V2.5: čia vaikinai tarp savo Facebook'o draugų ieško buvusių Erasmus praktikoje ir prašo jų pagalbos.

2.2.4.3. Akį merkiantis veidukas 😊

Kitaip nei du prieš tai analizuotus jausmaženklis, šį dažniau vartoja moterys: vyrai šį jausmaženklį pavartojo 16 kartų, moterys – 25 kartus. Šis jausmaženklis dažniausiai reiškia džiaugsmą, draugiškumą įrašo adresatams (taip pat kaip ir akies mirktelejimas realiame gyvenime reiškia draugiškumą).

Heliou! 😊

M5.5

Gana dažnai merginos šį jausmaženklį vartoja įrašuose prie nuotraukų, kuriose yra nusifotografavusios jos pačios. Taip yra ir M5.5 pavyzdyje: čia matyti merginos asmenukė ir virš jos esantis užrašas *Heliou!* 😊 Galima spėti, kad paties įrašo tikslas yra parodyti naują savo nuotrauką, o žodis *Heliou* (liet. *Labas*), šauktukas ir akį merkiantis veidukas čia rodo džiaugsmą ir draugiškumą.

M13.3

Įrašė M13.3 mergina dalijasi pačios socialinio tinklo Facebook programos sukurtu vaizdo įrašu, skirtu jos draugystės su savo drauge Facebook'ė 6 metų sukakčiai. Įrašo autorė, kreipdamasi į draugę, parašo *dar viena šventė!* 😊 Čia akį merkiančiu veiduku taip pat yra parodomas džiaugsmas ir draugiškumas savo draugei.

Kas rašo, kas maivosi, kas šiaip skrolina, magistrinis on air 😊
#lastyearveterinary #lasyeastudent #masterdegree #LSMUbiblioteka

V10.1

Pavyzdyje V10.1 matyti skaitykloje prie kompiuterių sėdinčių draugų nuotrauką ir virš jos esantis užrašas *Kas rašo, kad maivosi, kas šiaip skrolina, magistrinis on air* 😊 (žodis *skrolina* jaunimo žargone reiškia *naršo interenete*; frazė *on air* liet. ‚vyksta‘). Pavyzdyje rodomas džiaugsmas, įrašo autorius šiek tiek lengvai ironizuoja save ir savo draugus (*kas maivosi, kas šiaip skrolina*, norėdamas pasakyti, kad sėdėdami skaitykloje jie ne tik dirba, bet ir pramogauja, išdykauja), o akį merkiantis veidukas, galima spėti, parodo, kad ši ironija yra draugiška.

Draugai,
Jei kas turit kambarį arba butą Vilniuj kuo arčiau Naujamiesčio/Žirmūnų
liepą-rugpjūtį, arba norit su manim gyvent, parašykite. 😊

V42.6

Kaip besišypsantis veidukas, taip ir akį merkiantis veidukas kartais naudojamas prašant pagalbos. Pavyzdyje V42.6 vaikinai, ieškodamas vietos, kur laikinai Vilniuje gyventi, vilniečių draugų prašo jį apgyvendinti savo namuose. Prašyme akį merkiančiu veiduku parodomas draugiškumas, bandoma draugus įkalbėti priimti į savo namus.

2.2.4.4. Širdutė ❤️

Jausmaženklį širdutę dažniausiai vartoja tik merginos: rasti net 68 šio jausmaženklio pavartojimo atvejai merginų įrašuose ir tik 9 atvejai vaikinų įrašuose. Širdutės dažniausiai yra dedamos įrašuose, susijusiuose su meile, artimais žmonėmis, mylimomis vietovėmis ir mėgstamais dalykais.

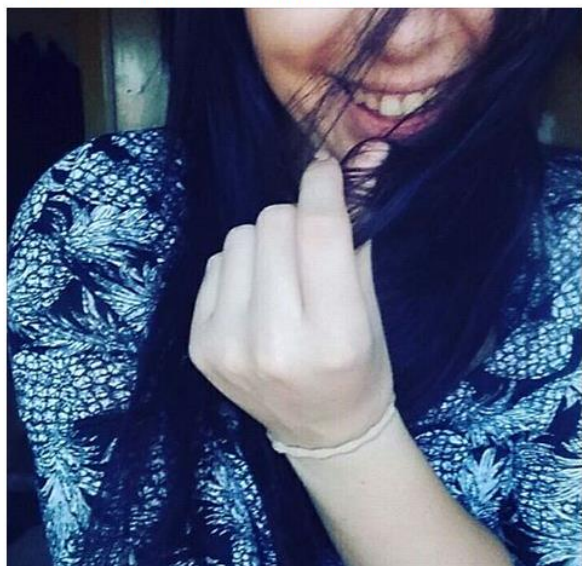
Kas yra meilė?
Svarbiausia ne kas, o kad ji yra.
Ir kai Tu tai jauti, sau to klausimo daugiau nebeužduodi. ❤️

M11.3

Pavyzdyje M11.3 mergina matyti 4 besimaivančios merginos nuotraukų mašinoje koliažas, o virš nuotraukos yra parašytas tekstas apie meilę. Teksto pabaigoje padėta raudona širdutė, kuri taip pat tradiciškai simbolizuoja meilę, taigi galima matyti, kad įrašo tekstas yra tiesiogiai susietas su jausmaženkliais.

Grįžtu namoooo! 😊
Gera grįžti ten, kur kažkas labai laukia! ❤️❤️❤️

M12.4

Pavyzdyje M12.4 mergina yra nusifotografavusi grįžimo namo metu ir įrašė parašius *Grįžtu namoooo!* 😊 *Gera grįžti ten, kur kažkas labai laukia!* ❤️❤️❤️ Džiaugsmas čia reiškiamas žodyje *namoooo* 4 keturis kartus parašyta raide O, žodžiu *gera*, trimis širdutėmis, o žodžiais *kažkas labai laukia* mergina kalba apie namuose laukiančius savo artimuosius. Širdutėmis įrašė yra parodoma meilė namams ir artimiesiems.

Miss these little bears ❤️#home #lithuania #mybears

M49.8

Širdutėmis kartais yra parodomas ir liūdesys. Įrašas M49.8 vėl yra apie namus. Įrašė yra jo autorės šunų nuotraukų koliažas, o virš koliažo parašyta *Miss these little bears* ❤️ (liet. *pasiilgstu šių mažų meškiukų*). Širdutė čia parodo meilę šunims, tiek ir liūdesį ir ilgesį jų.

Colour of my life... ❤️

M42.5

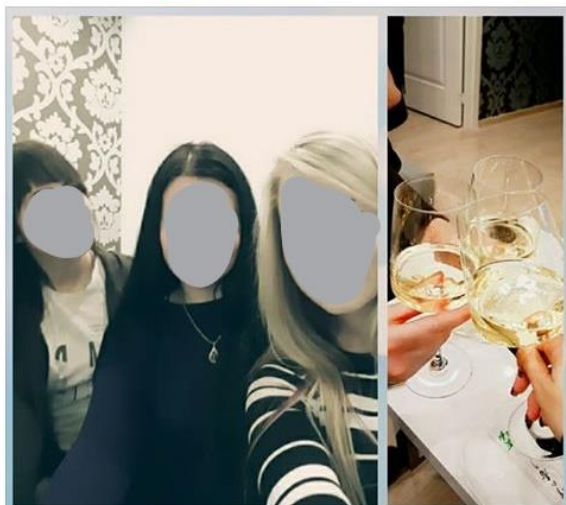
Pavyzdyje M42.5 matyti merginos nuotrauka mėlynų augalų pievos ir mėlyno dangaus fone. Įrašo autorė parašė *Colour of my life* (liet. *Mano gyvenimo spalva*) ir, žaisdama su nuotraukos spalvomis, padėjo mėlyną širdutę. Širdutė čia simbolizuoja tiek meilę savo gyvenimui, tiek gamtai, tiek mėlynos spalvos mėgimą.

2.2.4.5. Veidukas su širdutėmis vietoj akių 😊

Šį jausmaženklį tyrimo medžiagoje vartojo tik moterys (26 pavartojimo atvejai), vyrai jo nepavartojo nė karto. Veiduko su širdutėmis vietoj akių reikšmė yra lygiai tokia pati, kaip ir širdutės – džiugesio, meilės parodymas. Vis dėlto pastebėtinai vienas esminis skirtumas tarp šių dviejų

jausmaženklių: širdutė dažniau yra dedama atskirai, t. y. šalia paprastai nebūna jokių kitų jausmaženklių, o veidelis su širdutėmis vietoj akių tekste dažniausiai eina šalia kitų jausmaženklių.

Susitiko kursioinės !! 🥰🥰💙💚

M45.5

Pavyzdyje M45.5 matyti bendrakursių susitikimo nuotraukų koliažas, o virš jo parašyta *Susitiko kursioinės !!* ir padėti keturi jausmaženkliai: veidelis su širdutėmis vietoj akių, bučiuojantis veidelis, mėlyna širdutė ir raudona širdutė. Kaip matyti, veidelis su širdutėmis vietoj akių eina kartu su kitais jausmaženkliais. Jis čia parodo įrašo autorės džiaugsmą ir meilę bendrakursėms.

Pamatėm!! 🥰🥰

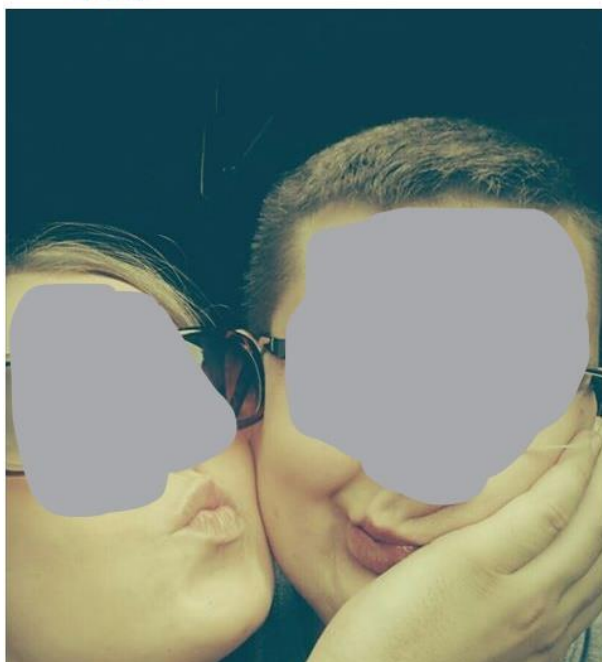
M12.3

Pavyzdyje M12.3 mergina dalijasi Vilniaus Kalėdų eglutės nuotrauka. Virš nuotraukos yra užrašas *Pamatėm!!* ir padėtas veidelis su širdutėmis vietoj akių ir karūna. Veidelis su širdutėmis vietoj akių simbolizuoja susižavėjimą Kalėdų eglute, be to, tai, kad širdutės šiame jausmaženklyje yra akių vietoje dera su žodžiu *Pamatėm*, nes akimis pamatytas labai gražus, susižavėjimą keliantis vaizdas.

2.2.4.6. Bučiuojantis veidukas 🥰

Šį jausmaženklį, kaip ir daugumą kitų, moterys vartoja kur kas dažniau nei vyrai: šio tyrimo medžiagoje moterys jį pavartojo 15 atvejų, vyrai – 2 atvejais. Šis jausmaženklis dažniausiai reiškia džiaugsmą ir paprastai yra dedamas virš nuotraukų su artimais žmonėmis.

Katukai 🥰🥰🥰

M21.1

Pavyzdyje M21.1 mergina yra nusifotografavusi su savo vaikinui. Abu žmonės nuotraukoje lūpas yra suglaudę taip, kad imituotų bučinį. Virš įrašo yra užrašas *Katukai* 🥰🥰🥰. Trimis besibučiuojančiais veidukais yra parodomas džiaugmas, meilė savo vaikinui, be to, šie jausmaženkliai yra susiję ir su bučinio imitacija nuotraukoje.

Džiaugiamės naujais marškinėliais ir ruošiames dainų šventei Kaune!
Lovely academic choir of Vytautas Magnus University "Vivere Cantus" 🥰
preparing for Song Festival in Kaunas!

M22.8

Pavyzdyje M22.8 įrašo autorė yra nusifotografavusi su Vytauto Didžiojo universiteto choro *Vivere Cantus* kolegomis. Įrašė parašyta *Džiaugiamės naujais marškinėliais ir ruošiamės dainų šventei Kaune!* Šis tekstas apačioje yra išverstas į anglų kalbą. Iš žodžio *Džiaugiamės* aiškiai matyti, kad šiuo įrašu demonstruojamas džiaugsmas, o bučiuojančiu veideliu šis džiaugsmas yra sustiprinamas, taip parodant meilę chorui ir choro kolegoms.

2.2.4.7. Fejerverkai 🎆

Ši jausmaženklį taip pat daug dažniau nei vyrai vartojo moterys: moterys jį dėjo 14 atvejų, vyrai – 3. Fejerverkai dažniausiai reiškia džiaugsmą, dedami įrašuose, kuriuose skelbiama apie šventes, susitikimus.

Christmas season officially opened 🎄🎆

M47.1

Pavyzdyje M47.1 mergina dalijasi nuotrauka su savo draugėmis prie miesto kalėdinių dekoracijų ir tekste virš įrašo parašo *Christmas season is officially opened* (liet. ‚Kalėdų sezonas oficialiai atidarytas‘). Šalia, įrašą siejant su Kalėdomis, padėtas jausmaženklis Kalėdų eglutė ir džiaugsmą, šventinę nuotaiką simbolizuojantys fejerverkai.

M29.6

Įrašė M29.6 kaip vieta kompiuteriniame žemėlapyje pažymėtas Kauno Senamiestyje esantis sušių restoranas IPU, o aukščiau parašyta: *Ten, kur viskas prasidėjo!* Šiame įrašė besijuokiančiu veideliu parodomas džiaugsmas, širdute – kad ši vieta įrašo autorei yra labai svarbi (be to, ir pačiu įrašo tekstu pasakoma, kad šioje vietoje prasidėjo kažkas svarbaus merginos gyvenime), o fejerverkai simbolizuoja šventinę nuotaiką.

2.2.4.8. Veidukas su iškeltais į viršų nykščiais 😄

Šį jausmaženklį, kaip ir veiduką su širdutėmis vietoj akių, vartojo tik moterys. Kaip realiame gyvenime į viršų iškelti nykščiai reiškia džiaugsmą, pritarimą, taip ir šis jausmaženklis simbolizuoja džiaugsmą. Beje, galima kelti prielaidą, kad dažnas šio jausmaženklis vartojimas susijęs su galimybe pačiame Facebook'e šalia įrašo paspausti mygtuką *Patinka*, kurio simbolis – į viršų iškeltas nykštys.

M49.2

Pavyzdyje M49.2 mergina dalijasi savo kelionės informacija apie skrydžius iš Londono į Kauną ir atgal, o aukščiau parašo *Holiday sorted !!!* (liet. ‚Atostogos užsakytos‘). Šalia teksto esantys trys jausmaženkliai sniegės rodo, kad mergina atostogauti vyks žiemos metu, veidukas su iškištu liežuviu – džiaugsmą, didžiavimąsi savimi, o du veidukai su į viršų iškeltais nykščiais – didelį džiaugsmą.

Barakas life - prasidedaaa ! 😄😄😄

M12.1

Pavyzdyje M12.1 mergina dalijasi nuotrauka studentų bendrabučio, kuriame ką tik apsigyveno, o virš jos parašo *Barakas life – prasidedaaa !* (žodis *barakas* jaunimo žargone reiškia *studentų bendrabutį*). Džiaugsmą čia parodo žodyje *prasidedaaa* tris kartus parašyta A raidė, šauktukas, veidukas su širdutėmis vietoj akių, veidukas su akiniais nuo saulės ir veidukas su iškeltais į viršų nykščiais.

2.2.4.9. Kiti jausmaženkliai

Pastebėta tendencija įrašų tekste esančius jausmaženklus tiesiogiai susieti su Facebook'e skelbiamomis nuotraukomis. Šį polinkį dažniau turi merginos. Toliau pateikiama keletas tokių įrašų pavyzdžių.

Preparation for Christmas! 🎄🌲🎅

M1.1

Santas are here 🤖🤖🤖🤖 #uni #santa #christmas

M49.4

Smagu viena karta metuose ir taip atrodyt 🤖💜👁️👁️👁️💜

M11.7

Gana dažnai tokie jausmaženkliai būna susiję su įvairių švenčių proga paskelbtais įrašais. Pavyzdžiai M1.1 ir M49.4 yra susiję su Kalėdomis. Pavyzdyje M1.1 dalijamasi Kalėdų vainiko nuotrauka, virš jos užrašyta *Preparation for Christmas!* (liet. „Ruošimasis Kalėdoms!“) ir padėti su Kalėdomis susiję jausmaženkliai: dvi Kalėdų eglutės, Kalėdų Senio galva ir dovana. Pavyzdyje M49.9 matyti šešių gatvėje vaikštančių Kalėdų Senio apranga persirengusių vyrų nuotrauka. Mergina virš šios nuotraukos parašius *Santas are here* (liet. „Kalėdų Seniai yra čia“) ir padėjusi džiaugsmą simbolizuojantį besijuokiantį veiduką bei tris Kalėdų Senių galvas. Pavyzdyje M11.7 mergina yra nusifotografavusi su Helovyno proga padarytu makiažu, imituojančiu pabaisą. Virš įrašo ji parašiusi *Smagu vieną kartą metuose ir taip atrodyt!* ir padėjusi daug jausmaženklių: dvi violetines širdutes ir violetinę pašvaistę (jie asocijuojasi su pačiame įrašė vyraujančia violetine spalva), taip pat jausmaženklus, kuriuose yra Helovyno simboliai: kaukoles, bombą ir voratinklį.

#MakrorefleksiniaiGuoliai pagaliau I vieta 🤪👏🍷🍷🍷
#KaunoAdrenalinas #orentacines #1vieta #berete #asiloberete
#kaippavadinsitaipnepagadinsi #usiukai #padare #savo #boom #friday
#rks

V22.1

Pavyzdys V22.1 yra vaikinų įrašas. Jame yra dalijamasi šampano ir automobilių lenktynėse laimėta taure. Įrašė parašyta *pagaliau I vieta*, o tarp jausmaženklių yra ir žyminčių automobilių lenktynes (mašina, varžybų taurė), taip pat ir simbolizuojančių sportą (bėgantis žmogus, štangą keliantis žmogus).

Apibendrinant galima teigti, kad merginos vartoja gerokai daugiau ir įvairesnių jausmaženklių. Tas pats pastebėtina ir anglišką Facebook'ą tyrusių Park ir kt. (2016: 9–10) darbe: tarp dažniausiai moterų pavartotų simbolių šiame tyrime jausmaženklių pasitaikė, tačiau tarp dažniausiai vyrų vartotų simbolių jausmaženklių nebuvo. Jausmaženklių vartojimo tikslus šio tyrimo medžiagoje galima gretinti su Skovholt (2004) išskiriamais tikslais: parodyti, kad rašantysis turi teigiamą požiūrį į aptariamą dalyką (tai parodo visi šiame poskyryje aptarti jausmaženkliai);

parodyti, kad rašantysis vartoja humorą, juokauja, ironizuoja (tai būdinga besijuokiančiam veidukui, kartais ir besišypsančiam ar akį merkiančiam veidukui), maskuotis (būdinga besišypsančiam veidukui, besijuokiančiam veidukui ar akį merkiančiam veidukui). Tai, kad moterys vartoja daugiau jausmaženklių nei vyrai, būdinga ir angliškiems Facebook'o įrašams: tarp dažniausiai pasitaikiusių moterų vartojamų simbolių buvo ir jausmaženkliai širdutė, merkiantis akį veidukas, besišypsantis veidukas, besijuokiantis veidukas (pastebėtina, kad tokius pačius jausmaženklus dažniausiai deda ir lietuvės moterys).

IŠVADOS

Apibendrinus leksinės ir grafinės vyrų ir moterų emocijų raiškos socialiniame tinkle Facebook tyrimą, galima daryti šias išvadas:

1. Facebook'ą galima įvardyti kaip elektroninę džiaugsmo raiškos terpę: net 87 proc. visų šio tyrimo medžiagoje analizuotų įrašų buvo reiškiamas džiaugsmas. Vis dėlto matyti, kad moterys džiaugsmą reiškia dažniau nei vyrai (džiaugsmas buvo matyti 92,4 proc. moterų įrašų ir 81,6 proc. vyrų įrašų). Vyrai trigubai dažniau nei moterys reiškė pyktį (ši emocija buvo matyti 4,6 proc. moterų įrašų ir 15,2 proc. vyrų įrašų), tad pyktį būtų galima laikyti tipiškesne vyrams emocija. Liūdesys reikštas vienodai retai abiejų lyčių. Kad džiaugsmas Facebook'e yra pagrindinė emocija, rodo ir kai kurie konkretūs tirti emocijų raiškos bruožai: pavyzdžiui, visi dažniausiai tiek vyrų, tiek ir moterų vartoti būdvardžiai ir iš jų padaryti būdorieveiksmiai ir teigiamos konotacijos ir rodantys džiaugsmingą, teigiamą vertinimą (*geras, gražus, įdomus, mielas, naujas, nuostabus, puikus, smagus, tobulas*), o visi dažniausiai vartoti jausmaženkliai (😊, 😊, 😊, ❤️, 😄, 😊, 🎉, 😊) taip pat simbolizuoja teigiamas emocijas.

2. Galima išskirti nemažai tipišku moterims emocijų raiškos bruožų. Išskirtiniai, dažniausiai moterims būdingi leksinės emocijų raiškos bruožai yra šie: dažna deminutyvinių daiktavardžių formų, žmonių ryšius ir laiką parodančių daiktavardžių, būdvardžių *mielas, nuostabus, tobulas* bei iš jų padarytų būdorieveiksmių, taip pat ir jaustukų bei išiktukų vartoseną. Dažniausiai moterims būdingi grafinės emocijų raiškos bruožai yra žymiai dažnesnis nei būdingas vyrams raidžių žodyje kartojimas ir jausmaženklių ❤️, 😄, 😊, 🎉 ir 😊 vartoseną. Tipišku vyrams emocijų raiškos bruožų yra kur kas mažiau: tokių grafinių nepastebėta iš viso, o tipiškus leksiniais būtų galima laikyti įvykius (asmeninius įvykius ir viešus renginius) įvardijančių daiktavardžių ir ironijos demonstruojant pyktį vartoseną.

3. Tačiau yra gana nemažai emocijų raiškos bruožų, kurie nėra būdingi išskirtinai tik kuriai nors vienai lyčiai. Tiek vyrams, tiek moterims būdinga dažna būdvardžių *geras, gražus, įdomus, naujas, puikus, smagus* ir jų padarytų būdorieveiksmių vartoseną, gana dažnas polinkis svarbiausius teksto žodžius parašyti visą žodį rašant didžiosiomis raidėmis, kelis kartus vienas po kito pakartoti skyrybos ženklus (šauktukus ir taškus), dažnai vartoti neutralesnius, galima sakyti, standartiškais laikomus, jausmaženklus 😊, 😊 ir 😊. Taigi tyrime kelta hipotezė, kad moterys socialiniame tinkle Facebook yra gerokai emocingesnės nei vyrai, pasitvirtino tik iš dalies.

4. Kai kurie iš genderlekto reiškiant emocijas bruožai yra būdingi tiek lietuviškai, tiek ir angliškai Facebook'o terpei. Ypač tai pastebėtina lyginant moterų vartojamą kalbą: vartoti žmonių ryšius ir laiką parodančius daiktavardžius, deminutyvines daiktavardžių formas, jausmaženklus ❤️

ir 😊, taip siekiant imituoti intonaciją kartoti raides labiau už vyrus yra linkusios tiek lietuviakalbės, tiek ir anglakalbės moterys (Park 2016: 9).

5. Šis tyrimas turi ir savo apribojimų. Tyrimo respondentai buvo išskirtinai jauno amžiaus (21–30 metų), tad lieka neaišku, ar tokius pačius genderlekto Facebook'e bruožus būtų galima pamatyti ištyrus jaunesnių ir vyresnio amžiaus vyrų ir moterų įrašus. Be to, tyrimo rezultatus iš dalies galėjo nulemti pasirinktas tirti įrašų paskelbimo laikotarpis: tuo metu, kai buvo paskelbti tirti įrašai, vyko įvairūs politiniai įvykiai: 2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai, 2016 m. Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento rinkimai, tad ir šio tyrimo medžiagoje pasitaikė gana nemažai su šiais įvykiais susijusių įrašų, o tai galėjo iš dalies nulemti ir emocijų raiškos tendencijas. Jeigu tyrimui būtų buvęs pasirinktas toks įrašų laikotarpis, kada nebūtų vykę panašių įvykių, gali būti, kad šio darbo rezultatai būtų buvę šiek tiek kitokie. Be to, reikia nepamiršti, kad kiekvienas asmuo, kurio įrašai buvo analizuoti, turi ir savo idiolektą, kuris neretai nulemia asmens leksinę ir grafinę raišką. Pasitaikė atveju, kad kai kuriuos leksinius ir grafinius elementus vieni asmenys kartojo labai dažnai, o kiti jų nevartojo išvis, tad idiolektai iš dalies galėjo nulemti ir šio tyrimo rezultatus.

6. Vis dėlto šis tyrimas gali padėti teorinius ir praktinius pamatus tolesniems vyrų ir moterų emocijų raiškos Facebook'e tyrimams. Vėlesniuose tyrimuose būtų galima tirti įvairesnio amžiaus respondentų medžiagą, tyrimui pasirinkti didesnę tiriamųjų skaičių, platesnę įrašų paskelbimo laikotarpį arba palyginti dviejų skirtingų laikotarpių medžiagą. Taip pat ateityje lietuviakalbių vyrų ir moterų Facebook'e vartojamas emocijas būtų galima palyginti ne tik su anglakalbių, bet ir su kitomis kalbomis kalbančių Facebook'o vartotojų rodomas emocijas.

LITERATŪRA

- Androutsopoulos J. 2015: Networked multilingualism: Some language practise on Facebook and their implications. *International Journal of Bilingualism* 19, 185–205.
- Churches O., Nicholls M., Thiessen M. 2014: Emoticons in mind: An event-related potential study. *Social Neuroscience* 9, 196–202.
- Coates J. 2008: *Women, Men and Language*. Harlow: Pearson Longman.
- Colston H. L., Lee S. Y. 2004: Gender Differences in Verbal Irony Use. *Metaphor and Symbol* 19 (4), 289–306.
- Crystal D. 2006: *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal D. 2009: *Txtng. The gr8 dv8*. Oxford: OPU.
- Derks D., Bos A. E. R. Von Grumbkov J. 2008: Emoticons in Computer-Mediated Communication: Social Motives and Social Context. *Cyberpsychology & Behavior* 11, 99–101.
- Fleuriet Ch., Cole M., Guerrero L. K. 2014: Exploring Facebook: Attachment Style and Nonverbal Message Characteristics as Predictors of Anticipated Emotional Reactions to Facebook Postings. *Journal of Nonverbal Behavior* 38, 429–450.
- Galinskaitė R. 2011: *Pokalbio strategijų analizė*. Magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- Jakaitė-Bulbukienė K. 2009: *Lingvistiniai virtualios „mamų“ bendruomenės diskurso bruožai*. Magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- Kao P., Craige Ph. 2014: Effects of english usage on Facebook and personality traits on achievement of students learning English as a foreign language. *Social behavior and personality* 42, 17–24.
- Kavanagh B. 2016: Emoticons as a medium for channeling politeness within American and Japanese online blogging communities. *Language & Communication* 48, 53–65.

- Lakoff R. 1973: Language and Woman's place. *Language in Society* 2, 45–80.
- Leppänen Sh., Peuronen S. 2012: Multilingualism on the Internet. *The Routledge Handbook of Multilingualism*. London and New York: Routledge, 384–402.
- Mačiulytė J. 2011: *Emocijų raiška elektroniniame diskurse: politinių straipsnių komentarų analizė*. Magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- Marcinkevičienė R. 2006: Internetinių straipsnių komentarai žanriniu aspektu. *Filologija* 11, 57–60.
- Marcinkevičienė R. 2008: *Žanro ribos ir paribiai. Spaudos patirtys*. Vilnius: Versus aureus.
- Meškerevičiūtė A. 2010: *Paauglio kalbinės raiškos priemonės elektroniniame diskurse: atvejo tyrimas*. Magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- Park G., Yaden D. B., Schwartz H. A. et al. 2016: Women are Warmer but No Less Assertive than Men: Gender and Language on Facebook. *Plos One* 11, 1–26.
- Plutchik R. 2001: The nature of emotions. *American Scientist* 89, 344–350.
- Ryklienė A. 2000a: Bendravimas internetu: kalbėjimas rašant. *Darbai ir dienos* 24, 99–107.
- Ryklienė A. 2000b: Internetas: laikas – pinigai ir laisvė būti tokiam, koks esi. *Gimtoji kalba* 3 (393), 1–5.
- Sharma B. K. 2012: Beyond social networking: Performing global Englishes on Facebook by college of youth in Nepal. *Journal of Sociolinguistics* 16, 483–509.
- Shen J., Brdiczka O, Liu J. 2014: A study of Facebook behaviour: What does it tell about your Neuroticism and Extraversion.
- Skovholt K., Gronning K., Kankaanranta A. 2014: The communicative functions of emoticons in Workplace E-Mails. *Computer Mediated Communication* 19, 1–18.

- Surdokaitė R. 2011: *Komentarai Facebook'e: žanro analizė*. Magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- Vaicekauskienė L. 2014: Graži ir protinga? Socialinės Vilniaus merginų tarties variantų reikšmės ir diskurso stereotipai. *Taikomoji kalbotyra* 6.
- Varkulevičiūtė K. 2017: En diskurs av ilska – Kvinnor, män och emotionell uttrycksfullhet i kommentarer online Kandidatuppsats. Magistro darbas. Vilnius: Vilniaus universitetas.
- West C. Zimmerman D. H., 1987: Doing Gender. *Gender and Society* 2, 125–151.
- Wolf A. 2000: Emotional Expression Online: Gender Differences in Emoticon Use. *Cyberpsychology & Behavior* 3, 827–833.

SUMMARY

Object of this work – the expression of emotions by men and women in Facebook posts. 1000 Facebook posts from the author's of this work Lithuanian Facebook friends walls were analyzed. The purpose of this work is to compare lexical and graphical expression of emotions by gender and to compare results of this work to the results of other Facebook communities. The material of this work was 500 Facebook posts published by men and 500 posts published by women. Informants were 50 men and 50 women. 10 posts from each person were collected. The latest date when posts were published was the 31st of November 2016. Lexical and graphical expression of happiness, anger and sadness were analyzed. Lexical expression was examined by analyzing the use of nouns, most often used adjectives, interjections, ironical words and citations of songs. Graphical expression was analyzed in reduplication of letters, and punctuation marks, the use of capital letters and emoticons. In conclusion, Facebook is the typical environment for expression of the happiness: this emotion was expressed the most. However, women expressed happiness more often than men, while men more often expressed anger. Sadness was expressed in the same frequency. Typical female emotional expression is seen the use of diminutives, nouns, which signify people relationships and time, use of interjections, reduplication of letters and more frequent use of emoticons. Typical male emotional expression is seen in the use of nouns, which signify events, and in the use of ironical words. Typical emotional expression for both genders is seen in writing the whole word or phrase in capitals, reduplication of punctuation marks and in the use of standard emoticons.